

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

నంపుటము ౧౭
Vol. 17

చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ డి సెంబరు నెల 5-వ తేది గురువారము
MADRAS, THURSDAY, 5th DECEMBER 1929.
శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర మాగ్గశిరమాస శుద్ధ చవితి

నందిక ౨౦౪
No. 204

గొప్పగొప్ప వారిచే
శలకుశలు యోగ్యత

పత్రములు పొందియున్నది

తలనొప్పిల మాన్పును. వాయువుబొట్ల
కాపును. పార్శ్వపునొప్పిల కారదోలును.
బొట్ల బోగొట్టును. జ్వరముల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పిల తగ్గించును. విదేశము
లో గూడ వాడుచున్నారు.

BEST INDIAN PAIN-BALM

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పిలకు
నంజీవివంటిది

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన

మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0

డబ్బన్ 1-కి రు 0-4-0 లా.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు

102, ప్రెసిడెన్సీ, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

బ్యాంకు ఆఫ్ హిందూస్తాన్ లిమిటెడ్.

ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లు

ఈక్రింద నుదహరించిన పరతులమీద పుచ్చుకొనబడును
రూ. 10,000 అంతకుపైన మొత్తములకు
సంవత్సరమునకు నూటికి నెల 1-కి రు. 5 చొప్పునను
2 వత్సరములకు నూటికి నెల 1-కి రు. 5 చొప్పునను
అంతకు తక్కువ మొత్తములకు
సంవత్సరమునకు నూటికి నెల 1-కి రు. 4-కి చొప్పునను
2 సంవత్సరములకు నూటికి నెల 1-కి 5 చొప్పునను
వడ్డీ యివ్వబడును.

విద్యా సాగర పండ్యా,
మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.

117-3

ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు శైలకటరీపేర వ్రాయవలెను.

YOUR NAME

AND ADDRESS MUST BE THERE!

Whether you are a resident or a
business-man your name and ad-
dress must be listed in the

ASYLUM PRESS DIRECTORY AND ALMANAC 1930.

Send particulars early for correct
listing in Southern India's only Re-
ference Book & a copy Best Ad-
vertising Medium Rates on Request.

Publisher.

CHAKRAVARTHI COMPANY, Mount Road, P.O. Madras.

పల్లెటూరు గ్రంథమండలి,
రాజమండ్రి

అప్పటియనుగు జాతీయ గ్రంథములు వెలువడుచుండునను
సంవత్సర చందా షాన్వేజితో సహా 2-కి 0 ఇదివరలో నెల.
డినవి వినియోగ సావర్య-0. 0-10-0 మహారాజి యూన్వీ
అక్షిప్తవాయి అ. 10. మేజిని తీవరము అ. 10 ఇతర పుస్తక
ములుగూడ కలవు. కేవలము కొనినవారికి పంపబడును.
112-1 ముదిగంట జగ్గన్న శాస్త్రి.

రోజుపుష్ప లేహ్యము 1533

మరియనమును హరించుటలో శ్రేష్ఠమయినది. కాల
విశేషమును చక్కగా గలిగించును, రుచికరమయినది. సభగము
తేడ. 15 తుల్య డబ్బి రూ. 0-10-0.

క్షయూరిష్ట లేహ్యము

తగ్గు, ఉబ్బునము, కఫము, ఎర్ర, మొదలగు కాన్యకాశ
సంబంధమును వ్యాధులను హరించి సుండేను బలము నిచ్చును
15 తుల్య డబ్బి రూ. 1-0-0. వి. పి. ఖర్బుజ, ప్రశ్నోకము
పి. పి. అందు కోయిల్యేనమాజు, నెరిడేడి, నెల్లూరుజిల్లా.

గోంధి ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ 102-2

గర్భవ్యాధిమైన 5 ప్రశ్నలను బదులు ప్రాయమును
రూ. 1-0-0. ప్రైవేట్ ప్రశ్నలకు రూ. 0-4-0. 1 సంవత్సరం నెలవారీ
రూ. 5-0-0. జననకాల వివరము లేక
ప్రశ్నప్రాయకాలము తెలుపవలెను. వి. పి. 0-4-0 ఆవును,
గోంధి జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి.

అమృతమునకు సిద్ధముగనున్నది

చూచి అంట్లు ఆహారము మొదలగు ప్రశ్నలకు 500
రూ. మొదలగు యితర ఫలం పుష్ప, కల్పితముల వివరము
కు సిద్ధముగా నున్నది. క్యాబులూరు ఉపనియమ.
రావు చిన్నా రావు & సన్స్.
రామోదరపురం, కడప, మధ్య గోదావరిజిల్లా.

ఆశ్చర్యము నీమేలుకే

పట్టువంటి మజిల్లీను

ఈకాలము ఆంధ్రదేశమున అన్ని కాలములలోను వాడుకను. దొరల కంటో ప్రతికరమైనది. ఆంధ్రమును దోర్నాలు, దట్టమును నేర్ప, యెక్కువైన మృదుకరముగలిగి స్త్రీలకు చీరలు, పురుషులకు కమీజులు, భారతీయులకు వసుర కంవారిగా మాపరిశ్రమాలకుంటే రయారుచేయించి అన్ని దేశములకు అమ్మి యెన్నో యోగ్యతాపత్రికలు బహుమతిగా న్నాము. స్త్రీలకు మచ్చునల్లె, చీరంచులు పురుషులకు నాజూకుగావుండునట్లు మిక్కిలి తక్కువవ్వలకు కొద్దికొబలుమాత్రమే లభించెంది యిది. ఈసమయము పోగొట్టుకొనకుము. అక్కరలేనివో డబ్బు వాపనీయుము. 45 అంగుళముల వెడల్పు 12 గజముల తాను గల పెట్టెగాని కెండు 12 చూర గీతలు పెట్టెగాని రూ. 7-8-0 లు, 5 పట్టుకమీజుల పెట్టె రూ. 10-0-0, పోస్టేజీ చేత, మాలీను కమీజులు 6 పెట్టి రూ. 9. గుచ్చు అందు కో, చికాకోచ్ సిటీ, గంజాంజిల్లా.

ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

నిజారాష్ట్రమునందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి పి. పి. లు సంపుట సొమ్ము వసూలు చేయుట మొదలగు సౌకర్యములు లేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు 566 రెసిడెన్సి బజారులో నుండు నామల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిప్లో వారిని మా ఏజెంట్లుగా నేర్పరిచినాము. అంగ్రేజీ పోస్టు సౌకర్యములు లేనివారు మా ఏజెంట్లకు వ్రాసి పత్రికలు వగైరాలు తెప్పించుకొనవచ్చును.

Table with 4 columns: Subscription type, Period, Price, and Remarks. Rows include annual subscription for different regions and back issues.

క్రిత సంవత్సరాది సంచికలు

Table with 4 columns: Issue type, Volume, Price, and Remarks. Rows include back issues of the newspaper.

భారతి (సచిత్రమాసపత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు, విద్వాంసులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, గాన, చిత్రకళాది విషయములను చర్చించు వ్యాసములు, కథలు కలిగి అతిసుందరముగ ప్రకటిత మగుచున్నది.

Table with 4 columns: Subscription type, Period, Price, and Remarks. Rows include subscription rates for different durations.

భారతి వెనుకటి నాలుగు సంపుటములు (1924 సం. మొదలు 1927 సం. వరకు) క్యాబింట్ ట్రెండు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి. ఒక్కొక్క సంపుటము (రెండుభాగములు) వెల రు. 9-0-0. పి. పి. చార్జీలు వగైరాలు ప్రత్యేకము.

మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము" 7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నిజారాష్ట్రప్రతినిధి:—నామల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., 566, రెసిడెన్సిబజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

Advertisement for Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd. featuring the company name, address (15, College Square, Calcutta), and a list of products including various medicines and chemicals.

Advertisement for International Trading Co. featuring an image of a rifle and a list of products including various types of rifles and ammunition.

యావద్భారత రైల్వేపనివారల మహాసభ

నాగపూరులో జోషిగారి అధ్యక్షతను జరుగుట

నాగపూరు, డిసెంబరు 2:—యావద్భారత రైల్వేపనివారల మహాసభ 6 వసహారేము నేటిదినును నాగపూరులో ప్రారంభమయ్యెను. సన్మాన సంఘాధ్యక్షులగు రైల్వేజగారు ప్రతినిధులకు స్వాగత మొసగుచు దేశమునందు కార్మిక ఆఠాం తి తీవ్రరూపము చాల్చుచున్నదయ్యు, యజమానులు కార్మికులు ఈ ఆఠాంతుని అంగీకరింపించునట్లు తగుగుతో చివరివరకు పనిచేయుచున్నారనియు చెప్పిరి. రైల్వే షాంసేషనును ఆధికారులు రికన్ వైజు చేయు విషయమై గొప్ప ఆందోళనము నలువలయు ననిరి.

జోషిగారి అధ్యక్షోపన్యాసము

భారత రాసనభ్యుదయ యం. యస్. జోషిగారు మహాసభకు అధ్యక్షత వహించి ఇట్లు చెప్పిరి:—రైల్వేలయందు పనిచేయుట ప్రజోపయోగ కరమున నేవయిన నుత్తరగవ లెను. ఈవిషయమున రైల్వే పనివారల బాధ్యత మిగల ఆధిక మైనది. రైల్వే పనివారలు తమ కోరికలను ఇండియా ప్రభుత్వ సభ్యులకు సర్ జార్జి రెయినీగారికి తెలిపియున్నారు. పనివారల కోరికలను పరిశీలించి ఒక ప్రకటన గావించుటకు సర్ జార్జి రెయినీగారు అంగీకరించిరి. మరల రైల్వేపనివారలు ఒక రాయబారము సర్ రెయినీగారిని సందర్శించి ప్రభుత్వాభిప్రాయమును తెలిసికొనుట ఉచితము. రైల్వేపనివారు సాధారణ ముగ సమ్మెలకు పూనుకొనకూడదు. ఎప్పుడును ప్రజల సానుభూతిపాండు విధమున తమ కార్యక్రమమును నిర్వహించుకొనవలెను. సమ్మెలవల్ల ప్రజలకు ఇబ్బంది కలుగుట నిజము పనివారల కోరికలు ఈజేగుట సంభవము కావున మీరు మీనిర్మాణ బలమును వృద్ధిచేసికొనిన మీకు లాభము కలుగును.

కార్యసంఘ సమావేశము

నేటిదినును యస్. యం. జోషిగారి అధ్యక్షతను కార్యసంఘ సమావేశము జరిగెను. పత్రికా ప్రతినిధులను ఈసభకు రానివ్వలేదు.

విట్టి కమిషను వారి విచారణకు తోడ్పడవలయునను తీర్మానము ప్రతిపాదించ బడెననియు దానికి అనుమలముగ 28 మంది, ప్రతిపూలముగ 5 మంది సమ్మతుల నొసగిననియు తెలియుచున్నది.

మార్చి నెల 1 వ తేదిన అన్ని రైల్వే పనివారలు సమ్మె కట్టవలయునని గిన్వాలగారొక తీర్మాన ముపహాదించిరి. ఈవిధముగ టెండరింగు మాటలు చెప్పుట బలవంతులగుటయు రాదనియు, చేయబాలని పనులను చేయుదుమని ప్రకటించుట ఉచితముకాదనియు పలువురు ఈ తీర్మానమును ఆక్షేపించిరి. సమ్మె తులు పుచ్చుకొనగా తీర్మానమును అనుమలముగ ఒక్క గిన్వాలగారు తప్ప మరెవ్వరు సమ్మతి ఇవ్వలేదు.

మహాసభనుండి ఒక రాయబారము రైల్వేషాంసేషవారిని సందర్శింపవలయునని జోషిగా రుపహాదించిరి.కడచినపర్యాయము ఇండియాప్రభుత్వ వాణిజ్యసభ్యుని కార్మికుల రాయబారము సందర్శించినప్పుడు వారి ఆతురత అసంతృప్తికరముగ నుండెననియు ఆత్మగౌరవమున్న మరల రాయబారముగ రైల్వేషాంసేష వారినిగాని ప్రభుత్వ సభ్యునిగాని సందర్శింపకూడదనియు రూకోకరు, గిన్వాలగార్లు తీర్మానమును ఆక్షేపించిరి.కాని సమ్మె తులు పుచ్చుకొనగా తీర్మానము ఆధికసంఖ్యాకులచే ఆమోదించ బడెను. కలకత్తా వాస్తవ్యులకు చట్టగారిని మద్రాసు వాస్తవ్యులకు శ్రీనివాసులుగారిని విట్టికమిషనుఅసిస్టెంట్ కమిషనరులుగా నియమింపవలెనని సిఫార్సుచేయుచు మరియొక తీర్మానము గావించబడెను.

ఎన్నికలు

ఈదిగువ షేర్మెంట్లపైనవారు మాతనసంవత్సరపు ఆధికార సభ్యులగు ఎన్నుకోబడిరి:—వి. వి. నేనుగారు అధ్యక్షుడుగను, రూయికరు, ఫతుల్లాఖాను, యస్. పి. జోషిగార్లు, ఉపాధ్యక్షులుగను, వి. వి. గిర్ కార్యదర్శిగాను, నరుస్వామి గారు సహాయకార్యదర్శిగను, కాళప్పగారు కోశాధ్యక్షులుగను ఎన్నుకొనబడిరి. (ఆ. ప్ర.)

Advertisement for Health & Vitality Through Yoga, featuring the title "Yogic Physical Culture" by S. Sundaram, publisher information, and a list of asanas.

అఖిలభారత రెయిల్వేపనివారల సంఘము

కార్యనిర్వాహక సభాసమావేశము.

నాగపూరు, డిసెం. ౩:— ఎన్. ఎస్. జోషిగారియధ్యక్షతన అఖిల భారత రెయిల్వే పనివారల సంఘపు కార్యనిర్వాహక సభ సమావేశమయ్యెను. రూయ్ కరు, గిన్వాల్, కుల్కర్ణి, శివరావు ప్రభృతులు హాజరయిరి. విట్టికమిషను తీర్మానము మొట్టమొదట చర్చింపబడెను. కార్మికమహాసభ విట్టికమిషనును బహిష్కరింపవలయునని తీర్మానించెను. కనుక యీసభయు నా కమిషనును బహిష్కరింపవలయు నని జిన్వాల్ గారు నుడివరి. కాని, ఎన్. సి. జోషిగారి సూచనపై సహకారము పలు ప వలయు నని యే కార్య నిర్వాహక సభ వారు తీర్మానించిరి. పోయిన సమావేశములో నిర్ణయించిన దుండోపాయమునకు తమ పూర్వమును యంగీకారమును దెలుపుచు సభవారు తీర్మానించిరి. రెయిల్వేబోర్డునకు తిరుగ రాయ బారము బంపవలయునని జోషిగారు సూచించిరి. రూయ్ కరు, జిన్వాల్ గారు స్థిరముచేసిన ప్రతిఫుటింగును, రెయిల్వేబోర్డు వారి జవాబు తమ కవమానకరముగా నున్నదని యిదివరకే యభిప్రాయమును వెల్లడించుచున్నందువలన, సేషిటల రాయబారము వెడలబడుట ఆత్మగౌరవ వివాదకరమని నుడివరి. కాని కార్యనిర్వాహకసభవారు జోషిగారి సూచన సంగీకరించిరి. ఇప్పటి అనుబంధమును రండింతలు జేయబడెను. వచ్చేసంవత్సరమునకు వి. బి. సేక్ గారధ్యక్షులుగను ఆర్. ఎస్. రూయ్ కరు ధర్మాధిపతులు, ఎన్. సి. జోషిగారు పుష్కరధర్మాధిపతులు, బారిస్టరు గిరి గారు కార్యదర్శి గను ఎన్నుకొనబడిరి. మహాసభ యొక్క ప్రజాశక్తికను సరిదిద్దుటకు పుష్కరధర్మాధిపతి నియమింపబడెను. సేడు మధ్యాహ్నము ౩ ఘంటలకు మహాసభ సమావేశమయ్యెను. జోషిగారు రెయిల్వేపనివారలకు గత్యంతరము లేనపుడే సమ్మకట్టుదని ప్రబోధించిరి. కార్యనిర్వాహక సభవారి తీర్మానము లన్నియు సేకరింపబడునని సంగీకరింపబడెను. (ప్రీ. వెన్.)

రైల్వే ప్రయాణికుల హక్కులు

అపాయనూచన గొలుసులు యెప్పుడులాగవచ్చును?

హైదరాబాద్, డిసెంబరు 1:—భోపల్ లాల్ పాయను ప్రయాణికుడు అపాయ నూచనగొలుసును లాగినందులకై ధర్మకాను మేజిస్ట్రేటుగారి కోర్టులో వారిమీద కేసు తీసి కొనిరాబడెను. నిందాలోపణ ప్రక్రమంలో నోక యంత్రమును కొట్టివేసి, రెండోసేరమునకు 50 రూపాయల జరిమానా విధింపబడెను. మేజిస్ట్రేటుగారు తమ జడ్జిమెంటులో నిట్లునుడివరి. "అలాగే గొలుసును అనేకసార్లు లాగితినని నిందితుడు వొప్పుకొనుచున్నాడు. రొక్కటము చాలా హెచ్చుగానున్నదని రెయిల్వేవారికి దెలుపుటకై నా గొలుసునులాగుటలో తప్పేయియులేదు. కాని తన్ను తూలనాడిన ఐరోపియను ప్రయాణికుని కేరు తెలుసుకొనుటకై గొలుసునులాగుట కాతనికి హక్కులేదు." ఈ సేరమునకై 50 రూపాయలు జరిమానా విధింపబడెను.

భోపల్ లాల్ పాయ హైకోర్టునకు అపీలుజేయగా వారు జరిమానాను రద్దుపరచిరిని దెలియుచున్నది.

భారతశాసనసభ

జోగయ్యగారు ప్రతిపాదించునున్న తీర్మానములు బర్హంపూర్, డిసెంబరు ౩:— రాబోవు భారతశాసనసభలో (1) కార్యనిర్వాహక పర్లమెంటుక్రయ, న్యాయాధిపతులయొక్కయు అధికారములను విడిచేయవలెననియు, (2) రాజద్రోహసేరములు పెనుషన్ కోర్టులచేగాని, హైకోర్టుచేగాని జారీసహాయముచే విధారంపబడవలెననియు, (3) ఏకారణము లవలన ఇన్ కంటాక్టు జేయబడినదో ఆకారణములను వివరముగా తెలిపిగాని ఇన్ కంటాక్టు జేయరాదనియు, మూడుతీర్మానములను శ్రీయత్ర జోగయ్యపంతులుగారు ప్రతిపాదించెదరు. (ప్రీ. వెన్.)

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1929 సం॥ డిసెంబరు నెల ౪-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు

దియ్యముబస్తాలు			
కుసుమ తెనాలిది	,,	౪ 45 కలవి రు	12 8 0 18 4 0
నెల్లూరిది	,,	డిబ్ 42	,, 18 8 0 14 0 0
ధీర్తి	,,	డిబ్ 46	,, 16 0 0 17 0 0
రాగులు	రా. 164	బస్తా 1-5	,, 11 0 0 12 0 0
సువ్వులు	,,		,, 21 0 0 28 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-5 ర 205	,,	16 0 0	17 0 0
సెనగలు	,,	డిబ్	,, 17 8 0 20 0 0
పెసలు	,,	డిబ్	,, 16 8 0 17 4 0
మినుములు	,,	డిబ్	,, 17 8 0 18 0 0
ఉలవలు	,,	ర 195	,, 9 8 0 10 0 0

3. నూనెవస్తువులు

సువ్వులనూనె బా 1-5	,,	120 0 0	125 0 0
నెయ్యి మ 1-5	,,	14 0 0	19 0 0
సేరు సెనగపప్పు బా 1-5	,,	41 0 0	48-0-0
సేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-5 రు 115	మి.కా.నూనె 98		
అయిదము బా 1-5		100 0 0	102 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపగుపు బా 1-5		108 0 0	110 0 0
కూరపగుపు	,,	65 0 0	67 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) బా 1-5		105 0 0	132 0 0
ధనియాలు	,,	బా 1-5	28 0 0 88 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమంతు మణుగు 1-5 రు 40	50		
తెల్లము బా 1-5		రు 28 0 0	49 0 0
అస్కాచక్కెర బస్తా 1-5	,,	24 14 0	25 2 0
చింతపండు బా 1-5	,,	28 0 0	88 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-5	,,	81 0 0	88 0 0
చదరం	,,	26 0 0	82 0 0
రవుండు	,,	25 0 0	82 0 0

6. నూలు

నెం 20 తెన్ని సింహంయాలె	రు	7 12 0
నెం 6 ,, కటారి	,,	4 9 0
నెం 24 ,, లాకి	,,	5 10 0
నెం 40 బామ్మరు 10 పా	,,	10 8 0
నెం 20 క్కె రట్టలేడి	,,	7 5 0
నెం 40 రాడి	,,	9 9 0
నెం 4 తెన్ని మసీదు	,,	4 8 0
44 నాండో	,,	5 4 0

7. లోహములు

నెం 100 కులం 1-5	రు	53 6 0 రు 58-4-0
బంగారు కులం 1-5	,,	21 18 0 22 0 0
పవరను 1-5		18 8 0
ఇల్లడి బా 1-5	,,	244 0 0 248-0-0
రాగి బా 1-5	,,	825-0-0 888-0-0

8. రంగులు

అరి మేలు స్వీట్లరూండు అరిజరయిక్ సింహంమాట్లు		
పిపా 1-5 గ్రీలు 200 కి	రు	47 0 0
,, నీలిరంగు 1 రు		1 10 0
,, 14 రంగులు		1 10 8
,, 28 రంగులు		1 9 0
,, 56 రంగులు		1 8 6
,, 1 అందర		1 8 0
పట్టు పొట్టుస్కాట్ లెవ్ అవగా (బట్టిరట్టు)		3 4 0
కాంగో 3 కి		1 0 0
వివ 4		1 2 5

After MALARIA

జ్వరము పోయినప్పటికి బలహీనము, అలసట ఆయా నము అవి ఏవి తగవు. జబాబునకు నెల్లీ, నాటర్ బెరీస్ కాంపౌండు సీసా 1కి కొనుడు.

జ్వరపడి లేచినపిదప మరల పుట్టిన కూర్పుకొనుట కను వైన వదార్థములన్నియు నాటర్ బెరీస్ కాంపౌండ్ నందిమిడి యున్నవి. అందు జంతుచమురు తెన్నియు చేరవు. అంతయు యంత్రనహాయముననే తయారగును చేతులలో నంటబడదు. అందరు నేమింపదగినది.

గత 25 వత్సరములనుండి వైద్యులందరి ఆ మోదమును బడయుచున్నది.

WATER BURY CHEMICAL Co.
PHARMACEUTICAL CHEMISTS
113, West 18th Street, New York U. S. A.

ఇండియా, బర్మా, సిలోనునందంటను కెమిస్టు లందరివద్దను స్టోరులన్నిటియందును వికయింపబడును.

WATERBURY'S

COMPOUND

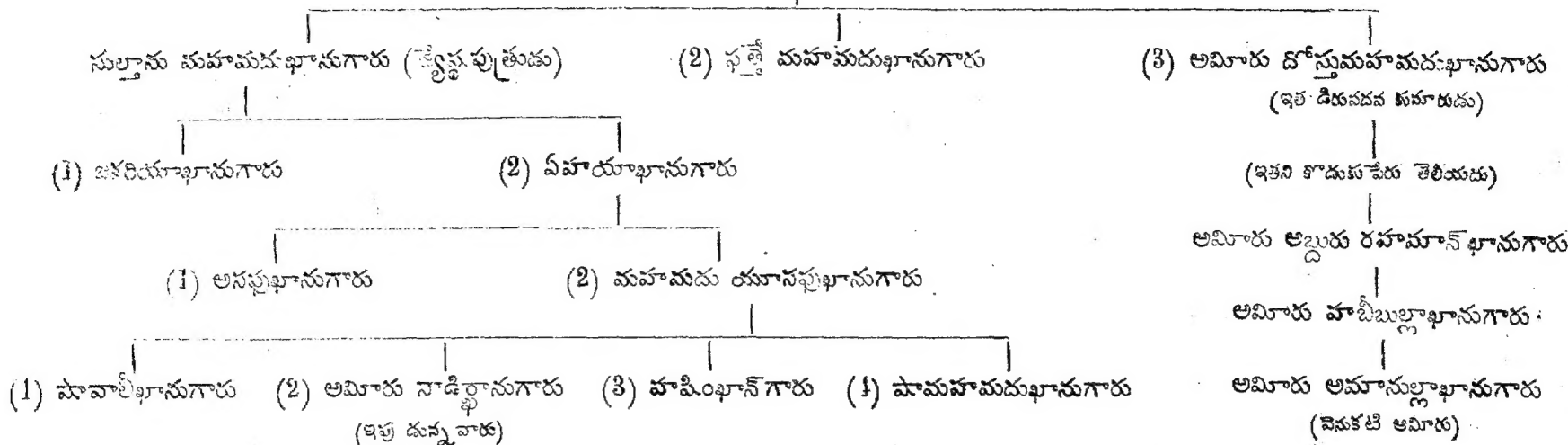
ప్రత్యేకముగా హెచ్చు శీతోష్ణసిక్తి గల ప్రాంతములకు తయారైన ర్వులదుటవల్ల ఎట్టి హరిసితులం దైనను గ్రహింపదు. ముచిగుణమివ్వ గలదు.

5-1

అమీరు అమానుల్లా, అమీరు నాడిర్ఖాన్ వంశవృక్షము

అమీరు అమానుల్లాఖానుగారును అమీరు నాడిర్ఖాన్ గారును గూడ దురానీ రాజకుటుంబమునకు చెందినవారే

వయండాఖానుగారు (మూలపురుషుడు)
ఇతనికి 21 మంది పుత్రులు కలరు. వారిలో వీరు విఖ్యాతులు

అమీరు నాడిర్ఖాన్ వంశవృక్షము

ఆ వెనుకటి అమీరు అమానుల్లాఖానుగారును, ఇప్పుడు అమీరుగానున్న నాడిర్ఖానుగారును గూడ దురానీ రాజకుటుంబమునకు చెందినవారే గాన వారి రిద్దరును జ్ఞాతులు.

మూలపురుషుడు వయండాఖానుగారికి 21 మంది పుత్రులు లుండిరి. వారిలో (1) సుల్తాను మహమదుఖాను, (2) ఫత్తే మహమదుఖాను, (3) దోస్త మహమదుఖాను అనువారు ముగ్గురును సుప్రసిద్ధులు. దోస్త మహమదుఖానుగారు వయండాఖానుగారి 20 వ కుమారుడు. ఇతడు వెనుక కాబూలు అమీరుగా నుండెను. అమీరు అబ్దుల్ రహమాన్ ఖానుగారు అమీరు దోస్త మహమదుఖానుగారి మనుమడు. అమీరు అమానుల్లాఖానుగారు అమీరు అబ్దుల్ రహమానుగారి మనుమడు.

వయండాఖానుగారి క్షేప్తపుత్రుడు సుల్తాను మహమదుఖానుగారికి (1) జకరియాఖాను (2) ఏహయాఖానుగారు లు కుమారులు. వీరిలో ఏహయాఖానుగారికి మరల (1) అసఫుఖాను (2) మహమదు యూసఫుఖానుగారు లు పుత్రులు లిరుపు రుండిరి. వీరిలో మహమదు యూసఫుఖానుగారికి (1) షావాళీఖాను, (2) నాడిర్ఖాను (ఇప్పుడు అమీరు నాడిర్ఖాన్), (3) హమీద్ఖాను, (4) షామహమదుఖానుగారు లు నలుగురును పుత్రులు.

అమానుల్లాఖానుగారికిని నాడిర్ఖానుగారికిని గూడ వయండాఖానుగారే మూలపురుషు డగుటచే వీ రిరువురును జ్ఞాతులే.

అమలాపురం తాలూకా

ఫిర్యా సభలు

నెటిల్ మెంటునివేదిక నిస్సారమనియు, ఆసత్వమగు సరనియు దేశస్వాసములు

హెచ్చుపన్నులు వేసినచో నియ్య నిరాకరింప వలెనని యుద్ధోపస

అమలాపురమునండి, మా స్వీయ విలేజ్ లి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:-

ఇదివరకు ప్రకటించబడినట్లు అమలాపురము తాలూకాలో, తాలూకా, ఫిర్యాసభలు జరిగెను. నవంబరు 20 తారీఖున శ్రీయుత దువ్వూరి వెంకటేశ్వర్లుగారి యధ్యక్షతన ఆల్ల వరం ఫిర్యాసభయు, డిసెంబరు 1 తారీఖున శ్రీయుత చావలి రామ సోమయాజులగారి యధ్యక్షతన ఆంధ్రా జిల్లాలో తాలూకా మహాసభయు, శ్రీయుత రవణం మల్లయ్యగారి యధ్యక్షతన కట్టికోన ఫిర్యాసభ రెండవతారీఖునను, శ్రీయుత నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారి యధ్యక్షతన మాడవతారీఖున పోలవరం ఫిర్యాసభయు జరిగినవి. అన్ని సభలకు పేరుప్రతిష్ఠలు గలిగినట్టియు, మంచుపంట బడిగలట్టి భూస్వాములు దయచేసిరి. సభలన్నిటియందును ప్రదర్శించబడిన ఉత్సాహము అపూర్వము. నెటిల్ మెంటునివేదిక నిస్సారమనియు, ఆసత్వమనియు సభావేదికలనుండి గంభీరపన్యాసము లొసంగబడెను.

తీర్మానములు

ఒకభూమి పట్లము (లాండు ఆఫ్) కావలెననియు, అంతవరకు నెటిల్ మెంటు సమయ ఆప్రచేయవలెననియు, నివేదికనిస్సారమైనదనియు, ఆసత్వమైనదనియు తీర్మానము ఆమోదింపబడెను. హెచ్చుపన్ను విధించబడినచో దానిని యిచ్చనిరాకరింపవలెనని తీర్మానముగూడ ఆమోదింపబడెను. శ్రీయుత వెన్నేటి సత్యనారాయణగారును, తురగా శ్రీరామమూర్తిగారును, శ్రీయుత బి. యస్. శాస్త్రిగారును, కర్ణా వెంకట్రావుగారు మున్నగు ప్రముఖులు సభలలో శ్రద్ధసహించుచున్నారు. (తంలి)

సానుక్రోశ సభ

శ్రీ శే. పొన్నుస్వామి పిళ్లగారికి శిలావిగ్రహము

మధుర, డిసెంబరు 2:- నాడస్వర వాద్యమునందు ప్రకటించిన శ్రీ శే. పొన్నుస్వామి పిళ్లగారి మరణమునకు తమ వ్యసనము తెలుపుటకు మధుర పురజనులు బహిరంగ సభ జరిపిరి. ఈసభకు ఇ. యం. గోపాల కృష్ణశాస్త్రి గారధ్యక్షత వహించిరి. సుమారు 1000 మంది సభకు విచ్చేసిరి. శ్రీమతి సరస్వతీబాయి, శ్రీయుతులు, కరూర్ నివాసంబు మొదలీమారు, రామరావు, యం. జి. గోపాల కృష్ణయ్యర్, నీడవంగలం మీనాక్షి సుందరంపిళ్ల, సుబ్రహ్మణ్యశిల్ప గార్లును, మరి కొందరును సానుభూతి లేఖలు పంపిరి.

శ్రీయుతులు సుందరపాండ్య బతువార్, కారమేగళోవార్, కామేశ్వరశాస్త్రి, వాగేశ్వరశాస్త్రి, సుబ్రహ్మణ్య అయ్యర్ గార్లును మరికొందరును శ్రీ శే. పొన్నుస్వామి పిళ్లగారి సంగీతమునందలి ముఖ్యముగా నాడస్వరమునందలి ఆపార పాండిత్యమును ప్రశంసించుచూ వీరు దక్షిణ యిండియానందును మైసూరునందును యానాడ్యమునందు ఆద్యితీయ పాండిత్యము కలిగియుండిరిని పత్రికరి. వీరి మరణమునల్ల సంగీతమునకే గొప్పలోటు కలిగినది ఎల్లరు నుడిచిరి. శ్రీ శే. పొన్నుస్వామి పిళ్లగారు పసింపిన విధికి వారి నామమొసగవలెనను సలహా మధుర పురపాలక సంఘమువారికి నొసగవలెనని యన్. వి. నందిగారు కోరిరి. శిలావిగ్రహ సాపనార్థము వలయు ధనము చందాలు మూలకముగ వసూలు చేయవలయుననియు సంగీతాభిమానులై యీ కార్యమునకుగాను ధన విరాళము నొసగవలెనని వారిని కోరుచూ తీర్మానము సభవారు ఆమోదించిరి. ఈ కార్యము నిర్వహించుటకు యీ క్రిందివారు ఒక సంఘముగ నేర్పరుపబడిరి. కమిటీ సభ్యులు శ్రీమతి సరస్వతీబాయి, శ్రీయుతులు దక్షిణామూర్తి, గోపాలకృష్ణ అయ్యర్, కిల్లనగోవి స్వామినాథ అయ్యర్, పంచాపకేశిళ్ల, మీనాక్షి సుందరం అయ్యర్, అంగప్పపిళ్ల, ఇ. శంకరనారాయణ అయ్యర్, మత్తయ్య భాగవతర్, కామేశ్వరభాగవతర్, ఇ. యం. గోపాలకృష్ణ అయ్యర్, యల్. శే. భువనీరామన్, పిచ్చయ్య ముత్తుకోనార్, గార్లును మరికొందరు.

బీహారు చెరసాలోపసంఘము

వారి సలహాలు

రాజకీయ ఖైదీలకు ప్రత్యేక సౌకర్యములు పాట్నా, డిసెంబరు 2:- బీహారు చెరసాలోప సంఘమువారు ప్రభుత్వమువారికి నివేదిక సమీక్షనియు దానిలో నీ క్రింది సలహా లున్నవనియు తెలియజేయుచున్నది. కాసనసభలో చేసిన ప్రకటనానుకూలముగ నీ సంఘము నియమింపడెను. దీనిలో సభ్యులు ఆసనకారులు.

సలహాలు

రాజకీయ ఖైదీలందఱు 'ప్రత్యేక డివిజనులో' గాని ఉత్తమజాతి ఖైదీలలో రెండవ తరగతియందుగాని ఉంచబడవలెను. రాజకీయ ఖైదీలనగా 124 ఏ, 158 ఏ, పెక్కుసల క్రింద ఆరెస్టు చేయబడువాడను, 108 క్రిమినల్ ప్రాసీజరు కోడు ప్రకారము జామినీవ్వక రాజకీయ కారణములకై వెల్లిపెట్టవలెను, 144 పెక్కుసల నతిక్రమించి చెరసాలకు వెళ్లువారు నునై యున్నారు. ఖైదీల తరగతులను విచారణజరుపు దండ నాధికారి నిర్ణయించును. పై నేరములను చేయువారు ఉత్తమ తరగతిలో నుంచబడవలెను. ఇప్పుడు ఆంగ్లేయ ఖైదీల కొసంగబడు భోజనము యాఖైదీల కొసంగబడవలెను. కాకాహారములో తగినన్నిపాలు, నెయ్యి, పంచదార, తేయాకు ఉండవలెను. మేజా, కుర్చీ, పడపు, దోమతెర, కొయ్యమంచము, రాత్రి 10 గంటలవరకు దీపము, నాలుగుభద్రలూసజతలు, రెండుమర్ట్టు నాలుగు తుండ్లు, చెప్పలు, మేజోట్ల యివ్వబడవలెను. చెరసాలలో నున్నప్పుడు చెరసాల గ్రంథాలయములో నన్ని గ్రంథములను వారు చదువుకొనవచ్చును. అంగ్ల లైనిక వార్తాపత్రిక యొకటియు, రాష్ట్రీయ భాషాదైనికపత్రిక యొకటియు నొసంగబడవలెను. స్నానమునకు, తేరమునకు, బాహ్యమునకు బోవుటకును తగిన మరుగుండవలెను. నెల కొకసారి బంధు మిత్రులతో మాటలాడుటకు సౌకర్య ముండవలెను. రాజకీయ ఖైదీలు లైలులో గాని, స్త్రీమరులలో గాని వెళ్లునప్పుడు రెండవ తరగతి బండ్లలో తీసికొని పోవడవలెను. ఖైదీలను వరుసగా నుంచుటయు, వారి పండ్లు చరిత్రను తెలియజేయు పట్టికలు చూపుట చూన్యవలెను. చాకరీచేయుటకు సౌకర్య ముండవలెను. విచారణములో నున్న ఖైదీలను బంధించుటకు సంతకముగాని, తాల్లగాని ఉపయోగింపబడరాదు. వారిని తీసికొని పోవుటకు బండ్లుపయోగింపవలెను. (శ్రీ శే.)

బర్తదేశమున

దేశోద్ధారక కాశీనాథుని
నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి
సన్మానకార్యక్రమసంగ్రహము

శ్రీ పంతులుగారు గతనెల 18వ తేదీ పోమవరము సాయంకాలము 2 గంటలకు రంగూనుచేరి, తిరిగి మంగళవారము 24వ తారీఖున కలకత్తామీదుగా మన దేశమునకు బయలుదేరినారు. పంతులుగారికి యిక్కడ యేవిధంగా సన్మానం జరిగింది మీరంతా తెలుసుకోవలయుననే ఆశతో వుంటారని నాలుగు మాటలు వ్రాస్తున్నాను.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులును, మరికొందరు మన పెద్దలను కలిపి సర్కారువారి లాంచీలో బయలుదేరి, పంతులుగారికి యెదురుగా వెళ్లి వారు వస్తూవున్న స్టీమరులోనే, నాలుగైదు మైళ్ళ దూరంలో వుండగానే కలుసుకొని, ఆతిథ్యంయిచ్చి తీసుకొని వచ్చారు. స్టీమరు నిలిచేచోట అయిదారువేల జనం వుంటారు. పంతులుగారు దిగటంతోనే చప్పట్లతోను, జయధ్వానాలతోను, ఆకాశం చిల్లి పడింది. బ్యాండువారు మంగళవాద్యం వాయిచారు. లెక్కలేనన్ని పూలచోరాలు వారి మెడలో వేరారు. తరువాత ఆంధ్రులపక్షం ఒక సన్మానపత్రిక సమర్పించబడింది. దీనిలో పంతులుగారిని నిరతాన్నదాతగను, దేశోద్ధారకునిగాను వర్ణించారు. ఇది పూర్తి అయినపిమ్మట పెద్ద పూరేగింపు జరిగింది. వెంటను వేలకొలది జనులున్నారు. పంతులుగారు కూర్చుండిన తెల్లగుర్రాలపడి ముందు సేవ దళం నడిచింది. వెనుకను చాలా మోటారుకార్లు ఉండినవి. యుఖ్యమైన వీధులుతిరిగి ఇల్లు చేరేటప్పటికి 6 గంటలయింది.

మంగళవారం:—ప్రాధున పంతులుగారు యిక్కడి తెలుగు పాఠశాలను దర్శించారు. వెల్లినవోటెల్లా పంతులుగారు దేశంనిమిత్తం, విద్యనిమిత్తం చేస్తూవున్న పనులను క్లాఫిం చారు. పిల్లలు పాటలుపాడారు. పూలదండలు వేరారు. పిల్లలంతా యిక్కడలేని సంతోషం పొందారు. సాయంకాలం తిరిగి ప్రత్యేకపు లాంచీలో యేటిదరిని వున్న బియ్యపుశేట్ల రీల దగ్గరకు తీసికొని వెళ్లారు. అక్కడను నందలకొద్ది జనులు మూగి, పంతులుగారి దాతృత్వాన్ని దయారసాన్ని క్లాఫిస్తూ, ఎన్నో పూలదండలు వేరారు. ఇంట్కి రాత్రి 7 గంటలకు చేరారు.

బుధవారం:—ప్రాధున జగత్ప్రసిద్ధమైన బార్ద జేవాల యాన్ని చూచారు. రాత్రి పెద్దవిందు జరిగింది. ఈ విందుకు వట్నంలోని ప్రముఖులు, అనగా- బర్మా శాసనసభ్యులు, గవర్నరు జనరలు శాసనసభ్యులు, పెద్ద నాటుకొట్టుకెల్లా, సుజరాతీ నెర్రకులు, ఆంధ్రప్రముఖులు, 150 మందివరకు నచ్చారు. నాలుగువారలు, పప్పుళ్లు, నాలుగు పిండివంటలు, లడ్డు, పాయసం, పాలపూరి, సులాబీ బామ్ చేసారు. భోజనం అయినతర్వాత పంతులుగారిని క్లాఫిస్తూ పువన్యాసాలు జరిగినాయి. రాత్రి 11 గంటలయింది పూర్తి అయ్యేసరికి. ఈ విందుకు పెద్ద పెద్ద నాటుకొట్టుకెల్లా, చాలాబాగా జరిగింది. అయితే, వేల మీద కూర్చోపెట్టి, మన వెంటలు వడ్డించేటప్పటికి యూరోపియనులు, బర్మావారు తినలేకపోయారు!

గురువారం:—ప్రాధున పుణ్యక్షేత్రమైన కాంజేను, రామకృష్ణ మఠమువారి ఆస్పత్రిని దర్శించారు. సాయంకాలము మోల్మీను వెళ్లి నాము.

శుక్రవారం:—2 గంటలకు పంతులుగారి నిమిత్తమై ముర్బానుకు ప్రత్యేకంగా స్టీములాంచి యింతల విడ్డుకు నచ్చింది. (మోల్మీను వెళ్లేదానికి నర్త బానులో రయిలు దిగి అక్కడనుంచి స్టీమరులో యేటిమీద ఆనకల ఒడ్డుకు దోవాలి. కొవ్వూరు. రాజుండ్రి దగ్గరలానుకు) ఈ స్టీములాంచీలో సుజరాతు, దక్షిణాది, తెలుగు ప్రముఖులు చాలామంది వచ్చి, జయజయధ్వానాలు చేస్తూ, పంతులుగారి మెడలో కిడ్డుల వండలున్న, పూలదండలున్నా వేసి, నమస్కరించి, స్టీమరులో యెక్కించుకొని తీసుకొని వెళ్లారు. స్టీమరు దిగుటతోనేనే, అక్కడను సిద్ధంగా వుంచిన 20 మోటార్లలో పెద్దలు కూర్చుండి పంతులుగారిని సిండియా కంపెనీవారి మోటారులో యెక్కించి, పెద్ద మోటార్ల వుత్సవం చేశారు. యుఖ్యయైన వీధులను చూపి, ఆతిథవాత సన్మానం యేర్పాటుయిన హోటల్ తీసుకొని వెళ్లారు. అక్కడను పంతులుగారిని గురించి వువ్వెత్తించారు. మీటింగు పూర్తి అయినతర్వాత పూరిలోని వెలుగుపాళాలు లను చూచారు. మోల్మీనుకు అర్ధరాత్రి వెళ్లివచ్చి ప్రజలు

చాలా వుత్సాహంతో సన్మానించారు. సిండియా కంపెనీవారి టీ యిచ్చారు. అంతా చాలా జయప్రదంగా నడిచింది.

శనివారం-ఆదివారం-రంగూను మండల ఆంధ్ర సభాధ్యక్షుడును వహించారు. ఆదివారంనాడు సన్మానసంఘసభ్యులు ప్రతినిధులు, ఇతర ప్రముఖులు, మొదలగువారితో గూడిన వేయిజనులకు పలహారాల పార్టీ జరిగింది. లడ్డు, భజీ, అటుకుల తీడిపప్పు, కాఫీ, తాంబూలం యిచ్చారు. ఈ సభలో పంతులుగారికి బుద్ధవిగ్రహాన్ని, పట్టు గొడుగును, పట్టు సంచిని, రాగితో చేసిన బెస్తవాడి విగ్రహం, సమర్పించారు.

సభ ముగిసిన తరువాత, బర్మాప్రెస్ పబ్లికేషన్లు చేసిన వారు, రాత్రి రాజారామనాథ రెడ్డిగారు తమ దేవాలయానికి తీసుకొనివెళ్లి గౌరవించారు.

శనివారంరాత్రి:—ఆంధ్రవాతీయ నాటకసభవారు తమ ప్రదర్శనానికి శ్రీ పంతులుగారిని ఆహ్వానించి సన్మానించారు.

ఆదివారంరాత్రి:—ఆంధ్రసేవా సంఘమువారు తమ ప్రదర్శనానికి శ్రీ పంతులుగారిని ఆహ్వానించి సన్మానించారు.

సోమవారం:—ప్రాధున దొమ్మేటి వెంకటస్వామిగారు పంతులుగారిని తీసుకొని శ్రీ రామాలయాన్ని చూపించారు. అక్కడనే శెట్టిబలిజలు పంతులుగారిని ఆహ్వానించి, సన్మానించారు. ఉపన్యాసాలు చేశారు. దండలు వేశారు.

ఆమధ్యాహ్నం:—2-30 గంటలకు ఆదిమాండ్ర యుని జనసంఘంవారు పంతులుగారిని ప్రత్యేకసభలో సన్మానించారు. పద్యాలు వ్రాసి చదివారు.

4-80 గంటలకు ప్రభుపాఠశాలల యుపాధ్యాయులు ప్రత్యేకపుసభను జరిపి సన్మానించారు. (ఈసభ చాలా బాగా వుంది.)

రాత్రి:—7 గంటలకు పుల్లయ్యశాస్త్రిగారు (Secretary Superintendent) తమయింట్లో విందుచేశారు. ఈ విందు చాలా చక్కగా జరిగినది. వంటలు బాగావున్నవి.

రాత్రి:—8 గంటలకు దీనదోషకసమాజంవారు (ఆది మాండ్రులు) పంతులుగారిని సన్మానించి ఉపన్యాసాలు చేశారు. పద్యాలు చదివారు.

రాత్రి:—9-10 గంటలకు ఆంధ్ర యువజనసంఘము వారు విందుచేసి పంతులుగారిని సన్మానించారు. ప్రముఖులు స్తుతించారు. పంతులుగారిని చాలా క్లాఫిస్తూ ఉపన్యాసాలు యిచ్చారు.

రాత్రి:—10-30 గంటలకు రెడ్డియవజనసంఘమువారు ప్రత్యేకసభలో పంతులుగారిని సన్మానించారు. చాలామంది వచ్చారు. ఉపన్యాసాలు యిచ్చారు. పద్యాలు ప్రత్యేకంగా వ్రాసి చదివారు. కొలాహలంగా జరిగింది.

రాత్రి:—11 గంటలకు ఆంధ్రకార్మికులు ప్రత్యేకంగా సన్మానసభ జరిపి పువన్యాసాలు యిచ్చారు.

11-12 బర్మా బయస్కాపును చూచారు.

మంగళవారం:—ప్రాధున 8 గంటలకు, ప్రత్యేకపు గుర్రపుబండిలో, పెద్దపరివారం వెంటవుండి, జయధ్వానాలు చేస్తూ, పంతులుగారిని ఓడవద్ద దిగజేట్టారు. పంతులుగారి కంఠం పూలదండలతో కప్పకొనిపోయింది.

ఇక్కడ నేను 8 ఏండ్లుండి వున్నాను. ప్రజాప్రముఖులలో ఎవరికీని యంతగా సన్మానం జరుగలేదు. రాజాధిరాజులను పూజించేవిధానం పంతులుగారిని పూజించారు. అంతా చాలాబాగా జరిగింది. (ఆ. నా.)

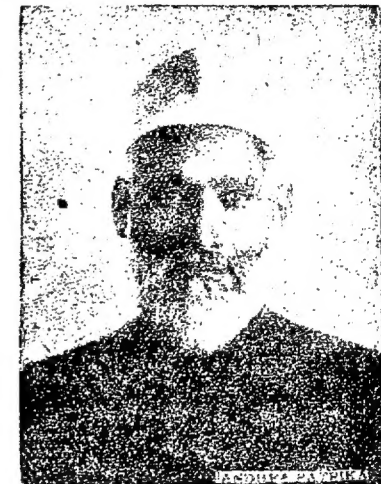
కావలెను.

108-1

ఆంగ్లో-అమెరికన్ ఆంబుల్ ప్రాడక్టు కంపెనీ
కావలెను:—తైలంపెనీకి సంబంధించిన ఆమెరికన్ లాబ్రికేటింగు ఆయిల్స్, మోటార్ ఆయిల్స్, గ్రీస్ మొదలగు నాటి మద్రాసు రాజధానిలో పలుకొట్టయందు విక్రయించుకై ఏజన్సీల కేర్వాలు చేయుటకై సామర్థ్యము గల జిల్లాప్రతినిధులు కొందరును, వేల 1 కి రూ. 75 తీత ముందును, రూ. 150 వరకు చెల్లించును. దీనినకు రూ. 15/-ఆధికము చేయబడును. ప్రయోగపు ఉత్పత్తి కు రూ. 25 లు కరువను తగ్గె రా తివ్వబడును. ఈవనీకి కయిమింపబడునారు నాలు 1 కి రూ. 25 ధరగల 10 నాటాలు వున్నకొనలయును. ఉద్యోగ మైనవెంటనే రూ. 150 లు చెల్లించులెను. తమిళ మొత్తమును 8 డిఫాలుగాగారి నెలల కొకనాటి చెల్లిగినలెను. ఒక సం॥ రం చక్కగా పనిచేసిన కల 1 కి రూ. 150 ల మొత్తము డివిజన్ ఏజంటుగా నియమింపబడునకు నూనగులరు. వీరి భాస్తులు తివాత కార్డుమాలముగా గ్రేటినను ఆంగ్లీకరించబడును. వారివారికి గల అనుభవములతో దరఖాస్తులను పంపుకొనలెను. MODERN TRADING Co., Managing Agents, P/1 05, Russa Road, South P. O. Kallighat, Calcutta

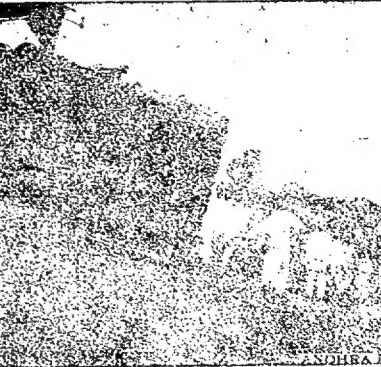
కీ॥ శే॥ సుబ్బారామలు దాదాగారు
మద్రాసులోని మందుల నర్తకులకు దాదా కంపెనీ యజమాని 40 వ యేట హతాత్తుగ యీ నారముచనిపోయిరి. (పె. భా. వీ.)

మాలానా మహమ్మదాఫిదావుద్దాగారు ఎం.ఎల్.ఎ
మద్రాసు మహమ్మదీయల దళాధ్యక్షులు. (పె. భా. వీ.)

వీవరు బ్రూకు ప్రభువుగారు
బ్రిటిష్ నానాజ్యమునందు స్వేచ్ఛావాణిజ్యము నలంబింపవలయుననియు వెలుపలి సరకులపై సుంకములను నిధింపవలయుననియు వీరు ఆందోళనము సలుపుచున్నారు.

గర్భవరము వైల్డెన్మాదము
ఎంజను మండలభాగము పూర్తిగా నాశనమై వెనకభాగము మాత్రము దిగిలి కమ్ములపై చుట్టుగా దిగి చక్రమలంఘన ధూమిలో దిగియడి దిగియిన దొంగలను ఈ నాథునకులు కాపాడుకొనుట కొరకు వారిని ఎంజను అవలిభాగమునను గనబడుచున్నది. సహాయార్థమై వచ్చి వెనక భాగమున నిలిచియున్న ఎంజనుగూడ నిందు సాక్షియయియున్నది. (ఎన్. జె. కాశీరావు.)

సెల్యూరు } వ. సుబ్బరామిరెడ్డి బి. ఎ., బి. ఎల్.
80-11-29 } వాది అడ్వోకేటు

యోగ వ్యాయామవిద్య

శ్రీ యు. పి. కృష్ణమాచార్యగారి యువవ్యాసము నిన్నటి సాయంత్రము చెన్నపురి సాంఘిక మహాసభలో...

శ్రీ కృష్ణమాచార్యగారు మాట్లాడుచు పాశ్చాత్య ప్రపంచమునకు యోగవిద్య నూతన మైనదనియు, భారతమునందు వ్యాయామ మొలపును యోగవిద్యతోడనే కూడియుండెననియు...

అధ్యక్షులకు, ఉపన్యాసకులకును వందనము లర్పించినపిదప సభ ముగింపబడెను.

అఖిలభారత ముస్లిము సమావేశము

సమావేశము

కార్యనిర్వాహకవర్గము లాహోరులో సమావేశమగును

పూనా, డిసెంబరు 4:—ముస్లిము సమావేశము లాహోరులో జరిగిన బాగుండునని సభ్యుల నేతలు నడుపుటచే, కార్య నిర్వాహక సభ అవసర సమావేశమొకటి పదిహేనవ తేదీనాడు...

సమర్థ బంగారు ఆభరణములు శ్రేష్ఠమైన రత్నములు. ముఠాచిన్నముకను గలిగించును. తమిళ పూర్తి సొమ్ము వాప సిద్ధులగుటకు కేటలాగు ఉచితము.

(22-3) భౌతిక శాస్త్రము జ్యోతిషము మార్గము, 94 చై నాబజారుగోడ్డు, సాపుకాతుజేట్టి, మనరాసు.

ప్రజలకు నచ్చిన దేశభక్తునకు నాదిరుఖాను తనసింహాసము నొసంగును

మహాల్ఖానుగారు ఖిలాఫతురాయబారులతో సంప్రతించుట

పెహారు, డిసెం 4:—మియూన్ జఫర్ షా, డాక్టరు గిలాని, అబ్దుల్ రహమాన్, బషీరు అహమ్మద్, యూనస్ గార్లు గల ఖిలాఫతురాయబారులు నేటియందుము 11 గంటలకు...

నాదిర్ ఖాన్ గారు రాజుగానుండుట

కిచ్చగింపకుండుట

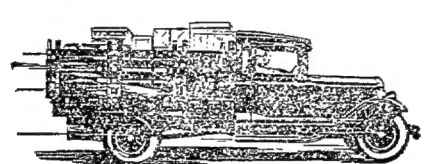
నాదిర్ ఖాన్ గారు రాజుగానుండుట కిచ్చిగింపకుండుట ఎలనే తన కష్టములు హెచ్చును రాజ్యముంటే యాక్రమించుకొనుటలో నాలస్యమైనదనియు, నాదిర్ ఖానుగారిని

రాజ్యభారము వహించుటకు బలవంత పెట్టినదియు సర్దారుగారు నడిపిరి. వారు తమపట్టు విడువకుండునని ఆఫ్ఫిసియల్స్ నశాంతి ప్రబలి దేశ మరీష్టములపాలయి యుండుననిరి. మరియు ప్రజల విశ్వాసమునుబడసిన దేశభక్తు డెవ్వడైననునొ యాతనికి తన సింహాసనము నొసంగుటకు నాదిర్ ఖాన్ గారు సంసిద్ధులైయున్నారని యాధీగా చెలిపిరి. రాయబారుమువారికి తన కృతజ్ఞతను చెబుటను, వారి ప్రయత్నములకు ఫలితముగా నాగకరిక ప్రపంచమున ఆఫ్ఫిసియల్స్ నమునకు గౌరవస్థానము లభించినదని పలికిరి.

సంభాషణావసరమున ఆహ్వానముఖానుగారి ప్రసక్తివచ్చి నపుడెల్లము వారిని 'అల్లాహాబాద్' అని పిలువవలెగా గారు పేర్కొనుచుండిరి. (ఫీ ప్రె.)

అంకుశ్చదనిలయము. అంకుశ్చదనిలయము. అంకుశ్చదనిలయము. అంకుశ్చదనిలయము. అంకుశ్చదనిలయము.

నిర్భయముగా ఒక డాడ్జి ట్రక్కును ఎంచుకొనుడు!! వివరణములనుండి మాత్రమే

ఉపయోగించి తృప్తిచెందినట్టి వారో శిష్యాలుచే వేన వేలు డాడ్జి ట్రక్కులు అనుభవము గల వ్యాపార స్థులచే కొనబడుచున్నవి. వేరేకొలన చేసిన తరువాత మరి కొన్ని నేలు కొనబడుచున్నవి. ఇరికొన్ని నేలు డాడ్జి ట్రక్కులు శ్రేష్ఠ రహస్యపరచబడినట్టియు, స్వంత అనుభవము గలిగినట్టివారచే కొనబడుచున్నవి.

ఇంకను దీని ముపయోగించునట్టి వారేవల ఒకే సిద్ధాంతము ననుసరించి ఆలాలోచితముగా డాడ్జి ట్రక్కులను కొనుదున్నారు—పూర్తి వివరములను గమనించియే అట్లానకుచున్నారు. వారు భద్రమైనట్టి సిద్ధాంతము వైననే దీనిని నరించుచున్నారు. యేలనగా ట్రక్కు ఎంజినీరింగ్ అనుభవమునందు ప్రవీణులైనట్టి కొనగోరువారులు డాడ్జి బ్రదర్సు ట్రక్కుల విశిష్టమైన మార్మిలను, నిర్మాణమును ప్రశంసించురు.

యే డాడ్జి ట్రక్కు వివరణములను యే యితరమైన ట్రక్కులతోనను పోల్చిమాడుడు. ట్రక్కును ఖుద్దన పరీక్షించి, సరిచూడుదు. తరువాత మీ యిష్టము మేరకు తీర్మానించుకొనుడు. మీ అనుభవముచే గలిగిన తీర్మానమునే మేము సంకీర్ణముతో నమ్ముచుము.

DODGE BROTHERS TRUCKS AND BUSES CHRYSLER MOTORS PRODUCT

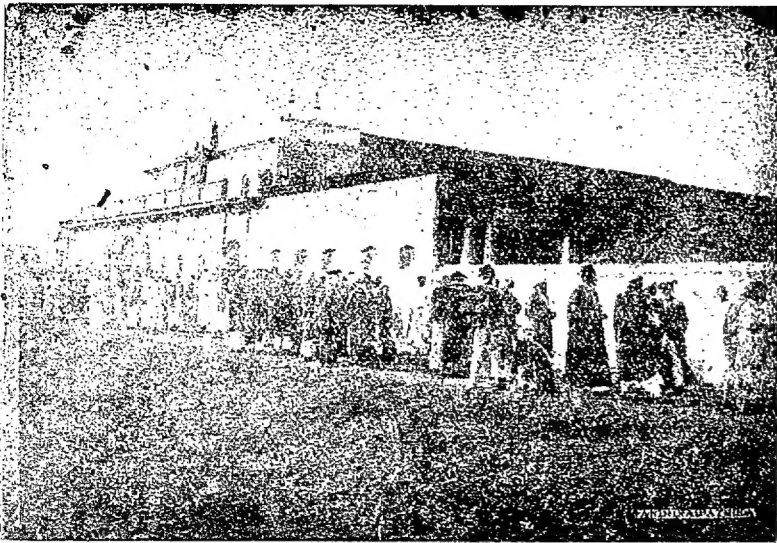
పంపక దారులు:—

అడిసన్ అండు కో. లిమిటెడ్.,

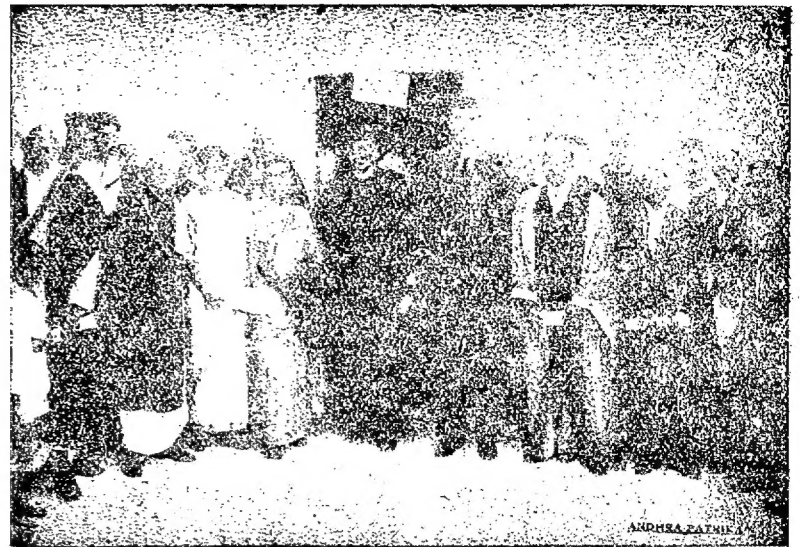
మాంటూరోడ్డు మద్రాసు.

T-X 133.

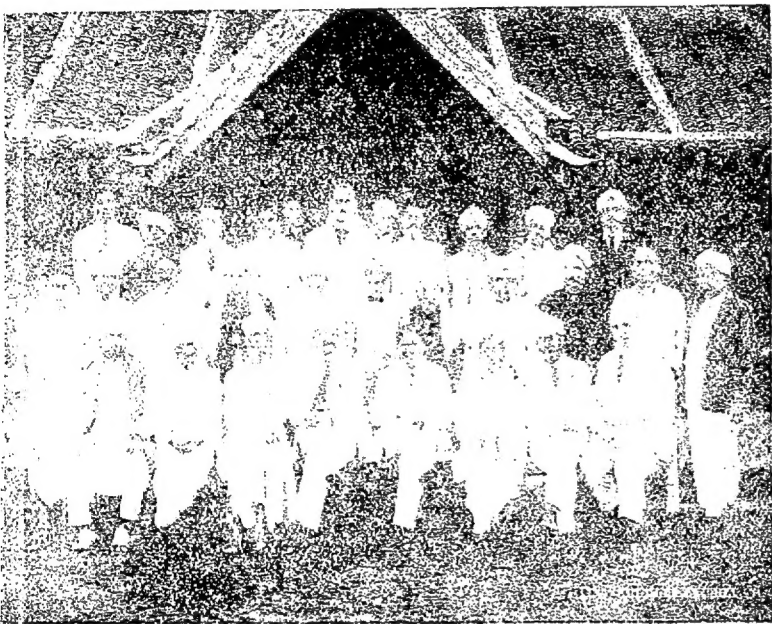
బెంగుళూరు, కల్లికోట, కొట్టయం, మధుర, తిరుచినాపల్లి.

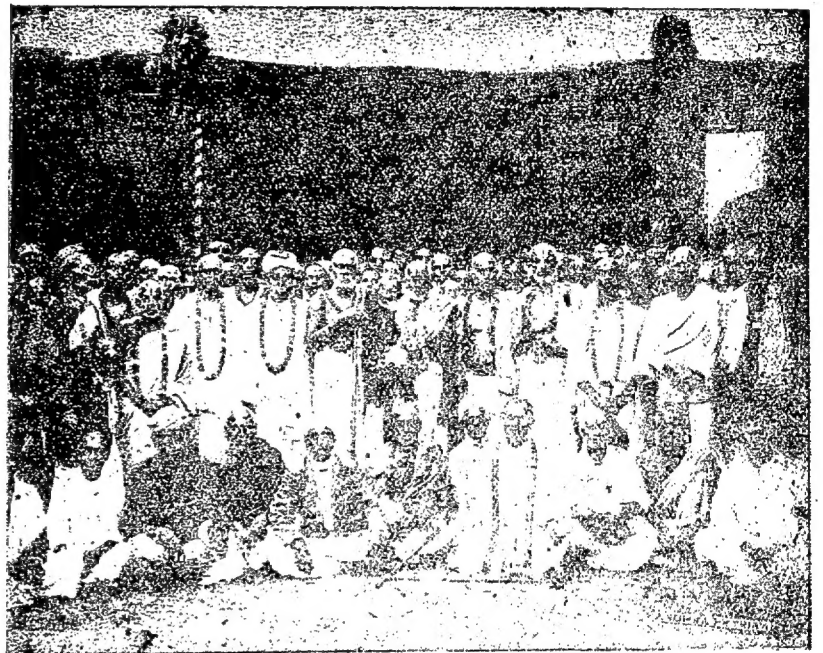
ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయపు కాన్వేషను
నూతన పట్టభద్రులు డిగ్రీలను స్వీకరించుటకై బెజవాడలోని దుర్గాకళామందిరమున ప్రవేశించుట.
(ప్రె. ఫో. వీ.)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ కాన్వేషనునభకు విచ్చేసిన సెనేటుసభ్యులు
ఈ పటమునందు రామలింగారెడ్డిగారు స్నేహకవుడును ధరించియున్నాడు. వీరితోపాడ విద్యార్థిభాగధారి యగు ఆర్. జి. గ్రీవుగారును డోర్నకలు చివరగాను బుర్రా సత్యనారాయణగారును సి. డి. సుబ్రహ్మణ్యం తెట్టిగారును మున్నగువారు గలరు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయపు అకెడమికు కౌన్సిలుకు
నూతనముగ ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులు
ఈ పాద్యతులగు కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు మధ్య హోదానియున్నారు.
(ప్రె. ఫో. వీ.)

గత సోమవారము సాయంకాలమున జరిగిన అఖిలభారత ననాతన
ధర్మ పండితపరిషత్సభ.
ఈ చాయాపటమునందు అధ్యక్షులగు కాశీ కృష్ణచార్యులుగారును, మల్లాది కృష్ణచంద్రులుగారును, వేమూరి శ్రీరామకృష్ణగారును, సోమదేశిశర్మగారును, కాశీ మూర్యనారాయణ రావుగారును, గావాల రామమూర్తిగారును, వేమూరి నరసింహకృష్ణగారును, రాజాబహద్రులు కృష్ణమాచారిగారును, యు. పి. కృష్ణమాచారిగారును, పుల్లె ఉమాసుపేత్యకృష్ణగారును మున్నగువారు ఇందు గలరు.
(ప్రె. ఫో. వీ.)

గిగు మెమోరియలు పంపిణీములు
అవంతపురంజిల్లా హోలీపండులందు విజయ మొందిన విద్యార్థులు.

చీనా రషియా తగవు

(వైరెస్)
డిసెంబరు 7:—ఇంతవరకు చీనావారుగాని రషియావారు గాని మంచూరియా తగువునుగూర్చి బ్రిటిషు శక్తులు ప్రత్యుత్తరము నీయలేదని కాన్పు సభలో 4 తేదీని తెలిపిరి.

శ్రీగోవిందరాయ సురభి నాట్యమండలి

ఈసంఘమువారు ఆంధ్రదేశమున పెక్కునాటకములు ప్రదర్శించి మహాకీర్తివిజయములను వశ్యుజించుటకు సందియములేదు. ఆంధ్రనాటకముల కాటకపట్టున గుంటూరు, తెనాలి, మున్నూరుపల్లి వారి నాటకకళావైపులమును చక్కగ ప్రేక్షకుల కానందము గలుగునటుల ప్రదర్శించిరను సంగతి యిదివరకే వార్తాపత్రికలద్వారా విశదపడియుండెను. ఇంతయేలే! ఈసంవత్సరము తెనాలిలో ఆంధ్రనాటక కళాపరిషత్తు శ్రీయుత గోవిందరావుగారి ప్రవ్యయమెచ్చించి పరిషత్తును జరిపియుండిరి. శ్రీయుత కే.లక్ష్మయ్యగారును వారికిసహాయపడి అవిచ్ఛిన్నముగా నెరవేర్చిరి. శ్రీయుత గోవిందరావువారికి పెద్దలందరు కలసి ఆంధ్రనాటక కళోద్ధానమున విరుదుకు తగినవారు వీరేయని వేనోళ్ల సాగడి యీకళాపరిషత్తును నిరాఘాటముగా జరుగునటుల ఏర్పాటులుగూడ గావించియుండిరి. ప్రకృతము గుంటూరులో తిరిగి రెండుమాడు నాటకములు ప్రదర్శింపమని పురజులు కోరిరిగాని చెన్నపురి ఆంధ్రమహాసభవారు వారివాగ్దానించుటచే చెల్లించునని వినుట కంతయోచనందము గలుగుచున్నది. ఈఆంధ్రమహాసభ వారు వీరిని సగౌరవముగా అంగీకరింతురనియు యింకను ముందుగా రేగనున్న రంగునుప్రాంత్యములవారును గౌరవించియు, ఆసక్తిగించియు పంపుదురని నమ్ముచున్నాను.

హరిప్రసాదరావు.

సి. ఎస్. నరసింహాచార్యుగారు
కడపజిల్లా సెకండరీ విద్యాసంఘాధ్యక్షులు. ప్రొద్దుటూరు తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు గూడను. (ఎస్. వి. ఎ.)

వంగదేశమున మంత్రివర్గ నిర్మాణము

ప్రకటన యిప్పుడు చేయబడదు
కలకత్తా, డిసెంబరు 7:—ఇదివరకు ప్రీ ప్రెస్ వారిచే ప్రకటింపబడినట్లు మంత్రివర్గ నిర్మాణమునుగూర్చిన ప్రకటన యిప్పుడు వెలువడదు. ఇంక ఆలస్యమునును, బెంగాలుగవర్నరు మల్లాలో సంచారముచేయుటకు పూర్వము శ్రీయుత శివశేఖరేశ్వరాయగారు వారిని దర్శించి ముచ్చటించిరి. గవర్నరు తిరిగి వచ్చులోపల ప్రకటనచేయబడదు. ఈమధ్య వింతపరిస్థితులేర్పడినవి. బెంగాల్ శాసనసభలో యూరపియనుపార్టీ యొక్క ఉపాధ్యక్షుడగు థామసన్ గారు స్థానికపత్రికలో వ్రాసిరి. ఇటీవల ఆపార్టీవారు చేసిన తీర్మానమునుసరించి (ప్రస్తుత పార్టీలసిటిలో) వారు మంత్రివర్గ నిర్మాణమును సమర్పించురు. ఇందువలన ప్రకటన ఆలస్యమునని వదలితిమన్నది. (ప్రె. ఫో.)

స్థానికవార్తలు

తిరువల్లికేణి కృష్ణగానసభ:—ఈటాకు రాజమృగి గారి గానసభనము 7 వ తేది శనివారం సాయంత్రం 4-45 గంట వలెకటాచలశ్రేణికి. నెం 1. గృహమందు వైభవ వారి యాజమన్యమున జరుగును.

జెయిలు అధికారులసభ

జెయిలు సర్వాధికారులసభ లక్ష్మీపూ జరుగుచున్నది. దేశమంతటను జెయిలుపరిపాలన యొక్కతెని జరుపుటకు మార్గము లన్వేషించబడును.

జే. పి. కెమిరాన్ గారు చెన్నపురినుండి వచ్చిరి.
(ఆ. ప్రె.)

రాకపోకలు:—పంద్రాసు రాష్ట్రీయ మహమ్మదీయ

మహాసభాధ్యక్షు లగు మాలానా ముఫీ డాడీ, ఎం.ఎల్.ఎ. గారును మాలానా సయ్యదు ముహబాబాహాబా, ఎం.ఎల్.ఎ. గారును బొంబాయి నుండి శేడు ఉదయమున పంద్రాసుకు వచ్చిరి. వీరు శంకటలు స్వేదముతో శ్రీయుత ఎం. కె. ఆచార్య, ఆల్బర్ట్ లిట్టె ఫర్నాకి ఖాన్ సాల్ బహుద్దీన్, మన్నగు ప్రముఖులచే సన్మానింపబడిరి.

రాల్ బి. పి. ఏ. మహ్మద్ (కొచ్చిను శీవు జడ్జి గారు శేడు ఉదయమున పంద్రాసుకు వచ్చిరి.

సి. డబ్ల్యు. ఇ. కాటన్ గారు గతరాత్రి పంద్రాసువిడిచి కాకినాడకు, సి. జె. పాల్ (రాష్ట్రీయ బ్యాంకింగు విచారణ సంఘ కార్యదర్శి) గారు బళ్లారికి, బోయిరి.

బరోడా దివానుగారికి విందు:—బరోడాదివా

ను రాల్ బి. వి. టి. కృష్ణమాచారియారు గారిప్పుడు పంద్రాసు నగరమున శేతించినసమయమున వారి మిత్రులగు శ్రీవాసుదేవ స్వామి, వి. సుబ్రహ్మణ్యంశెట్టి గార్లు, నిన్నటిదిమున ఘన మల్లి పూజాద్వారానున్న 'విశేషము హాసు' నందొక విందు జరిపిరి. ఈ క్రిందివిషయములు విందులో పాల్గొనిరి:—

సర్ సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారు, రాల్ బి. వి. టి. కృష్ణమాచారి, వి. కె. తిరువేంగ డాచారియారు, వి. రాధాకృష్ణయ్య, డిల్ బిల్ జె. వెంకట నారాయణ రావు నాయుడు, రాల్ బి. వి. కె. గోవిందాచారి, రాల్ బి. ఆర్. కృష్ణరావు భాస్కర్, రాల్ బి. ఎస్. దేశిఖామణి ముదలియారు, ఎస్. రంగస్వామియ్యంగారు, రాల్ సాల్ ఏ. కో.ందరామముదలియారు, కె. గోపాలయ్యంగారు, సి. జె. ఆంజనేయులు శెట్టి, సి. జె. సంజీవిశెట్టి, వి. పట్టాభి రామయ్య, బరోడా దివానుగారి పాలిటికల్ కలెక్టర్, ఏ. పి. ఎస్. సీతారామ పిళ్లెగార్లు.

చెన్నరాజధాని తపాలావారి

దశమమహాసభ-వెల్లూరు

పైమహాసభ వెల్లూరుపురమునందు శ్రీ వెంకటగిరి మహారాజగారి కారేఖిసమునందు మ. రా. రా. శ్రీ సి. దొరస్వామి అయ్యంగార్లు(యం. యల్. ఎ)గారి (చిత్తూరు) ఆధిపత్యముక్రింద 1929 సం., డిసెంబరునెల 22,23,24 తేదీలలో జరిగెను. ప్రతిపక్షాన్ని సమర్థించు ప్రతినిధులను విరాళముల పంపి సభ జరుగదముగా జరుపుదురని సమ్మతమున్నాను.

ప్రతినిధుల కెల్లరకు పురితముగా భోజనము రావనకులు చేసారు.

సి. వి. సుబ్బయ్య శెట్టి,
ఆహ్వాన సంఘకార్యదర్శి.

దొరస్వామిపిళ్లె యిరువురు మనుష్యులకు

విషముపెట్టెనని నేరాలోపం చేయుట

మద్రాసుని పోలీసువారు అరెస్టు చేయుట దొరస్వామిపిళ్లె అనువాడు చిత్తూరు వాస్తవ్యుడు నాగయ్యశెట్టి ఆమరణిని నాగమ్మగారు అను ఒక స్త్రీని విషముపెట్టెదమటను ప్రయత్నించెను శేరము ఆరోపించబడి ప్రస్తుతము అరెస్టుచేయబడియున్నాడు. మూడు దినముల క్రింద యీ నాగయ్యశెట్టియే నాగమ్మగారు మద్రాసునకు వచ్చిరనియు వారిని యీ మద్రాసు ప్రేమనువద్ద కలిపికొని వారిని గాఢస్వామి ముదియూర్ సభామండలి గొనిపోయినరీతియై తెలియుచున్నది. మద్రాసు తనంతటనే వారిరువురకు భోజనము తెచ్చెదనని పత్రిక యిరువురకు భోజనము తెచ్చిపెట్టెను. ఆ భోజనము వీరిరువురు భజింపగా వారు స్వేదపడి పొయలు జేసికొనిరి. కంటనే పోలీసువారు యీ విషయము తెలిసి వారిని జనరలు ఆసుపత్రికి గొంపోయిరి. మద్రాసుని పోలీసువారు అరెస్టుజేసిరి. రాష్ట్రీయ ప్రధానమేజిస్ట్రేటుగారు శేష విచారణకు వచ్చును.

1930 అమృతాంజనము డిపోవారి 1930

అందమైన రంగుల క్యాలెండరు

ప్రసిద్ధిచెందిన చిత్రకారులచే న్నాయజీవన

నుందరి, శ్రీ సీతారామయ్య, మహాత్మాగాంధీ

శ్రీ వర్ణచిత్రపటములు గలవి.

క్యాలెండరు 1-కి 0-2-0, 12-కి 1-4-0, 100-కి 9-12-0

వ్యాకింగు పోస్టు ఖర్చు ప్రత్యేకము.

వర:—50 క్యాలెండర్లు అంతకుపై ఆర్డరుకు సగుసాము అన్వేషణగా పంపుచు వర్గ వై శ్వేతేకా తెలుపవలెను.

బొంబాయి — అమృతాంజనము డిపో — మదరాసు.

మద్రాసు సెకండరీ క్రేడు

ఉపాధ్యాయులసంఘము

మద్రాసు సెకండరీ క్రేడు ఉపాధ్యాయుల సంఘపు ప్రారంభ సమావేశము రాజ్ పు కనిగారు 7 వ తేది సాయంత్రం 4 గం. అందర్నీ హాజరుచేసి జరిగెను. గాల్ వ్యాల్ జి. హెచ్. బి. కాక్స్ గారు అధ్యక్షతవహించిరి. గాల్ డాల్ పి. సుబ్బరాయన్ గారు సంఘ ప్రారంభోత్సవము జరిగెదరు. సర్ సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారు ప్రారంభోత్సవమునోసగదరు. ఎల్లరు రా ప్రార్థించిరి.

దేవరకొండ ఎడ్యుకేషన్ బోర్డు గారి వివాహ

మద్రాసు సెకండరీ క్రేడు ఉపాధ్యాయుల సంఘపు ప్రారంభ సమావేశము రాజ్ పు కనిగారు 7 వ తేది సాయంత్రం 4 గం. అందర్నీ హాజరుచేసి జరిగెను. గాల్ వ్యాల్ జి. హెచ్. బి. కాక్స్ గారు అధ్యక్షతవహించిరి. గాల్ డాల్ పి. సుబ్బరాయన్ గారు సంఘ ప్రారంభోత్సవము జరిగెదరు. సర్ సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారు ప్రారంభోత్సవమునోసగదరు. ఎల్లరు రా ప్రార్థించిరి.

కట్టాభిషేక మహోత్సవము

23 తేదిని పగలు 11 గంటలకు శ్రీమంతు రాజా శివ రామప్రసాద్ బహద్దరుగారి కట్టాభిషేక మహోత్సవము గావించబడును. సాయంత్రం 8 గంటలు మొదలుకొని దర్బారు మహోత్సవము జరుగును.

మధ్యమునిదాస

మేనేజింగు ఎడిటరు-టి.వి. కృష్ణస్వామి రావుగారు 10/3, పిరోజు బిల్లింగు మాతుంగా, బొంబాయి

ఈ నెలలో (1929 డిసెంబరు) వెలువడిన 2 వ సంపుటము 8 వ సంవత్సరము స్వీకరించింది. ఈ పత్రిక ఆంగ్లభాషలో నెలకొనసాగి ప్రకటింపబడును. శ్రీ మధ్యమునిదాసగారిచే సాహిత్యపరిచిత్తమునకు సంబంధించు విషయములయందు హెచ్చుగా ప్రకటింప బడుచుండును. పురంజురవాసులవారి కేయము వారసదంపాదకీయములు, నాద్రయ, శ్రీరము భగవద్గీత, శ్రీరామచంద్ర తీర్థువారిచిత్త, శ్రీరామ చరిత్ర గూర్చి బుద్ధితేన గ్రంథములలోనున్న విషయములు, ప్రహేళిక, భాగవత సాగోదారము, వేదాంతసూత్రములు, విజయవాసుల జన్మభూమియగు చిప్పరీ మన్నుగు 15 వ్యాసము లిందుగలవు. సాలు చందా మూడు రూపాయలు పాత్రమే.

శ్రీధన్వంతరి, శ్రీకారద

ప్రధాన సంపాదకుడ విద్యాన్

కె. శేషశాస్త్రిగారు శృంగేరి, మైసూర్ క్షేట్ర భాగవదమున పాదము శ్రీధన్వంతరి 3 సంపుటము 2 సంవత్సరములకు ఒకపుస్తకముగా శ్రీకారద 4 వ సంపుటమునందు లి డెంబుసంకలనము గల ఒక పుస్తకమును జేరినది. భక్త్యంతిక స్మృతిపితో కన్నడికామలో పుస్తకము నాగరతిని సంస్కృత భాషలోను వెలువడుచున్నది. భన్వంతరి సాలుచందా 2 రూపాయలు, కారదరు 2-8-0.

క్వాట్రాంగులరు క్రికెటు

పోటీపందెములు

బొంబాయి, డి సెంబరు 2:—బొంబాయి క్వాట్రాంగులరు క్రికెటు పోటీపందెములందు హిందువులకు మహమ్మదీయులకు ప్రభుత్వమున పోటీ జరిగెను. మహమ్మదీయులు రెండు ఇన్నింగు నందును కలసి హిందువులు మొదటి ఇన్నింగునందు గావించిన రన్నులను చేయకాలకపోయిరి. హిందువులు ఈవిధమున గెలిచిరి. హిందువులలో సి. కె. నాయుడుగారు అత్యుత్తమును శేర్పును ప్రకటించుచు, 155 రన్నులను చేసిరి.

బొంబాయి, డి సెంబరు 3:—శేటిదినము క్వాట్రాంగులరు క్రికెటు పోటీపందెమున రెండు రౌండులు ప్రారంభ మయ్యెను. పార్టీలజట్టులకును ఆంగ్లేయులకు జట్టులకును పోటీ జరిగెను. ఆంగ్లేయులు ప్రభుత్వమున కాట్ చేయ నెడకడిచి, మొత్తముగా అందరుమకలసి 141 రన్నులకు ప్రమే చేయ గలిగిరి. ఆంగ్లేయులు ఇంత రెక్కవరన్నులు చేయుట ప్రేక్షకులకు ఆకాశంగము కలుగచేసెను. వీరిలో వెంకటరాజుగారు 56 రన్నులు చేసిరి.

పిమ్మట పార్టీలు చాట్ చేసు ముదలిసిరి. ముగ్గురు అవుటు అనుసరికి వీరికి 43 రన్నులు ప్రమే వచ్చియుండెను. పిమ్మట వజీరుదాస, కపిడియాగార్లు కలసి 114 రన్నులను చేసిరి. ఆంగ్లేజీతో ఆ దినమునకు అటు నిలువబడెను.

(ఆ. ప్రె.)

పశ్చిమకాండేష్ జిల్లాలో

సత్యాగ్రహము

డాక్టరు భూటేశ్వర్ గారి నాయకత్వమున ప్రారంభించుచుండు

పందలలోనిని సత్యాగ్రహ ప్రమాణములో సంకల్పముచేయుట పూనా, డి సెంబరు 4:—పశ్చిమకాండేష్ జిల్లాలో, ఆంగ్లేయులకును ముగ్గురు తెలుగువారి మధ్య మొదలుపెట్టిన పశ్చిమకాండేష్ జిల్లా రహితులు భాగ్యశీతలూకాలో జరిగిన సత్యాగ్రహోన్మేషమునకు సత్యాగ్రహము ప్రారంభించునన్నారని తెలియుచున్నది. ఇప్పటికే బాల్ నుండి, సుర్జకాలిని సత్యాగ్రహ ప్రమాణముక్రింద పంపించుట చేసినారు. డాక్టరు భూటేశ్వర్ గారు ఉత్తమ నాయకత్వము యందున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

వ్యవసాయ కమిషను వారి సూచనలు

రెవెన్యూ ప్రభుత్వముచే రసవదించుట కలకత్తా, డిసెం. 4:—వ్యవసాయసమీక్షావారి సూచనల సమరంబు తెలుగుప్రభుత్వవారికి సూచనలు వెలువర్చుట కమిషన్ వారిచే పేర్కొనబడుచున్న సూచనలను సూచించుటకు విచారముల సమయముగాని సామిచిరి. కమిషన్ సభ్యులందరు నిరొపియమలే. ఇప్పటికే సూచనలకు కొరవడి, సమయ ప్రమాదములనుగా నివారించుటకు, రైతులకు సులభము, వీరు నిలువయుండుటకు కాలకలను ప్రయత్నమును ప్రయత్నము వారు ప్రస్తుతము చేయుచున్న పనులు గురించు సూచనలు వారు ఆలోచించెదరు. కమిషన్ కార్యనామము కల్కత్తాలో నుండును. (శ్రీ ప్రె.)

చిత్రకళా ప్రదర్శనము భీమవరము

నవంబరు 23, 24 తేదీలలో భీమవరములో జరిగిన పచ్చి మ గోదావరి దివ్యజ్ఞాన సమాజ సమావేశ సందర్భమున ఒకకళా ప్రదర్శనమును గూడ జరిపబడినది. బందరు జాతీయ కళాశాలలో విద్యార్థిదళ గణపిన గ్రంథి శేషారావుగారు ఈ గ్రామమున నొక కళామందిరము నిర్మించి విద్యుత్బలమును శక్తులయే గాక ప్రేమకళనును ప్రతి ఆదేవి బాపిరాజుగారితో పాటు సమర్పించుటకు వ్రాసిన నుంట్లూ కారణం నిశ్చయము, బందరు జాతీయ కళాశాలలందరిచేతను తదితర ఆంగ్లవిద్యకేంద్రాలచేతను మొత్తము 50 చిత్రములవరకు ప్రదర్శనమును జేరచుటకు చేస్తున్నారని ప్రకటించినందున లభ్యమైన చిత్రములను గూర్చి భీమవరమున వచ్చి చిత్రములను ప్రదర్శనము జరుపుచున్నామని నివర్తనము. శ్రీ రామకృష్ణారావుగారు ఈ సందర్భమున వాడ్రచ్చిన ఉపన్యాసపాఠాంతమును ఈక్రింద పొందు పరచుచున్నాము.

“నేటి చిత్రకళా ప్రదర్శనమును ప్రారంభించడానికి నా కెప్పుడైనా ఆర్థిక లేకపోయినా, మిత్రుల ఆహ్వానమును నిరాకరించుట భావ్యము కాదని ఎంచి అంగీకరించాను. అందులోనూ సమావేశములలో ఒకరైన ఆదర్శ బాపిరాజుగారి ఆజ్ఞ జనుటకు రావలసింది. పూర్వము కొంతకాలము ఆంగ్లవాణిజ్యకళాశాలలో చిత్రకళావిద్యార్థిగా ఉండడమువల్లనూ, ఇప్పుడు ‘ప్రతిజ్ఞ’ సహసంపాదకు డి.నటచేతనూ, ఆయన నాకు ప్రేమాప్తులై నారూ,

సాందర్యోపాసన భగవదారాధనకు ప్రధానాంగ మని నానమ్మకము. సుందరస్వప్నములూ, మధురదృశ్యములూ, అందమైన ఆలోచనలూ, మనలను భగవత్స్మృతి ద్వారాను చేర్చుగలవు. నిరాకారమైన ఈశ్వరునికి ఆకారము కల్పించడానికి ఆందరము ప్రయత్నిస్తున్నాము. అవిధముగా కాని అతనిని కొలువలేక పోతున్నాము. సాంధ్యగాగములో సముద్రతరంగాలలో పర్వత శిఖరాలలో, దుర్గమారణ్యాలలో ఆచరించడమును చూసి తృప్తి పొందలేక మనశ్చింతనీ వినియోగించి అతనిరూపమును ఈశా స్తున్నాము. నటచేతనయి అని, వేణుగానలోలుడనీ, నటరాజునీ అనేకవిధముల కీర్తిస్తున్నాము. మనదృష్టికి కనపించే అందమైన వస్తువులన్నిటికంటె అనేక రెట్టతరగము భగవంతునియందున్నదని మన మెరుగుదము. కాని ఈ ప్రభుత్వం లోని ఆత్మని సమీపించడానికి మార్గాలే.

అతిశయవంతమైన మనభగవంతుడు అనందము శేఖరము భాతికమే కాదు. బ్రహ్మాత్మకృత్యముల కలిగేమహాదానందానికి ఇది యొకకాదు. సాందర్యమును గ్రహించగలకే శ్రీ సమాజముగా ఆందరలోనూ ఉన్నది. ఆ శ్రీవీ మేల్కొలిపి ఉద్ధరించజేసి అనందమును అనుభవించడానికి మనము ప్రయత్నించవలెను. అందమును అనుభవించేవారికంటె దానిని సృష్టించేవారు మహామహాపు లు, కవులు, గాయకులు, శిల్పిలు, నటులు. ఇందువల్లనే మన సమస్తజాత్యులు. భగవంతునిసృజనశక్తి వీరిలో కొంత ఆవిర్భవించినట్లు ఎంచవచ్చును.

అనాదినుండి భరతవర్షము లలితకళలకు నిలయమై విశేష శక్తిని సంతాపించినది. పరిధీనతలల మన బౌద్ధత్వము నశించినా, తిరిగి మనకళలు తలయెత్తు చున్నవి. ప్రాచీనభారతీయచిత్రకళగూర్చిని నేను డిప్లోమనానము చేయ దలచుకొ లేదు. ఆనంద కుమారస్వామి, హావో, అనందనాథాచార్య, గంగూలీ, కజిన్సు, ఆరామముడొ మొదలైన వారిచాతలు పరిశీలిస్తే ఈ విషయము బోధపడునుంది. చిత్రకళావాణిజ్యై ఇటీవల మన ఆంగ్లదేశములో జరుగుతున్న ప్రయత్నముల విషయమై కొంత ముచ్చటిస్తాను. ఆంగ్లలగద్దప్రెస్ వీటిపైన ప్రసరించుచు అత్తనవరము.

సాధారణముగా “మోడర్ రిప్రొడక్షన్” పూర్వము ప్రతి నేటి నటి ప్రకటనలో భారతీయ చిత్రములను ప్రకటిస్తే చూచినవారంతా, ఇది (ఇంగ్లీష్ చిత్రలేఖనము) అని అనుకుంటారు. భారతదేశములోనే అయితే ప్రాంతములలో ఏర్పడిన సాంప్రదాయభేదములవల్ల దేశపురేఖలలో స్వల్పభేదములు ఉండవచ్చును.

కాని అంతా భారతీయచిత్రకళ అనే చెప్పవలెను. ఈ శతాబ్ది ప్రారంభములో వంగదేశమున హావో, అనందనాథాచార్య, వీరి శిష్యులైన నందలాల్ బోస్, అనీతమూరహాచార్య, ప్రమోదచంద్రిగార్ల కృషివలన ఈకళను నూతనరూపమును పచ్చిన మూల పొందెను. క్రమముగా అన్ని ప్రాంతములకు ఇది ప్రాచుర్యముచేసి. మొదట చూచినపుడు వేళ్లు అరిగిస్తూ ముగియున్నవని, కన్నులు సగము మూసికొని పోయినవని విపరీతవ్యాఖ్యానములు కొందరు చేసినా ఈరీతి చిత్రములలోనే అందము ఎక్కువమంది గ్రహిస్తున్నారు.

ఈకళయందు మన ఆంగ్లములో విశేషాభిమానము కల వారు కీర్తిశ్రేష్ఠులైన శ్రీ కోవ్వెల్ల హనుమంతరావుగారు. ఏమి సందర్భములలో ఈకళను ఆంగ్లదేశమున జరిపించిన ఉత్తమా

త్వములలో వీరొకరు. 1910 వ సంవత్సరములో, అనగా కళాశాల ప్రారంభించిన కొన్ని మాసములకు ముద్రసిద్ధకళావిమర్శకు లకు శ్రీ అనంద కుమారస్వామిగారు బందరు వెచ్చి కళాశాల ను సందర్శించి ఉపన్యాసము లిచ్చియుండిరి. అప్పటినుండి కళాశాల లో భారతీయ చిత్రలేఖనమును నేర్పించ వలె ననే ఆభిలాష హనుమంత రావు గారికి ఎక్కువగా ఉండెను. అది పలుపడకపోలే ఒక విద్యార్థివై నా కలకత్తాకు ప్రత్యేకముగా పంపించెనని వారాయభిలాష. కాని వారి జీవితకాలములో ఈవాంఛ నెరవేర లేదు. వారి నిర్యాణానంతరము 1923 వ సంవత్సరము జూలైలో శ్రీ ప్రమోదకుమార చంద్రిపాథ్యామయుల రాకతో ఈవాంఛకాని కళాశాలలో ప్రారంభమైనది. ఈశా రామమోహనశాస్త్రి, అనందమోహనశాస్త్రి, లక్ష్మీదేవి, అచింద బాపిరాజు, నులమిమ్మూర్తి, అనిశెట్టి-మహాస్వ రావు, గుట్టా మల్లయ్య, నటివారు ఈకళలో చేరి చక్కగా కృషిచేసిరి. ఇటీవలపాథ్యామయుల రిర్యాతర మేంద్రనాథ నరస ర్తిగారును ప్రస్తుతము గుట్టా మల్లయ్యగారును ఈకళను నిర్వహిస్తున్నారు. కళాశాలవిద్యార్థులు కొందరు కలకత్తా, కాంతి నికేతనము, మైసూరు వెల్లి రమణ క్రిస్టియన్ థియాలజీ పెంపాం దించుకొనిరి. వీరిమూలముననే నానాటికి ఈకళ ఆభివృద్ధిగాంచుచున్నది. నేటి ప్రదర్శనమే దీనికి తార్కాణము.

రాజమహేంద్రవరములో ఆస్వాలు మాట్లాడు ప్రెస్ సి పాలు గావు న్ను రోజులలో మన దేశపు పాటలు, పదాలు, అభిమతము, చిత్రపులు మొదలైనవాటిపైన ఎక్కువ అభిమానము చూపించేవారు. వీరిసాహిత్యమువల్లనే కవికొండల వెంకటాచార్యగారు, అడవి బాపిరాజుగారు నూతన పద్ధతిని కవిత్వము వ్రాయడము మొదలుపెట్టినారు. అప్పటికి బాలుడైయున్న దామెర రామారావుగారి ప్రతిభను వీరు కనిపెట్టి విశేషముగా ప్రోత్సహించి బొంబాయి చిత్రకళాశాలకు పంపిరి. శిష్యులగున వెంట వేసికొని ఆజకంఠ, ఎల్లారా, సాంచి మున్నగు ప్రదేశాలలో గల కళా ప్రేమియులను తెలియజెప్పిరి. ఇటీవల ఆంధ్రాభ్యుదయము నకు ముఖ్యకారకలలో మాట్లాడు ఒకరని చెప్పవచ్చు అతిశయోక్తి కాదు. రామారావుగారు గొప్పమేధా సుపన్నులు వీరి చిత్రపులు, అందు ముఖ్యముగ ప్రకృతివృత్తములు ఖండంతరములలోగూడ పొగడ్తగాంచినవి. మన దేశపు శివమన వీరికి 27 సంవత్సరములైన నిండకమునునే వారికళ పరిణత స్థితిరక పూర్వమే వీరుగలిగిరి. వీరికన్న బృందములలోనివారలకు వరదా వెంకటరత్నము, చేమకూర సత్యనారాయణగార్లుగూడ ఎక్కువ శక్తిని సంతాపించినారు.

ఆంగ్లదేశీయులు ఈచిత్రకళలందరికి ఎక్కువప్రోత్సాహమునకలసియున్నది. ఒక్క చిత్రపులులోనేగాక గృహలోపకరణములలో ప్రతిదానియందును అందము ఉట్టిపడవలెను. తివాచీలు, కలంకారీ గడ్డలు, చక్కనిపీటలు, పాత్రలు, తప్పక వాడవలెను. అందమైన ముగ్గులు పెట్టడముగూడా మనము మరచిపోతున్నాము. అందవికారముగా అచ్చుచేసి వైచిర్యము చేసి పరికించిన క్రకటలలోనిండిన ప్రసక్తాలు పత్రికలు మనము చూసి ఆనందిస్తున్నాము. ఇంతలా మరీపోవలెను. ఇటువంటి ప్రదర్శనలూ జరిగినప్పుడు విద్యార్థులు సామాన్యము ఎక్కువ యుత్సాహముతో పాల్గొని సాందర్యోపాసన గాంచి తరించవలెనని కోరుచున్నాను.

24-వ తేదీ మధ్యాహ్నము ప్రత్యేకముగా శ్రీ అడవి బాపిరాజుగారు భారతీయ కళాసాంప్రదాయములనుగూర్చి ముచ్చటించిరి. కొన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానము లొసగిరి.

డాక్టరు డేగారి యుద్ధోగవిషయపు తగాదా

లండను ఎంజనీరుగారు సందేశానివృత్తి యొనరించుట కలకత్తా, డిసెంబరు 4:— నేటి సాయంత్రము జరిగిన కార్యోదయ సభలో కార్యోదయను ఆగ్గళులు వాకబుచ్చే యుగా డేగారినిగూర్చి నివేదించి ఎంజనీరుల శాఖాప్రధానోపాధ్యాయులును, లండన్ ఎంజనీరుల సంఘంలో వినుతిక్కిన సభ్యులును అనుప్రాప్తనకు స్ట్రీక్స్ మిట్టెట్ డిక్టోగారు పంపిన జవాబువులపాఠ్యాక్షుల చేచదువబడెను. నివేదించినది లండన్ ల సంఘంలో డిగారి సంబంధము ఆయనను సంబంధించిన యొకస్వల్ప విషయముపై విశేషా యినదని డిక్టోగారు చెబుచున్నాడు. (ప్రీ ప్రె)

హైదరాబాదు సంస్థానములో నూలువర్తకము

వైజాంవారి సహాయము

జొంబాయి, డిసెంబరు 4:— తమ సంస్థానములో నూలువర్తక మభివృద్ధిపరచుటకై కరీంనాబాద్ ఇబ్రాహీమ్ అండు సన్మవారి కి ఘనతపహించిన నైజామువారు 45 లక్షల డిలెంబర్ బదులు యొసంగిరి ఈవేనిను నూల్చి పత్రిక చెబుచున్నది. (అ. ప్రె.)

తీర్థమొద సంవత్సర పంచాంగం

భారతీ తీర్థోపాధ్యాయ శ్రీమత్పిడపర్తి శ్రీరామ సిద్ధాంతినా విరచితము

ఈసిద్ధాంతిగారు బ్రహ్మశ్రీ శ్రీమత్పిడపర్తి లక్ష్మీనృసింహ శాస్త్రిలవారి పుత్రులు. ఈ పంచాంగమును రాజమండ్రి నినా గులకు ఆకుల సుబ్బారావు అండు బ్రహ్మనాథు ప్రచురించిరి. పంచాంగమును గురించేకాక డిసెంబర్ 24 వ తేదీ పూర్వయ్యనైన పూర్వయ్యగార్లు అధికవిఖ్యాతులు. వైశాఖ బహుళ అష్టమి యగవారమునాడు సరస్వతీ పుష్కరము, అగ్నియుజ మున్న పూర్ణిమా మంగళవారమునాడు ఆంధ్రబాల్మీకాన పండగగా గాము నూర్వారము నయము కాలములు ప్రతిదినమునను గూడ చూపబడెను.

కైకలూరు తాలూకా కాపుయ్యవజన మహాసభ—ప్రథమసమావేశము.

తీర్థానములు

(1) ఈసంఘ కార్యనిర్వాహక సభ్యుగ, తిరిగి మహాసభ జరుగువరకును, ఈక్రింది సభ్యులను అందు బేర్కొనబడిన నూరాలలో నెమ్మకొనడమైనది. సభ్యులనింకను తేల్చుకొను న:సరమున్నచో ఈసంఘమువారి చేర్చుకొనవచ్చును.

- వర్గింగుకమిటి
- మ. రా. శ్రీ. పావరాల నరసింహారావుగారు [వెసిడెంటు]
  - ,, దుట్టారామారావుగారు [కార్యదర్శి]
  - ,, రాజనాల శేతవరావుగారు
  - ,, దుద్దుమాకు సత్యనారాయణగారు
  - ,, నల్ల మోతు వీరరాఘవయ్యగారు
  - ,, వడ్రపాడు మనసముగారు
  - ,, కోరుకొల్లు మనసముగారు

(2) ఈసంఘవిబంధనల నివసరచుటకై ఈక్రింది సభ్యులు గల యువసంఘము నెమ్మకొనడమైనది. వీరినివిబంధనలను తయారుచేసి రాగల మీటింగులో బెట్టుటకు కోరబడుచున్నారు.

- న బ్ క మి టి
- మ. రా. శ్రీ. పావరాల నరసింహారావుగారు
  - ,, ఇమ్మర్తి తిరుపతిరాయుడుగారు [కన్వీనరు]
  - ,, దుట్టారామారావుగారు

(3) వివాహ వయోనిర్ణయితిల్లు చట్టమొందులకు సంబంధించు, దీనికి కారణభూతులైన కారదాగారిని, వారికి ప్రాతా హమొసగిన ప్రజా, ప్రభుత్వప్రతినిధులను, ప్రభుత్వమును ఈ సభవారభినుతించుచున్నారు.

(4) సంఘ విద్యార్థినిధికి వివాహ కట్టుముల వసూలు చేయుటలోను, వరసుల్గుములను పెండ్లిండ్లకుంచలి బంధుకట్టుములను, రెవీతర ఆనర్ధక హేతువులును, ఆర్ధరహితములుగవృత్తములుగను పూర్వారాచరముల నుల్లంఘించుటలోను, యువకులే ఆదర్శములుకావలయునని ఈసభవారు నిశ్చయించుచున్నారు.

(5) వర్గముల అంతర్యములు, అస్పృశ్యత ఈరెండును జాతిక్షోభతనము, దేశగౌరవవిహీనతను గారణము లగుచుండుగాక, ఈశ్వరదృష్టిలోనిది మహాద్రోహకములుగాన, వీని నెంతటి శిక్షుకాలములో నాశన మొనర్చిన నంతటి మేలని ఈసభవారు భిప్రాయపడుచున్నారు.

(6) ఖద్దరువలన నార్ధిముగ గొంత ప్రయోజన ముండుటచే రాటపరిశ్రమనింటింటి నెలకొన్న శ్రీల తీరికసమయలో నూలు తీయించుచుండుటయు దానిని దెలియపగ్గుములందే నేయించి, ప్రతివారును ధరించుటయు, నానశ్యకమని, ఈ సభవారు సంఘములను హెచ్చరించుచున్నారు.

(7) సైనిక శిక్షణము నందు, ఈ సంఘ విద్యార్థుల కధికావకాశ విషయములను నని యీసభ వారు ప్రభుత్వమును కోరుచున్నారు.

(8) పూర్వహిత కర్మకలాపమును యధాప్రకారము వైదిక బ్రాహ్మణ్యముచే జరిగించు కొనుచున్నను లేక స్వసంస్థియులే జరిగించుకొనుచున్నను ఫలితముకటియే యనియు, ఇకముందుగూడ బ్రాహ్మణులచే నీకార్యముల నెవచేర్చుకొనుచున్నను బ్రాహ్మణులేయిందు కర్మలను దుర్భిప్రాయమునకు మాత్రిమెచ్చుదును లోనుగారాదనియు నీసభవారు బ్రాహ్మణేతరప్రపంచ మంతటిని హెచ్చరించుచున్నారు.

(9) దైవదర్శన ముపేక్షించు నేసంఘములు కై నను ఏదే వాలయములో నై నను ఎట్టి నిషేధము లుండరాదని ఈసభవారు దేశీయులను హెచ్చరించుచున్నారు.

(10) మహాజనసభయందును, రాజకీయసభయందును తీర్మానింపబడియున్నవలకు అందుబాటులోనున్న యావద్విషయములను సత్యరాచరణమునకు గొనితెచ్చుటలో, యువకు లత్యంత శ్రద్ధకు, వహింపవలయునని, ఈసభవారు నిశ్చయించుచున్నారు.

స్థాపితము 1895

పురాతనమునుండి ఓకేధరగల వజ్రముల భవనము

మానవజముల అమృతము మేమిచ్చు పూచీచే కప్పబడుచున్నది. అంగీకారములేని సరస్వతీ పువ్వుకొని, మరియొకటివ్వబడును లేదా పైకము వాపనివ్వబడును. మీ కొనగోలుకు మాపూచీ బామినగా నుండును. మీరు మాతో తపాలువ్వారా నిర్వముముగా వ్యాపారము నడపవచ్చును. మా వెండిసామానులు అప్పుటమైన వెండిచే తయారుచేయబడుచున్నది. మంచి ధూకమునందు, వామ్యుత్సక్తులు లేక నవీనకములలో తయారుచేయబడుచున్నవి. మేము 25 సం॥రముల నుండి నిష్కపటముగా చేయుచున్న నేమను మీరు విశ్వాసించుకొనుదు. మావెండి తీగ్రముగానే తప్పక దీని నుపయోగించుకొనుదు.

సురాజ్ మల్ ల్యూభాయి అండ్ కో., సీమకమలమలనర్తకం, నగలరత్నాలు, బంగారు, వెండిసామానుల రహా కొనవచ్చునట్టివారు, 313, ఎస్టేట్, మద్రాసు.

10వ అనంతపురం జిల్లా

సహకార సమావేశము

1929 వ సంవత్సరము నవంబరు నెల 24 వ తేదీన అనంతపురం పీఠామెమోరియల్ హాల్ లో మహారాజ రాజశ్రీ శ్రీ యుతే సి, దొరస్వామి అయ్యంగారు అవ్వగళ్, బి. ఏ. బి. యల్, ఎం. ఎల్. ఏ. గారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై జరిపిన కార్యక్రమములు.

తీర్మానములు

1. కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ డిక్రీలను వసూలు చేయుటకు రివిన్యూ డిపార్టుమెంటువారు యిచ్చుడు తాలుకాకు 40 కంటే యెక్కువ ఆములు పరభాస్తులను తీసుకొనకుండుట సొసైటీలకు కష్టముగా వున్నది. కావున నలభై సంఖ్యా నియమములయిన తొలగించవలయు ననియు లేదా కో-ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటు లో ప్రత్యేకసిబ్బందివైన యేర్పరచవలయుననియు యాసభవారు యేకగ్రీవముగా గవర్నమెంటువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

2. పోస్టాఫీసులందా సహకారసంఘములకు సంబంధించిన యావత్తు మొత్తములమీద అనగా మణియాగడ, ఇనుగట్ల రెన్సువై రాలమీద డేలాటికముములు విధించక వుండేముగా పంపునట్లు యేర్పాటుచేయుటకు తగినప్రయత్నములు ప్రభుత్వమువారు చేయవలయునని యా సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

3. (బెకానెండు కమిటివారి సలహామేరకు) సొసైటీలప రిజిస్ట్రారు యికముందు భారతీయునినే నియమించవలయు నని యా సభవారు గవర్నమెంటునాని కోరుచున్నట్లు తీర్మానించడమైనది.

4. పరిమితి లేని పూచీగల సంఘములలో రాబడిన నీకర లాభముపై రూ 100/-కు రూ 25/-లకు మించకుండా కార్యదర్శిగారి లేక పనిచేయుచుండెడి పంచాయతీదారునికిగాని గౌరవవేతనము తీసికొనుటకు అధికారముండనట్లు సర్కారువారు వారి వారి జైలాలును పునరిబంధనలను సవరించులాగున యా సభవారు కోరుచున్నారు.

5. అనంతపురం జిల్లాఆర్థిక దురవస్థనుబట్టి సర్కారువారు భూమి తనఖా వ్యాంకును తీక్షణము స్థాపించవలయునని రిజిస్ట్రారుగారిని కోరుచున్నారు.

ఈ తీర్మానమును అమలులోనికి తెప్పించుటకు కావలసిన ప్రయత్నముల చేయుటకు ము|| రా|| శ్రీ|| రాఘవాచార్య గారు, యం. నారాయణరావుగారు, బి. రామచంద్రరావుగారు, గంగాధరశాస్త్రిగారు ఒకకమిటిగా యా సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

6. హాళిపరపతి సంఘముల వ్యవహారములలో మొంబర్ల గ్రకు యిచ్చునట్టి అప్పులైన నూటికి సంవత్సరమునకు రూ 9-6 నుండి రూ 7 8 లకు తగ్గించునట్లును, జిల్లాబ్యాంకు వారు సంఘములకు యిచ్చు అప్పులైన నూటికి రు. 7-8 నుండి రు 6-4 లకు తగ్గించుటకు అవకాశము కలుగనట్లు మద్రాసు బ్యాంకువారు జిల్లా బ్యాంకులకు యిచ్చు అప్పులపై రు 100/కి రు 5/- లకు తగ్గించవలయు నని యా సభవారు కోరుచున్నారు.

(7) కో-ఆపరేటివ్ నూపర్ వై జర్లకు వ్యవసాయ పరిశ్రమ అభ్యాసన శిక్షణమునకు కో-ఆపరేటివు ఇన్స్టిట్యూట్లలో తగు వసతులు కల్పించవలయునని యా సభవారు కోరుచున్నారు.

(8) అత్యవసరమైన సందర్భములలో రు 250/- లకు మించిన మొత్తములైన సంఘపు పంచాయతీ సభవారి తీర్మాన శిఫార్సులైన సబ్ డిపూర్టీ రిజిస్ట్రారు వారికిగాని, ఫెడరేషనువారికిగాని తీర్మానముల జన్మిచేయుటకు అధికారము యివ్వవలయునని గవర్నమెంటువారిని కోరునట్లు యా సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(9) స్థానికసంఘములలో పుపాధ్యాయులు తక్కిన సిబ్బందియొద్దను గుండుగాను ప్రత్యేకముగా నేర్పరచబడిన సహకారసంఘములలో తప్ప తక్కిన సహకారసంఘములలో యేలాటి గౌరవోద్యోగములను గైకొనవలసినదియు, యిటీవల గవర్నమెంటువారు గావించిన పుత్తరువు యొడ యా సభవారు యు పూర్వ అసమ్మతిని తెలుపుచు ప్రకోద్ధముమైన ప్రభుత్వమువారి గుం అధికార ప్రేమను చింతించుచు యా పుత్తరువును ప్రభుత్వమువారు తీర్గలో పునఃసంహరించుకొనెదనని యా సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

(10) పరిమితి గల సహకారసంఘములలోను జిల్లాబ్యాంకులలోను మొంబర్లకు వారు చెల్లించి యాండు పేరుధనముపైన యిచ్చుచుండు డివిడెండు లేటును రూ 100/-కి రూ 9/-కుండి తగ్గించి రు 7 1/2 లు ప్రకారము పుండుటకు గవర్నమెంటువారి నిబంధనలను సవరించవలయుననియు మార్గదర్శకులుగా పుండులాగున మనజిల్లాబ్యాంకువారి నిబంధనల మొదట సవరించి రు 100/-కి రు 7 1/2 లకు యెక్కువలేక డివిడెండు పంచులాగున యేర్పాటు చేయవలయు ననియు యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(11) మండల సహకార వార్తలను, ఇతరదేశ సహకారోద్ద్యమపుత్రాంతములను యా మండల సహకారులకు విపులముగా లేలముగలదులకై శ్రీ సాధనాపత్రము వారవారము నాలుగుపుటలు ప్రత్యము ప్రచురించునట్లు ఫెడరేషన్ వారు యేర్పాటుచేయునదిగా యా సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(12) టవున్ బ్యాంకులో బామినైనను, ఆయకములపైన అప్పులు యిచ్చుటయేకాక సెలగల సామ్యులైన గూడా అప్పులు యిచ్చునట్లుగా వైబ్యాంకుల జైలాను సవరించునట్లు యా సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(13) సహకారసంఘములకు భవనములు కట్టించుటకు గవర్నమెంటువారు సలమును యిచ్చునపుడు భూమియొక్క క్రయమును యిందులకు ప్రతిసంవత్సరము ను సర్కారు 2 శులు యివ్వవలయునని బోర్డు స్టాండింగ్ ఆర్డరులో నున్నది. పై మరతులు లేకనే వుండేముగా సహకారసంఘములు భవనములు కట్టుటకు సలములను యిస్తూ సర్కారు 2 శులు వస్తే రాలు మినహాయించవలయునని యాసభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

(14) నూపర్ వై జర్ల ఒక లెక్క తనికీపని నిర్వహించే ధర్మమునకు మాత్రముకలిగియుండుటవల్ల నీ సలమేమియు లేక సంఘ ప్రతి నూపర్ వై జర్ల తనికీ చేయవలసిన సంఘముల సంఖ్యను కొంతతగ్గించి నియమితమైన సంఘములలో ఒక్క సంఘములో నైనను అవశ్యక ప్రాయముగా పనిచేసి ఇతరసంఘములకు తన్నూలమున సాధ్యమైన సహకారసంఘ నిర్వాహక విధానమును బోధపరచునట్లు సలపుట అత్యవసరమనియు, ప్రచారము నిమిత్తమై మరియు కన్సాబిడేషన్ నిమిత్తమై ప్రత్యేకముగా అధికారములను నిర్ణయించుటకు మారుగా నూపర్ వై జర్ల సంఖ్యను హెచ్చించి పై నూపరలను బారీలోనికి తెచ్చునట్లు విధించుట మేలని యాసభవారు నూదించుచున్నారు. జిల్లాకంత్తయును యావిధానమున సత్వరమే బారీలోనికి తెచ్చుటకు వీలులేకున్నచో సభ్యుల కొన్ని యూనియన్ల యధినిధానమును బారీలోనికి తెచ్చుట యావశ్యకమని యాసభవారి సలహా అయివున్నది.

(15) గ్రామములు అభివృద్ధి పొందుటకై ఒక్క-వరపతి సంఘములు పుండుటయేగాక రైతుల ఆర్థికాభివృద్ధి పొచ్చించుటకు గాను దుబారావ్యయము తగ్గించి కొంచముగా నిలువచేసుకొనుటకు నైనను సహకార కాపులను, అనగా వ్యవసాయ వ్యాపార కాపులను యేర్పరచుట అవశ్యకరమైయు గనుక అందులకై గల పాడుకల ప్రతిసాలములు కాంతముగా వియ్యించి ఒక విధానమును మండలగ్రామ పరిస్థితులకు సరియైనట్లు నిర్ణయించి ఆ విధానమును బారీలోనికి తెచ్చునట్లు బ్యాంకు, ఫెడరేషన్ మున్నగు వర్గములు యొట్టు కృషి సలుపవలసికది, ఆ యా సంఘము త్వరలో యేర్పాటు చేయుటయొట్టు? విధానమును నిర్ణయించుటకు ఒక పునఃసంఘము యేర్పాటు చేయవలయుననియు, ము|| రా|| శ్రీ, గంగాధర శాస్త్రిగారు, బి. రామచంద్రరావుగారు, పి. రామచంద్రగారు వెంటనే రిపోర్టు చేయవలసినదిగా తీర్మానించుచున్నారు.

రిసికరంజని సభవారి గాన ప్రదర్శనము:—

8వ తేదీ ఆదివారం సాయంకాలం 4-15 గంటలకు మైలాపూరులో సుందరేశ్వరహాళనందు (తూర్పు మాడపిది బాలికా పాఠశాల ప్రక్కను) జరుగెను.

- శ్రీయుత. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు (మనిసి) గాత్రము.
- ముత్తుస్వామయ్యగారు (వరసూయ) ఫీడెలు.
- వైద్యవాంధ్యయ్యగారు (రంబానాడు) మృదంగం.

గాంధీవిగ్రహముపై పోలీసులు తుపాకులు వేల్చుట

గవర్నమెంటువారు లాహోరులో పోలీసువారిచే తుపాకీ కాల్పుటయందు అగౌరవసాధకము చేయించుచున్నారు

హిందూ హోరాట్టుపత్రిక యిల్లు ప్రకటిండు చున్నది:—లాహోరు లో జరుగ నున్న కాంగ్రెసు దినములలో నగరపరిషత్తువారునై క్రొత్త పోలీసుపటాలములు అటవముగా తయారుచేయబడుచున్నవి. ఈ పోలీసుజకులకు “నెహ్రూ పోలీసు” లేక “కాంగ్రెసు పోలీసు” అని నామకరణము చేసిరి. బాతీయవారు కలకత్తానుండి యిచ్చుటకై యీ పటాలములు సిద్ధపరచబడుచున్నవి.

ఈ పోలీసులకు టుపాకులు బారుచేయుటయందు ఈ రీతిగా సాధకమును కలుగునని సంపించుచున్నారు. కొన్ని యిసుకలపై ల పై గాంధీ గారి పేరును కొన్ని టి పై ల జ ప తి రా యి గారి పేరును కొన్ని టి పై హెతీలాలుగారి పేరును పెద్దఅక్షరములతో వ్రాయబడెను. ఇతరనాయకుల క్షేత్రగూడ గల బస్తాలు కలవు. వాని మీద ఆయానాయకులయొక్క బొమ్మలు విక్రయకారములుగా రచించబడి యుండునట. పోలీసువారు మారమునండి యీ విగ్రహములను సరిమాచి తుపాకీనుండుతో కొట్టుటయందు సాధకము చేయుచున్నారు. ఈరీతిగా తర్కీయతు చేసినసేగాని సమరు పోలీసు ఉద్యోగులు కాంగ్రెసు దినములలో సమర్థతతో సంవర్ధానుసారముగా పనిచేయ జాలరట. (వ్యరజ్య)

లాహోరు కుట్రకేసు

మూడవఅప్రూవరు లలితకుమార ముఖర్జీ సాక్ష్యము లాహోరు, డిసెంబరు 15:—లాహోరు కుట్రకేసులో అలహాబాదు స్పీడరగు హరీంద్రకృష్ణముఖర్జీ గారి కుమారుడును, యమ్. యన్. సి. తరగతి విద్యార్థి యునగు లలితకుమార ముఖర్జీ గారు యిట్లు సాక్ష్యము నిచ్చిరి:—

1924 సంవత్సరములో నా సహాధ్యాయుడు భూషేంద్ర నాధనవ్యాత్ గారు తన తమ్ముడు సచ్చిదానందనవ్యాలు ఆరెస్టు చేయబడెనని నాకు చెప్పెను. (బెంగాల్ ఆర్డర్ నెన్సననుసరించి) సచ్చిదానందుడు దేశమునకై భయదురుశ్వెల్లను గనుక నరసి ప్రయత్నములను కొనసాగించుటకు తాను తన విద్యుక్తమును చేయవలసిన యతడు చెప్పెను. భూషేంద్ర నాథునికి సాయము చేతునని నేనంటిని. సచ్చిదానందుడు వ్రాసిన “బండి బీవన” (అనగా కారాగారవాస బీవనము) అను గ్రంథమును చదివిన తరువాత విప్లవోద్యమమునందు నాకవధియు కలిగెను. తుపాకులను, మందునుండును నేకరించి దేశములో హృద్యముతయగు విప్లవమును సాగించు సార్వీయోక్తి-టి గలవనినాకు తెలిసెను. ఒకసారి నాకు భూషేంద్రుడు “రైల్వేస్టాముకల అల్లుపెట్టెనొక దాని నిచ్చెను. ఆస్టాములలోనివి పొటాష్, పిక్రె ఆడిడ్ వలెనుండును. భూషేంద్రుడు నన్ను హిందూస్థాన్ రిపబ్లికన్ సంఘములో సభ్యుడుగా చేర్చుకొనెను. భూషేంద్రనాథుగారి యింటివద్దనే జిలేంద్రలాల్ సవ్యాత్ గారిని కలిసికొంటిని. 1925 సంవత్సరములో కకోరీ కుట్రకేసులో భూషేంద్రనాథు అరెస్టు చేయబడెను. కకోరీ కేసులో బాధపడుచున్న ముద్దాయిల కటుంబి పోషకార్థమై యచ్చు వసూలుచేయుచున్నానని భూషేంద్ర నాథుని సోదరుడు జిలేంద్రనాథ సవ్యాత్ గారు నాతో చెప్పిరి. నేను విరాళముగా మూడురూపాయలీచ్చితిని. అప్పుడును కళాశాలలో జూనియరు బి. ఏ. లో చదువుచున్న జయకుమార్తో నాకు పరిచయము కలిగెను. తరువాత విజయ కుమారసింహోతో పరిచయము గలిగెను. కళాశ్రీ కేసులో నేను ప్రతివాది సాక్షిగా సాక్ష్యము చెప్పితిని. ఇంతటితో కొద్ద విచారణ అనిపించెను. మరల కేత్ర విచారణ జరుగెను. (ల. ప్ర.)

ఎస్టేటు లాంఛను చట్టము

1928-29 సంవత్సరపు ఎస్టేటు లాంఛను చట్టపు రిపోర్టు ప్రకారము, 1333 వ ఛానీలో వ్యాజ్యముల సంఖ్య 30144 నుండి 27702కు తగ్గెను. దరఖాస్తుల సంఖ్యయు 128819 నుండి 117188 కి తగ్గెను. కడప, అనంతపురం, బళ్లారి, కర్నూలు మండలములలో ఈ చట్టము క్రింద దావాలు లేకుండెను. గంజాము, తూర్పుగోదావరి, చిత్తూరు, దక్షిణార్కాటు, తంజావూరు, తిరుచనాపల్లి, మధుర, నేలం మండలములలో వ్యాజ్యముల సంఖ్య వృద్ధియయ్యెను. భూస్వాములకును రయతులకును మధ్య ప్రబలిత మనస్కర్తలు తిరుచనాపల్లిలో జరిగిన వ్యాజ్యములవృద్ధికి కారణమని, కలెక్టరుగారు సూచించిరి. విశాఖపట్టణము, పశ్చిమగోదావరి, గుంటూరు, కృష్ణా, చెంగల్పట్టు, ఉత్తరార్కాటు, రామనాడు, తిరునెల్వేలి, కోయంబటూరు మండలములలో దాఖలయిన వ్యాజ్యముల సంఖ్య తగ్గెను. గుంటూరు, పశ్చిమగోదావరి, కృష్ణా మండలములలో కాలమాన మనుకూలముగ నుండుటచే, వ్యాజ్యముల తగ్గుదలకు కారణమని, సూచించబడెను. దరఖాస్తులు గూడ కడప, అనంతపురం, బళ్లారి, కర్నూలు మండలములలో దాదాపు గ లేకుండెను. విశాఖపట్టణము, పశ్చిమగోదావరి, గుంటూరు, చెంగల్పట్టు, చిత్తూరు, దక్షిణార్కాటు, తిరునెల్వేలి మండలములలో దరఖాస్తుల సంఖ్య హెచ్చెను.

బాకీల వసూలుకై జప్తుకు దిగుటచే, చెంగల్పట్టు జిల్లాలో వీరివృద్ధికి హేతు వయ్యెను. పశ్చిమ గోదావరిలో, డిక్రీలను అమలు సలుపుట ముఖ్యకారణ మయ్యెను. చిత్తూరు జిల్లాలో మరి యొక జమిందారిని చేర్చుటచే, నిట్టి ఫలితము గలిగెను. దక్షిణార్కాటు మండలములో కాలమాన మనుకూలముగ లేకుండుటచే, దరఖాస్తుల సంఖ్య వృద్ధియయ్యె నని, కలెక్టరుగారు చెబుచున్నారు. గుంటూరు జిల్లాలో కొలది హెచ్చుదల మాత్రము గనపించెను. గంజాము, తూర్పుగోదావరి, కృష్ణా, నెల్లూరు, ఉత్తరార్కాటు, తంజావూరు, తిరుచనాపల్లి, మధుర, రామనాడు, కోయంబటూరు, నేలం మండలములలో దరఖాస్తుల సంఖ్య తగ్గెను. పల్నాకిమిడి ఎస్టేటువారు 78 వ సెక్షన్ క్రింద చర్య దీసికొనుటచే, దరఖాస్తులు తగ్గెనని, గంజాము కలెక్టరుగారు సూచించిరి. కృష్ణా మండలమున, కాలమాన మనుకూలముగ నుండుట కారణమని, సూచించబడెను. తంజావూరులో బాకీలకుగాను, వ్యాజ్యములు దాఖలుచేయబడుచుండెనుగాని, జప్తు లాంఛన జరుగలేదు. చట్టమును నిర్వహించుటలో నెట్టి యిబ్బందులు గలుగలేదని, రిపోర్టు చెబుచున్నదిగాని, యిబ్బందులుండుటచేతనే చట్టమును పునరుద్ధరణ నని కోరుట లేటప్పించుచున్నది. బాకీలకు కావలసిన

భూములకన్న నెక్కువ విస్తీర్ణముగల భూములు విక్రయింపబడినటులు, రిపోర్టునందు గలదు. రెండింతలు భూములు విక్రయంపబడుట కోచనీయము. విక్రయము లనేకములు, రద్దుజేయబడుట సంభవించెను. చెట్టినాడునందుమాత్రము, వ్యవసాయముతో సంబంధములేని నాటుకోటిశెట్టులకు ఋణము క్రింద తమభూములను రయతులు విక్రయింపవలసివచ్చెను. ఇతరతావులమాత్రము, వ్యవసాయముతో సంబంధమున్నవాగే భూములను కొనిరి. ఎట్టేట్టులాండు చట్టము మార్పు జేసిన నవసరముగలదు. రాబోవు నవరణచట్టము ప్రజల యిబ్బందుల నెంతవరకు దీర్చగలదో చూడవలయును.

కొంగు కర్షకుసంఘము, తిరువూరు

కొంగు కర్షకు సంఘమువారి 1928-29 సంవత్సరపు రిపోర్టు ప్రకారము, నికరలాభము తగ్గెను. దూదిని నిలువజేసినపుడు ధరలు పెరుగుటయు, పిమ్మట తగ్గిపోవుటయు, సంభవించుటచే, ఈ సంఘమునకు కొంత నష్టము కలిగెను. అయినను రాబోవు సంవత్సరమున మరల నెక్కుడు లాభములు చేకూరునని, డైరెక్టరులు భావించుచున్నారు. సంవత్సరమునందలి మొదటి అర్థభాగమున, వర్షము బాగుగ సాగెను. లాభములు బాగుగవచ్చెను. కాని రెండవ అర్థభాగమున వ్యాపారము ఊహించుటచే, నష్టము సంభవించెను. ఈ సంఘమునకు మూలధన మింకను కొరతగనున్నదనియు, తగిన ధనసహాయము చేకూరలేదనియు, డైరెక్టరులు తెలుపుచున్నారు. తగిన ఏర్పాటు జరుగనిచో, వీరు మద్రాసులోనున్న డిపోజు మూసివైచి, తమ పెట్టుబడిని తిరువూరునందే కర్షకు ఉత్పత్తికై వినియోగించెదమని, సూచించిరి. నివేదనసంవత్సరమున 2781 రూపాయలు లాభము చేకూరెను. మాటికి 9 చొప్పున లాభము పంచిపెట్టబడెను. సిబ్బందికిగాను, బోనసు క్రింద 205 రూపాయలు వ్యయపరుపబడెను. ప్రస్తుత స్థితిలో కర్షకు వ్యాపారమును నిర్వహించువాడు, లాభములపై వంతగ నాశపెట్టుకొనక, దేశక్షేమమునే ముఖ్యముగ పరిశీలించి పాటుబడవలయును. లాభములు తక్కువయ్యెనునను, ఎక్కువయ్యెనునను, వాటాదార్లు పాటింపక పాటుబడుచో, దేశమునకు మేలు సలుకగలుగుదురు. అందుచే, ఎట్టి పరిస్థితులలో నయినను నిరుత్సాహము జెందక, కొంగు కర్షకు కంపెనీవారు తదేకడిక్షతో పాటుబడి, దేశపు ఆర్థిక రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమునకు తోడ్పడుట వివేక మగును.

కార్మికమహాసభ : పండిత జనహరిభాల్

నెహ్రూగారు నాగపురమునందు జరిగిన అఖిలభారత మహాసభ కార్యక్రమ పరిచయ పండిత జనహరిభాల్ నెహ్రూగారు, ఈ సభలో గలిగిన చీలికగూర్చి ప్రకటించిన యభిప్రాయము, సమంజసమై యొప్పుచున్నది. సభనుండి వెడలిపోయినవారు తొందరపడి రని చెప్పక తీరదు. వీరికి రుచిపని తీర్మానములను, కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు గావించినను, అసలు సమాఖ్యేము వీనిని విచారించువరకు వేచియుండుట, వీరి ధర్మమై యుండెను. తమకు వ్యతిరేకముగ నిర్ణయము జరిగినవిమ్మట, చిలిపియినను అంతగ ఆక్షేపణ యుండేదిగాదు. పక్షికు

సంఘములో చేరవలయునను సూచన విషయమై, చిలిపియినవారు తీవ్రముగ నాడేసిరి. కాని అసలు సమావేశమునందు, ఈ తీర్మానము రాబోవు సంవత్సరమువరకు నిలిపివేయబడెను. అయినను నెహ్రూగారు వెలిపినటులు, ఉభయపక్షములకును మధ్య త్వరలో సఖ్యము గడుదు చిహ్నములు గనుపించుచున్నవి. ఇంకకొరకై నూతనాధ్యక్షులగు సుభాషచంద్రబోసుగారు పాటుబడుచున్నారు. వీరి కృషి ఫలించు నని యూహింప సవకాశము గలదు.

లంఛను : మోటారు బస్సులు

లంఛనులో మోటారు బండ్ల వేగమునకు పరిమితిని తీసివైచుట కాలోచింపబడుచున్నది. అజాగ్రత్తగ బండ్లను నడుపువారికి కఠినశిక్షలు విధింపబడును. ఇట్టి ఏర్పాటుల వలన, ప్రయాణికులకు గలుగు అపాయము తొలగవరకు తగ్గునో, మోటారు డ్రైవర్లు తమ బాధ్యత నెంతవరకు గుర్తించెదరో చెప్ప వీలులేదు. పరస్పరపు పోటీ వలననే, పెక్కు ప్రమాదములు జరుగుచుండును. ఒకరిని మించి యొకరు పరుగిడు చుండురు. లేబరు ప్రభుత్వమువా రిట్టిసందర్భమును తొలగింప యత్నించుచున్నారని తెలియుచున్నది. ప్రభుత్వ వశముం దుండెడి సంఘ మొకటి, మోటారు బస్సులు నన్నిటిని స్వాధీనపరచికొని నడువలె ననియు, ప్రైవేటు యజమానుల మధ్య పోటీని తొలగింపవలయు ననియు, లేబరు ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు. వీరికోర్కె సఫలమగుచో, సోషలిస్టు కార్యక్రమము కొనసాగునని నమ్మవచ్చును. ఇతర పక్షముల వా రీ ఏర్పాటు నెంతవరకు ఖామోదించెదరో చూడవలయును.

బ్రిటిషు లేబరు ప్రభుత్వము : రుష్యా సంబంధము

రుష్యాతో గల సంబంధమును పునరుద్ధరించినందుకు, బ్రిటిషు లేబరు ప్రభుత్వమును బర్మెన్ హెడ్డుప్రభువుగారు ప్రభువుల సభలో నిరసించిరి. కాని, ప్రభుత్వము తరపున ముచ్చటించుచు, భాంపునను ప్రభువుగారు లేబరు ప్రభుత్వచర్యను గట్టిగ నెమర్చించిరి. రుష్యాతో సంబంధము నిదివరకు తెంపుకొని యుండుటయే తప్పని, వీరు వాదించిరి. ఇట్టిస్థితికి గల కారకులలో బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు ముఖ్యులని చెప్పవచ్చును. రుష్యాసంబంధమును తెంపుకొనుట, నిరాశాభరిత మనియు, నిట్టి స్థితి చిరకాలము నిలిచియుండుట హానికరమనియు, భాంపుననుగాను స్పష్టపరచిరి. లేబరు ప్రభుత్వము వారవలంబించిన చర్య ప్రపంచశాంతి కల్యణవరమని చాటిరి. రిడింగు ప్రభువుగారు గూడ, లేబరు ప్రభుత్వమువారి చర్య నామోదించుట, సమంజసముగ నున్నది. రుష్యావిషయమున, లేబరు ప్రభుత్వమువారు దూరదృష్టి జూపినటుకు సందియములేదు.

అహమ్మదాబాదు మిల్లుతగాదాలు

అహమ్మదాబాదు మిల్లు తగాదాలు, డి॥ బి॥ కృష్ణాలాల్, మోహన్లాల్ జవేరిగారికి పంచాయతి కంపెనీదెను. ఆరు సంవత్సరములు గడచినవిమ్మట, వీరు తిమ్మ నిచ్చిరి. నూలు వడుకు పని వారలకు నూటికి ఎనిమిది వంతునను, నేతపనివారలకు నూటికి అయిదు వంతునను వేతనములను వృద్ధి చేయవలయును.

నని, వీరు నిర్ణయించిరి. మిల్లు బట్టల పరిశ్రమ అభివృద్ధి జేయవలెనని, లేక తీయవలెనని దానిని ప్రశ్నకు జవాబిచ్చుచు, అభివృద్ధి గాంచె ననియే, వీ రభిప్రాయపడిరి. బాంబాయిలో జరిగిన కార్మికుల సమ్మెవలన, అహమ్మదాబాదు మిల్లు పరిశ్రమ లాభము బాంబాయినియు, పరిశ్రమ దీనినాభివృద్ధి గాంచెననియు, వీరు నిరూపించిరి. పనివారలకు జీవన భృతి యయినను లేనిది, వా రెటుల కష్టపడగల రని వీ రడిగిరి. జవీర్ గారి తీర్పు, అహమ్మదాబాదు మిల్లువగాదాల నంత మొందింది, దేశీయవస్తు ప్రమాదవృద్ధికి తోడ్పడు నని సమ్మెవారు.

సమాచారము

సమాచారము దేశములు, తమ తగాదాలను వ నియంతట యవియే పరిష్కరించుకొనెను. ఉభయ దేశములను ఇందుకు బూనిన పిమ్మట, అమెరికా హితవాసగుట భావ్యముగ లేదని, రష్యా మందలించుచున్నది. ప్రపంచ శాంతివిషయమై పట్టుదల సూచిన, అమెరికా ప్రభుత్వమువా రింతకన్నను పూర్వమే జోక్యము దీసికొనవలసియుండెను. క్రైసి డెంటు హూవరుగారు కాంగ్రెసుసభకు పంపిన సందేశము, ఆశ కెడమియకున్నది. లండనులో నౌకానమా వేశము నందు ఒడంబడిక గురువని యెడల, నౌకల సభికముగ పెంచవలసివచ్చు నని, వీరు వెలిబుచ్చుట, శుభ చిహ్నము గానెరడు. పెద్ద జాతులవారు శాంతినిమిత్రమై త్యాగముల సలుపగలిగినపుడే, అయ్యది చేకూరును. వీరు ముందుగ పరస్పరభీతిని విడనాడుట యవసరము.

హజీ చట్టము : బి. ఐ. యన్. యన్. కంపెనీ కోస్తా వ్యాపారమునకు సంబంధించిన హజీ చట్టమును, బి. ఐ. యన్. యన్. కంపెనీవారు నిరసించుట వింతగాదు. ఇట్టిచట్టము శాసనము గాకుండ జూడవలయునని, కంపెనీ డైరెక్టరులు గోరుచున్నారు. ఈ కంపెనీవారికి ఈ సంవత్సరమున చే కూరిన లాభము నెనుకటి సంవత్సరముల లాభము సతిశయించెను. అట్టితరీ, వీరు స్వలాభమును ఏమాత్రమయినను కోల్పోవుటకు సమ్మతించకుండుట సహజమే. హిందూదేశమునందలి రేవువ్యాపారము నంతను వీరు నశపరచిగొని యున్నారు. భారతీయ నౌకాసంఘములు బయలుదేరునో, వీరు తమ రేట్లను తగ్గించి, వారి వ్యాపారమును పడగొట్టుచుండును. దీనిని బట్టియే, హజీ చట్ట మెంత యవసరమో గ్రహింపవచ్చును.

ముజఫరు అహమ్మదుగారి అన్వేషణ

మిరటు కుట్రకేసులో ముద్దయిలుగ నున్న ముజఫరు అహమ్మదుగారికి కరీరము జబ్బుగ నున్నదను కారణముచే, వారికి జామీ నీయవలయునని పిటిషను లిడివరకు పంపబడెను గాని, అవి నిరాకరింపబడెను. సన్నటిదినము, వీరికి కోర్టులో మూర్ఖ నచ్చి పడిపోయి రనియు, మేజిస్ట్రేటుగారిభార్యయు తదితరులును వారికి ముందుగ ఉపశాంతి నొసగి సహాయము జేసిరనియు, వీరు పిమ్మట కోల్పోని రనియు తెలియుచున్నది. ఇట్టివారి ఆరోగ్యమును తరుచుగ పరీక్షించి, అవసరమని తోచినవెంటనే జామీనిచ్చుట ఎంత యవసరమో, యూహింపవచ్చును. వీరి చేహారోగ్య విడివరకు తిన్నగ కనుగొనబడ లేదని, నిన్నటి సందర్భములు తెలుపుచున్నవి.

దేశీయ ఆచారము

డాక్టరు డేగారు ఇంగ్లండులో నేదో గొప్ప తప్పు సర్పిరనియు, అందుచే వీరిని కఠకత్తా కార్పరేషను లో స్పెషలు ఆఫీసరుగ నియమింపగూడదనియు, నౌక యారశియను సభ్యు డిటివల వాదించెను. కాని, ఈ సంగతి ఇంగ్లండులోని ప్రాథమిక డిక్టను గారికి తెలుపగ, డేగారు నిమిలు ఇజనీయరు సంగముతో సంబంధమును వదలుకొనుటకు స్వల్పవిషయము కాగనుముగాని, ఘోరాపరాధ మేదియు జరుగలేదని, వారు తంతివార్త నిచ్చిరి. దీనిబట్టి భారతీయులు నున్నతోడోగమునకు నియమించుట దో, యూరపియను సభ్యుల అగ్రహమునకు కారణమయ్యె నని యూహింపవచ్చును.

అక్కారీ రిక్విర్యా రిపోర్టు

అక్కారీ రివిన్యూ రిపోర్టునందు, ఎక్సైజు కమిషనరుగారు మద్యపానపదార్థముపట్ల అవిశ్వాసము జూపి, త్రాగడివారల పట్ల సానుభూతి జూపియుండుటచే, పత్రిక లీ రిపోర్టును విమర్శింపవలసివచ్చెను. ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టిన మద్యపానపదార్థప్రచారమున కిది వ్యతిరేకముగ నున్నదని వ్యాఖ్యానము జేయవలసివచ్చెను. ఇట్టి రిపోర్టువై ప్రభుత్వమువా రేమని యభిప్రాయమిచ్చెదరో యని ఎదురుజూచుచుండ, వా రెట్టియభిప్రాయము వెలుపక రిపోర్టును రికార్డు జేసినటుల ప్రకటింపబడెను. ఎక్సైజు మంత్రిగారి ఉపేక్ష ప్రశంసాపాత్రము గానెరడు.

జంతువైద్యము

1928-29 సంవత్సరపు జంతువైద్య శాఖవారి రిపోర్టు ప్రోత్సాహకరముగ గన్పట్టుదు. ఎనిమిది క్రొత్త డిస్పెంసరీలు సంవత్సరమునందు స్థాపింపబడెను. వీనియందు చికిత్సనొందిన కేసులు 125762 నుండి 137022 వరకు పెరిగెను కాని, పశువులలో తెగులు వ్యాపించి, అనేకములు మరణించెను. ఈ శాఖవారు చేసినప్రయత్నములవలన, లాభము గలుగదయ్యెను. ఇకముందు నీవ్యాధి నెదుర్కొనుటకు తీవ్రప్రయత్నములు జరుగునని, తెలుపబడెను. ఇవి ఎంతవరకు సఫలమగునో ముందుగాని తెలియదు.

సహగమనచట్టము

1829 సంవత్సరమున సహగమన చట్టము రాజా రామమోహనరావుగారి కృషివలన శాసనమయ్యెను. నూరు సంవత్సరము లిప్పుడు గడచినవి. నూరు సంవత్సరముల యనంతరము ఉద్భవించిన శారదా చట్టము, సహగమన చట్టమునకు తగిన సంతతి యని, న్యాయమూర్తి సర్ చారుచంద్ర ఘోషగారు కలకత్తాలో నుడన్యసింపిరి. ప్రస్తుతసమయమున నీ చట్టము పట్ల జూపబడుచున్న ప్రాతిపదికలను త్వరలో సంతరించి, దేశము దీని నభినందించునని నమ్మవచ్చును.

ఇండియామంత్రిగారిరాజ్

కామన్సువభలో నడిగిన యొకప్రశ్నకు జవాబిచ్చుచు, నైమను కమిషను రిపోర్టు వెలువడక ముందు తాము హిందూదేశమునకు వెడలదలంపలేదని, ఇండియా మంత్రిగారు నుడివిరి. పిమ్మట వీరు వచ్చి యేమి చేయదలచిరో తెలియదు. రాండు తేలిలు నమావేశమునందు, అన్నివేళ స్వాతంత్ర్య సమన్వయప్రయత్నము గానినో, పిమ్మట పరిష్కారమగు నని తలంప వీలు లేదు.

లహారు కాంగ్రెసు ప్రదర్శనము

లహారు కాంగ్రెసు ప్రదర్శన సంఘము, కర్ణాట వస్తుములను మాత్రమే ప్రదర్శించుటకు నిశ్చయించుట సమంజసముగ నుత్పది. మిల్లు పరిశ్రమలను, ఈ సంఘమువారు ప్రోత్సాహపడవ సవసరము లేదు. ఇంతకు పూర్వపు ప్రదర్శనములు విదేశ వస్తువులను గూడ ప్రదర్శించి, అజీర్తిపాలయ్యెను. ఈ నూరు అట్టి పొరపాటు జరుగదని నమ్మవచ్చును.

ప్రభుత్వరాయము

ఆంగ్లవారీసంపాదకులుగ నుండి నిర్మల రామమూర్తిగారు ఆంగ్లభాషలో రచించిన "ప్రెస్సింగ్ ఇండియా" అను గ్రంథమును కృతజ్ఞతతో స్వీకరించితిమి. కార్మికనాయకులగు వి. వి. గిరిగారు దీనికి పీఠికను వ్రాసిరి. ఈ గ్రంథమునందు, హిందూదేశము రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును పొందుటకై చిరకాలము నుండియు సలుపుచున్న కృషి వివరింపబడెను. కాంగ్రెసు మహాసభ పుట్టిన బాదిగ, నెటుల ఆందోళన సలుపుచుండెనో గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద కాంగ్రెసు ఉద్యమ మేరీతిని మార్పు జేసి, నూతన పథమును త్రొక్కెనో, గ్రంథకర్తగారు నిరూపించి, అసహాయోద్యమ సూత్రములను వివరించిరి. లాహారు కాంగ్రెసు సభ నూతనపరిస్థితుల నెదుర్కొనుటకు వలయుమార్గములను నిరూపించు ననియు, హిందూదేశము తన స్వేచ్ఛకొరకే ప్రపంచ శాంతికై పోరాడుచున్నదనియు, అన్ని జాతులను స్వేచ్ఛబడసినగాని ప్రజాపరిపాలనము ప్రపంచమున భద్రముగ నుండజాలదనియు, గ్రంథకర్తగారు స్పష్టపరచిరి. లాహారు కాంగ్రెసు సభ జరుగబోవు సమయమున, కాంగ్రెసు ఉద్యమస్వరూపమును గ్రహింపగోరువారి కీ గ్రంథము మిగుల నుపయోగింపగలదు. గ్రంథము వలయువారు య. రామమూర్తిగారు, కే. ఆఫ్. వై. సన్నయ్యగారు, మంగళవారంపేట, బర్హంపురము, గంజాము జిల్లా అని వ్రాసిన బహయగలరు.

1829 సంవత్సరములో సహగమన నిషేధము 1929 సంవత్సరములో బాల్యవివాహనిషేధము

100 సంవత్సరములకు తిరిగి భారతనాటిములు దురివస్థ యొంటి తొలగినది

కలకత్తా హైకోర్టు న్యాయమూర్తి సి. సి. ఘోషగారి భావనగ్నిత వాక్యములు ఇవి
కలకత్తా, కెంబెల్ రి:—సహగమన నిరూపన శాసనముపట్టి నూరుసంవత్సరము వై నది. ఆశాసన శుభదిన సంస్మరణార్థము కేంద్ర జనుల యుత్సవమును జరపుటకై కలకత్తాలో సభజరిగెను. ఆసభకు కలకత్తా హైకోర్టు న్యాయవాదియగు సి. సి. ఘోషగారు అధ్యక్షతవహించి యిటు ఉపన్యసించిరి.
1829 సంవత్సరములో సహగమన నిషేధ శాసనము పుట్టెను. కేదాదిగ గడచిన నూరు సంవత్సరములను నేడు తొలి భారత నాటిలోక సంరక్షకర్త యుద్ధవించి యీ 1929 సంవత్సరములో బాల్యవివాహశాసనమును అమలు పరచెను. భారతదేశముయొక్క ఆర్య నాగరకత్తాభివృద్ధియు పునరుద్ధరించుటకు భారతీయులు కృషి చేయుచున్నార.
భారతీ నాటిములు ఇంతవరకు కొద్దిగనే గొప్పగనో అభివృద్ధిలోనికి వచ్చి చిత్త సంస్కారమును పొందుచున్నారు. కాని, స్త్రీలకు విద్యా సౌకర్యము లింకను కలుగజేయవలయున్నది. విద్యాభివృద్ధి స్త్రీలలో. కానుగా కలిగినే గాని దేశోన్నత్యయనమే పురుషులతో సరిసమానముగా ప్రపంచ రంగమున దీక్షింపవలె చేయవలయు. (శ్రీ. శ్రీ.)

విదేశవార్తలు

చీనా రషియా తగవు
పరిష్కార మైనది

ప్రెంచి లేఖకు సోవియటుల ప్రత్యుత్తరము
(రూటరు)

కుస్కో, డిసెం 4:—చీనా తూర్పు ఇండోచైనా తగవును చీనా రషియా ప్రభుత్వమునకు ఒడంబడిక కుదిరినది. నికోల్సన్ నూరిస్కు దగ్గర ఒడంబడిక సంతకమైనది. ఈ ఒడంబడికను చీనా కమిషనరు సాయియన్సెన్, రషియాను రాయబారియు సంతకములను పెట్టిరి. 1924 పికింగు ముఠుడైన ఒడంబడికల ననుసరించి రైల్వే పరిపాలనమును మరల క్రొత్తగా ఏర్పాటు చేయుచున్నారు.

రైల్వే సంఘాగ్రహణల లూగారిని తొలగించుటకు సాయియన్సెన్ గారు వాగ్దత్త మొంగిరి. ఎంపెనవు, బిస్కం టుగార్ల ప్లానే క్రొత్తవారిని మేనేజరు, అసిస్టెంటు మేనేజరుగ నియమించెదనని నేమికోవిస్కిగారు ఆభయమిచ్చిరి. రైల్వేలో పీరికపురమును ఇంకొక యంత్రాంగముల నిచ్చెదను.

రషియనుల కోవము

ప్రెంచి లేఖకు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు రషియనులు యునైటెడ్ స్టేట్సువారు రషియా తగవులో జోక్యము కలుగజేసు కొనుట తప్పని తెలిపిరి. చీనాతో మేము ప్రత్యక్షముగ ఒకరితోనొకరు రాయబారములను నల్పుకొనుచుండ అమెరికా ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగజేసికొనుట సమంజసముగ లేదు. అయ్యది మైత్రితో గూడుకొన్న పని యని విచుచుకొనదు.

“రషియాతో అధికార సంబంధములను బెట్టుకొన గూడ దనుకొన్నవారు తగుమనుని మాకు సలహానియ నెంచుట మాకు ఆశ్చర్య కరముగ నున్నదని ప్రెంచి ప్రభుత్వమునకు రషియనులు తెలిపిరి.

రషియాతో రాజ్యాంగ సంబంధము

ప్రభువుల సభలో చర్చ

బర్కెన్ హెడ్ ప్రభుని భోరణి

(వైట్ హౌస్)

రుగ్బీ, డిసెంబరు 4:—ప్రభువుల సభలో బర్కెన్ హెడ్ ప్రభువు రషియాతో రాజ్యాంగ సంబంధముల సేర్పాటు చేసిన విషయములను ఎత్తుకొని చర్చించుచు ఇటీవల వారు గావించిన విప్లవప్రచారమును పూరించిరి. రషియా రాజ్యాంగ సంబంధములను గూర్చి ప్రభుత్వవిధానమును గూర్చి చెబువలెనని గోరుచు రషియాతో ప్రస్తుతము రాజ్యాంగ సంబంధములను బెట్టుకొనుట అశాస్త్రీయముగాదని తీర్మానము నుపపాదించిరి.

సాధ్యమైనంతవరకు ఆలస్యముగాకుండ రషియాతో మామూలుగ రాజ్యాంగ సంబంధములను ఏర్పరచుకొనుటకు ప్రభుత్వవిధానముని థాంప్సన్ ప్రభువు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. అయితే ఈ దేశములోనే గాక ప్రపంచమంతటను బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు భంగములేకుండ గాపాడుకొను టునవలెననిరి. ప్రాపంచిక కాంతి తోడ్పడి బ్రిటిషువర్తకమును పెంపొంది జేయగోరితిమిరి. సోవియటు ప్రభుత్వముతో ఎన్నటికిని సంబంధములను చెడగొట్టుకొనరాదనే మాత్రంపు. ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయముల విశ్వసనీయముగాదాయని వారితో సంబంధములను నిరాకరించుట రాజనీతి యనిపించుకొనదు. అయ్యది విస్ఫుటా యనిపించుకొనదనిరి. అట్లునకో ఇట్లు కాలనిర్ణయము లేకుండ నిర్ణయములు తీరి పోవలసి వచ్చుననిరి. సామ్రాజ్యములో ఇంకొక విధముగా దెలుపు ప్రతిపాదన బ్రిటిషు ప్రచారమును సమర్థము చేయుచు అభిప్రాయ సంగతుల ఇచ్చిరి. ప్రపంచ ప్రభువు ప్రచారము విచిత్రములు విచిత్రములు

శ్రీ గోవింద రాయ ను రభినాట్య మండలి వారు విక్టోరియా పుర మందిరమున

శ్రీయుత దేశోద్ధారక కా. నాగేశ్వరరావుపంతులుగారి అధ్యక్షతన

6-12-29 శుక్రవారం సాయంత్రం 6 గంటలకు కుమారవిజయం

7-12-29 శనివారం

కనకతార

8-12-29 ఆదివారం

దళావతారము

9-12-29 సోమవారం

కృష్ణలీల

10-12-29 మంగళవారం

సావిత్రి

11-12-29 బుధవారం

అనసూయ

అను నాటకములను ఆంధ్రభాషలో ప్రదర్శింతురు.

జేసినను దానిని ప్రతిపాత మొనర్చుటకు ప్రభుత్వమువారు వలయువర్యను దీసికొనుటకు వెనుదియరనిరి. బ్రిటనులోగాని సామ్రాజ్యములోగాని ఇతరవోట్లగాని రషియనుల ప్రచారమును వారి రాయబారిని మరల వెడలగొట్టెదరాయని తెలుపుట ప్రభువు ఆదేశము. అట్టి ప్రచారమును రషియను ప్రభుత్వమువారు బురిగొట్టిరేని తప్పక రషియను రాయబారిని వెడలగొట్టెదమని థాంప్సన్ ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను.

బర్కెన్ హెడ్ ప్రభువు: “మూడవ ఆంతర్జాతీయ సంఘమును గూడ వెడలగొట్టెదరా?”

థాంప్సన్ ప్రభువు:—బేను. ప్రతిపాత ప్రచారము తక్షణము ఎత్తిచే కేరీచే ఆగిపోవుననిగాను. మూడవ ఆంతర్జాతీయ సంఘముతో అట్టి ప్రచారము ఒక్కసారి ఆగిపోజాలదు. దారుణములు హత్యలు జరిగిన దేశములో రాయబారులను వలదనుటలో ప్రభుత్వము వారు ఆ దారుణములను హత్యలను చేతులేసిరిని అనుకొనరాదు. హత్యలకు విచారించుచున్నారమనిరి. కాని వారితో, రషియాతో సంబంధములను బెట్టుకొంటిమేని ఇచ్చుడక్కడ జరుగుచున్న హత్యల హత్యలు దారుణములు తెగిపోవుటకు వీలగునని థాంప్సన్ ప్రభువునెను. రషియాతో మరల సంబంధముల సేర్పాటుచేసికొనుట మనదేశాభ్యుదయమునకనే మా యభిప్రాయము. ప్రాపంచిక కాంతికి అశక్తి కర్తవ్యము. అందుకనే ప్రభుత్వము వారి ప్రస్తుత విధానము నవలంబించుచున్నా రనిరి.

రీడింగు ప్రభువు

ప్రభుత్వ విధానము చాల బాగున్నదనిరి. ప్రాపంచిక కాంతికి దేశక్షేమమునకు అవసరమనిరి. రాయబారులను నియమించుటకు ముందే సంబంధము లిట్లుండవలె ననువరకులను నిర్ణయించవలెననెడి వాదనగాని వరకు లేరవునవుడు అయ్యది సాధ్యమైనంతవరకు స్పష్టముగా నిర్వచించబడునని నమ్ముచున్నాడననిరి.

రషియావారు క్రైస్తవ మతము పట్లను ప్రపంచములో ఇతర మతముల పట్లను జూపుచున్న వైఖరిని చెబుచు రషియాతో రాజ్యాంగ సంబంధములను బెట్టుకొన్న కొంతవరకే వైఖరి తగినది క్యాంటర్బరీ ఆర్చిబిషపుగా రనిరి.

రాబర్టుబ్రూసు గెల్లిన బ్యానక్సరును రజరంగమును బాతీయ ఉద్యానవనముగ ప్రత్యేకించెదరట.

అసియాదేశపనివాండ్రు

సమావేశము

(వైట్ హౌస్)

జనీవా, డిసెంబరు 4:—1930 లో జనీవాసభలో నిర్ణయించిన పనివాండ్రు సభాకార్యక్రమము ననుసరించి బొంబాయిలోగాని, మద్రాసులోగాని 1930 ఏప్రిల్లో అసియా పనివాండ్రుసభకు సర్వీ సామ్రాజ్యత్వమును, వెట్టుబడిపద్ధతిని తగ్గించుటకు ఆంతర్జాతీయ కాపడములను గావించి పనివాండ్రు జీవితపరిస్థితులను, పనిపరిస్థితులను యభివృద్ధిచేయుటకు ఇండియా, జపానులోనున్న పనివాండ్రుసంఘమువారు కృషిసల్పుచున్నారు.

బ్రిటిషు వర్తకసంఘములు

భారతీయులు

రుగ్బీ, డిసెంబరు 4:—బంధీయ, ఊదానిగార్లను బాట్లకు ఎక్స్‌పోజి ప్రతినిధులుగా నియమించినందులకు వందనములను చెబుచు, ఇతర సంఘములనుగూడ ఇటులనే భారతీయులను తేజస్వీకరిస్తూ నిజమైతి వ్యక్తులకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారనికొట్టటం అవకాశ కేంద్రమునని లండనులోనున్న భారతవర్తకసంఘమువారు తీవ్రభాషించుచున్నారు.

కర్నలు లేనుపాక్కుగారు

పార్లమెంటు సభ్యత్వమునుమానుకొనుట

(బీముసర్వీసు)

పార్లమెంటుపనిచేతను స్వంతవ్యవహారములను చక్కచెట్టుకొనుటకు తీరికలేకపోవుచున్నదనియు, పార్లమెంటుసభ్యుడుగ ఇవ్వక తప్పని చందాచేతను లండనులో నివసించుటచే నను ఎక్కువ ఖర్చులను తాళలేమండనని చెప్పి తనస్థానే ఇంకొకరిని సభ్యునిగ ఎన్నుకొనవలె ననిరి.

ఇర్విన్ ప్రభువు ఇండియానుండి ఇంగ్లండుకు వెళ్లకపూర్వము బరన్ హోం ప్రభువును భారతవిధానమును గూర్చి సర్వవిధముల తోడ్పడెదననిరి. కాని ఇర్విన్ గారు ఇంగ్లండుకు పోవుటతోడుతనే లేను పాక్కుగారు ఇండియాపట్ల ఉదారభావమును విహించిరి. దీనికి కన్సర్వేటివుతమువారు కినియుచున్నారు.

భారత స్త్రీల పరిస్థితులు

ఆటియాబీగముగారు

(బీము సర్వీసు)

లండను, డిసెంబరు 4:—నవంబరు 30 తేదీ పత్రికలో డెయిలీమెయిలు పత్రిక ఆటియా బీగముగారు వ్రాసెనన్న వ్యాసమును భారతస్త్రీల పరిస్థితులనుగూర్చి ప్రకటించెను. మే యొక స్త్రీ తెలిపినటుల భారతదేశములో బాలవితంతువుల సమస్య అతిభారముగ నున్నట్లు ఆవ్యాసము వలన తెలుచున్నది. భయంకరముగా నున్నటుల వ్రాసెను, బాలవితంతువుల చామాపటము లని కొన్ని పటములను పత్రికకుండు ప్రకటించెను. కాని అయ్యది ఇండియాలో నున్న ఆదిమనివాసుల పటములని లేవనెడి. మరియు ఆవ్యాసమును బీగముగారు వ్రాయనేలేదని ప్రీప్రెస్ విలేఖరి చెబుచున్నాడు. ఆ ప్రకటనమునకు ఆమె ఉత్తరవాదినీ కానని తెలిపెనట. ఆపత్రికలో ఎవరో ఆమెతో ఇష్టాగోష్ఠిగ మాట్లాడి ఆమె చెప్పినమాటలను ఈ రూపముగ ప్రకటించి యుండునని ఆమె చెబుచున్నది. ఆమె చెప్పినదాని సంతను వికలార్థముగ తయారుజేసి ప్రకటించెనట. ఆమెతో మాట్లాడిన పరిణామల ఈ రూపముగ ప్రకటించినందులకు ఆ పత్రికాధిపతితో తన అసమ్మతిని చెబుచున్నానట.

కార్మిక పక్షములో చీలిక

(బీముసర్వీసు)

లండను, డిసెం 5:—కార్మికపక్షమువారికి బలము లేక పోవుటచే వారు క్రమస్వేచ్ఛలు లిబరల్సుతో జేరుచున్నారనుచున్నారు.

తమ అధికారమును నిలబెట్టుకొనుటకు సిద్ధాంతములను ధ్వంసము జేయుచున్నారు. ఆ సిద్ధాంతములవలననే వారు అధికారమునకు రాగల్గిరట. సోషలిస్టు కార్యక్రమమునే కార్మికపక్షమువారు అనుసరించవలెననుచున్నారు. అవసరమగుచో ఎన్నికలకు దిగవలెననుచున్నారు. తమకు ఎక్కువల ముందుటకు అచిరకాలములో ఎన్నికలకు ప్రయత్నించవలె ననుచున్నారు. త్వరలోనే ఎన్నికలు జరుగవలెననుచున్నారు. లెఫ్టువీంగు కార్మిక పక్షమువారు భారత సంస్కృతును గూర్చి ఈపాటి ఉదారమును విధానమును అవలంబించుటకు వీలైనను, భారతదేశ విషయములపట్ల బలము లేదు.

అండను నాకాదళ నిర్ణయసభ

భారతీయ నాకాదళము

[బీముసర్వీసు]

అండను, డిశంబరు 4:—అండను నాకాదళ సభలో జరిగిన నియమ ప్రభుత్వము వచ్చునపుడు భారత నాకాదళ నిర్ణయ మునుగూర్చి బెన్సు గారు మాట్లాడెదరు. బెన్సు గారికి, రాంకే మన్మోహన్ గారికి నేటి చెడలేదనుచున్నారు.

సకలత్వాలాగారిసానే ఇంకొక ప్రతినిధి

(బీము సర్వీసు)

అండను, డిశంబరు 4:—సకలత్వాలాగారికి ఇండియా కేసుకు ప్యాస్పోర్టును నిరాకరించుటచే ఆతనిసానే ఇంకొక రిని దేశీయమహాజనసభాప్రతినిధిగా నెమ్మకొనుటకు అండను దేశీయ మహాజనసభాకాఖవారు నిశ్చయించి ప్రభుత్వమువారి చర్యను ఖండించెద రని తెలియుచున్నది.

వాతావరణస్థితి

1929 సం॥ డిసెంబరు నెల 5-వ తేది గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	కె 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	కె 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	కె 24 గంటలలో వర్షము	అత్యధిక వర్షము 1-వ తేదినండి	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు వర్షము
గోపాల్ పూర్	82	64	...	25.7	+ 18.6
విశాఖపట్టణము	82	69	...	10.3	— 0.9
కాకినాడ	82	68	...	7.2	— 6.8
మచిలీపట్టణము	83	67	...	5.1	— 9.0
కర్నూలు	83	67	...	8.9	— 0.7
బళ్లారి	85	66	...	8.9	+ 2.7
అనంతపురం	...	...	...	6.0	0
కడప	84	69	†	9.8	+ 1.1
నెల్లూరు	84	71	...	18.6	— 1.6
మద్రాసు	85	72	...	24.1	— 8.1
కడపూరు	83	73	...	28.9	+ 1.5
నెల్లూరు	83	68	...	14.4	+ 0.7
నెలము	89	67	...	7.2	— 8.4
కోయంబట్టూరు	86	67	0.2	7.7	— 2.7
తిరుచనాపల్లి	86	71	...	14.8	+ 1.9
నాగపట్టణము	83	76	†	25.5	— 5.0
మధుర	82	73	...	17.3	+ 4.3
పాంబట్	82	73	4.1	28.0	+ 4.8
పాలంకోట	...	...	0.5	17.9	+ 2.7
తిరువేండ్రము	83	74	0.3	19.8	+ 2.1
కొచ్చిర్	89	76	0.1	30.7	+ 10.4
కాలికట్టు	90	76	...	11.0	— 4.8
మంగులూరు	91	75	...	18.1	+ 7.3
తెంగులూరు	82	61	...	9.6	+ 0.7
మెరకార	77	56	...	8.0	— 4.1
కొడైకనాల్	57	44	0.1	25.5	+ 6.4
కూనూర్	63	48	...	21.6	...

సర్కారులు:—వీతోవ్వు పక్షితులు మామూలుగా నున్నవి.

డక్టర్:—కడపలో చినుకులుపడినవి. మబ్బు విస్తారముగ నున్నది. బళ్లారిలో 4, కర్నూలులో 6 డిగ్రీలు రాత్రి వేడివి ఎక్కువ.

కర్నూటకము:—మబ్బుగా నున్నది. రాత్రివేడివి కొంచెము ఎక్కువ.

ఎ. ఎ. నారాయణయ్య, సహాయ వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

ఆప్టనిస్థానములోని సంభవములు

మోవాలిఖాన్ గారి కథనము

సరిహద్దులలో వీరికి స్వాగతము

మోవాలి, డిసెంబరు 4:—నెయింటు జేమ్సులో ఆప్టను ప్రతినిధిగానుండ నియమించబడిన మోవాలిఖాన్ ప్రభువుగారును, పరాసుదేశమునకు ప్రతినిధిగా వెళ్లుచున్న అమరుదాలి ప్రభువును తమ కుటుంబములతోనూ, పరివారములతోనూ నిన్న మధ్యాహ్నము 1-45 గంటలకు ఆప్టను ఇండియా దేశముల పరి హద్దుల దాటిరి. అప్పుడు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వోద్యోగముల వారికి స్వాగత మొసంగిరి. 15 సార్లు తుపాకీలు ప్రేరినవి. తరుచురి లాంఛకోటలో భోజనమొనరించిరి. సాయంకాలము 5 గంటలకు మోవాలి ప్రభుత్వసభమునకు తేరుకొనిరి. అప్పుడు లే యాకు పానీయమైనవెంటనే తమ బసయగు “సర్కూల్స్” వశా ను” వ కేగిరి. రాత్రి వీరి గౌరవారములు విండోకటి జరిగెను. మోవాలిఖాన్ సతి “ఫ్రాంటియర్” మెయిన్ లో మోవాలి నుండి బయలుదేరి తిన్నగా బొంబాయి వెళ్లిరి. పాచ్చావై ఖరినే వారిమణు లిరువురును వస్త్రములదాల్చియున్నన, ముఖ ము ను మాత్రము ముసుకుతోకప్పి యే యుంచిరి. ప్రస్తుతము ప్రతినిధు లిరువురు ప్రభుత్వ సభనునందే నివసించుచున్నారు.

ఇప్పటి భిలావత్ కమిటీవారు మోవాలిఖాన్ గారికి 5న తిప్పత్ర మొసంగదలచియుండిరి గాని, తుదకు వా రట్లానరిప తెలిరి. కేవలము ఆరుగురు సభ్యులు మాత్రము తమ స్వంతభార్య తమిదనే ఖాన్ గారిని సందర్శించిరి.

కుక్రవారమునాడు మోవాలిఖాన్ బయలుదేరి వీరందరు బొంబాయి వెళ్లెదరు.

మోవాలిఖాన్ ప్రభువు వారిని సందర్శించగా వారిట్లు నుడిచిరి. “నాదిర్ ఖాన్ గారు నన్ను అండనురానుభూతిగా నియ మించిరి. వారి అన్న అల్లుడే అజీజ్ ఖాన్ గారు ప్రస్తుతము పరాసుదేశములో నున్నారు. తనకుటుంబములోనివారినిే రాయ బాదలనుగా నియమించుటలో నాదిర్ ఖాన్ ప్రభువుగారి యుద్దేశము, వారు అఫ్ఘనిస్తాన్ పరిశీతులను బాగుగా నెరిగి యుందురనియే. ఈ రాయబాదల పరిశీతరత్నము అఫ్ఘని స్థానగౌరవమునగాపాడి, ప్రపంచమునందలి యితరస్వతంత్ర దేశముల యంత్రధానులకు దానిని దీక్షింపివచ్చుటయు, తద్వారా యితర దేశములతోటి సంబంధము బలపడుటయు ను యున్నది”.

“నాదిర్ ఖాన్ సింహాసనమును వర్గిగ్రహించ నని మాట యిచ్చియుండలేదు.”

ఆప్టనిస్థానము రక్తపాతమునుండి రక్షించుటకేతప్ప స్వాధీనునై యున్నటికి వెళ్లుచుండుటలేదని తమసమక్షముననే నాదిర్ ఖాన్ ప్రభువు ప్రమాణమొనరించియున్న సంగతిని జ్ఞ ప్తిలేగా, నాదిర్ ఖాన్ ప్రభువు సింహాసనము నెక్కుట తన కయిష్టమనియే చెప్పెను గాని యెక్కనని వాగ్దానమొనరించి యుండలేదని మోవాలిఖాన్ నడిచిరి. తుదిగతకు నాదిర్ ఖాన్ ప్రభువు సింహాసనమునందలియే చెప్పుచుండెననియు, జగ్దావారు బలవంతపెట్టుటచేతనే దేశీయులయజ్ఞను విరసాపించి రాజ్యభారమును వహించెననియు వారు నుడిచిరి.

ఆప్టనిస్థాన్ ప్రస్తుతస్థితి

అన్ని జాతులవారును నాదిర్ ఖాన్ గారి ప్రభుత్వమున కంగీకరించిరినియు, దేశమెల్లెడల శాంతము నెలకొని యిదివర కెప్పుడును లేనిసాఖ్యము ననుభవించుచున్నదనియు, దేశీయజీవిత మును పున్నర్నిర్మాణ మొనరించుటకు నాదిర్ ఖాన్ గారు పట్టు దలతో పనిజేయుచున్నారనియు, మోవాలిఖాన్ గారు నుడిచిరి.

బాచ్చా దుర్భరణము

బాచ్చా-యి- సకావనుగరించి మాట్లాడుచు తామును నాదిర్ ఖాన్ గారి కారు ను తమ స్వంత జవాలు దారిమీద యాతనిని తమకుటుంబముల కొనరించి న హానివిషయములు తమింది యుంటిమనియు, ప్రజలయెడ నాతడొనరించిన యత్యాచారములకు తాము తమింతుటకు వీలు లేదనియు నుడిచిరి. కొంతకు రాజుగారి యజ్ఞానుసారముగా గాక, ఇస్లామువిధుల ననుసరించిన జిగ్గాయొక్క నిర్ణయముప్రకారమే బచ్చా చర్యపడెననియు వారు నడపుచున్నారు.

(ఆ. తె.)

మిల్లుల స్వంతదారులు వర్తకమత్రిని సందర్శించుట బొంబాయి, డిశంబరు 4:—మిల్లుల స్వంతదారులు వర్తక మంత్రిని ఢిల్లీలో యానెల 7 వ తారీఖున సందర్శించెదరు. బొంబాయినుంచి హెచ్. పి. మోడీ, సర్ మన్ మోహన్ దాస్ రాష్ట్రా, ఏ. 7. డిప్, సర్. జో సెఫ్ కే, మాలానీగార్లు వెళ్లుచు న్నారు.

(ఆ. తె.)

ఫా పి త ము 1898

(ప్రతిరోజు)

నీమకములములు

మిక్కిలి శ్రేష్ఠతరమైనవి

న్యాయమైన ధర

వీకెన్సిచబిల్ దాస్ అందు సన్స్

రత్నాలు, బంగారు, వెండినగలు వర్తకము

112, 113 చైనాబజారు రోడ్, మద్రాసు.

సుభాష్ చంద్రబోసు కేసువిచారణ

అధినివేశ ప్రతిపత్తినిగూర్చి

కమిషనర్ బి. య్. బెన్ జిగారి సాక్ష్యము

కలకత్తా, రాజదోహమనకును కుట్రకును శ్రీయత సుభాష్ చంద్రబోసు మొదలగు నాయకులు ఆరెస్టుచేయబడి విచారింపఁడుమన్న కేసులో కమిషనరు బి. య్. బెన్ జిగారు అడ్డప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు నిట్లు చెప్పిరి.

రాజకీయ నిర్బంధితుల దినమున జగపవలన కార్య కలాపమునుగూర్చి ప్రతికలలో పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారు చేసిన ప్రకటనము చూచితిని. మోతీలాల్ గారి యజ్ఞననుసరించి శ్రీయత సుభాష్ చంద్రబోసుగారు చేసిన ప్రకటననుగూడ నేను చూచితిని. కాంగ్రెసువారు శాంతియుతమును సర్వమును నగు సాధనములచేత స్వాతంత్ర్యము బడయదలచినారని నాకు తెలియను. ఉన్నములో కట్టబడిన అట్టులు ఆక్షేపణార్హములు గనుక నేను నానిని లాగకొంటిని. అంగ్ల సామ్రాజ్యాంతర్యమగు అధినివేశ ప్రతిపత్తి నొందుటయే బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి యాశయమని రాజప్రతినిధి చేసిన ప్రకటననుగూడ నేను చూచితిని. ప్రభుత్వమువారి ప్రతినిధి నగు నాకు యిందుకు యే అభ్యంతరములేదు. ప్రతిదేశములోను స్వాతంత్ర్యము స్థాపించబడుటకు సంపూర్ణమును నియమరహితమును అగు చర్య ఆవసరమని నాయుద్దేశ్యము. పోలీసువారు, ఇతర ఉద్యోగియులు రాజప్రతినిధి ప్రకటన సఫలమునట్లు సాయపడవచ్చును. కేవలము సామ్రాజ్యము విచ్ఛిన్నమగునగాక యిది వ్రాయబడిన వ్రాతలలో మాత్రమే ఆక్షేపణ మేమియులేదు. భారతదేశ మనకు అధినివేశ ప్రతిపత్తి లభించినప్పుడు యీ ప్రభుత్వ విధానము సంపూర్ణముగా మారిపోవును. ఏదోయొక స్వతంత్రపాలనా పద్ధతి ననుసరించి యుండును. ఇప్పటికిప్పుడు సంపూర్ణముగా మారిపోవును. శాంతియుతమగు విధమున సంగతి నేను వినియున్నాను. ప్రభుత్వోద్యోగుల లండను సహాయము నిరాకరించినచో ప్రభుత్వము నడువదని గాఢముగా నెమ్మకొనుట వ్రాసిన సంగతి నేనెరుంగుదును. బ్రిటిష్ వారి పద్ధతినిగూర్చి చాలమంది చాలా విధముల ఆమోదించుచున్నారని నే నెరుంగుదును. డిశంబరు మా సమలోగా భారతదేశమునకు అధినివేశ ప్రతిపత్తి లభించినని చెప్పువారిని నేను ఆరెస్టు చేయును.

(ప్రే. తె.)

కాకినాడ డి॥ ము॥ కోర్టులో

అసలు 418/1928.

నాం:—యేలేవ్వరపు లక్ష్మీనారాయణమూర్తి.

యెదిరి

ప్రతివాది:—ఏలేవ్వరపు భాస్కరమూర్తి వగైరాలు

యానెల 5 వ తారీఖున కోర్టువాది భూపతిరాజు రామమూర్తి రాజుగారు సోగి కోర్టురద్దీకి యెన్ని సార్లు సమ నులు చేయించినా పుచ్చుకొనఁజేయన substituted service నిమిత్తం పిటిషను దాఖలు చేయబడిన పదవి 3 వ ప్రతివాది గ్రామమునకు substituted service పొనువారి చేయించగా ఆ గ్రామ కాపురమును కొరని రిటరక్ కాబడినది. సదరుదావా డి 13-12-29 లేడికి post కాబడినది ఆరోజు ఉదయం 11 గంటల : కోర్టువారియెదుట హాజరై 3 వ ప్రతివాదికి 70 objections కోర్టువారితో మనవి చేయనియెడల ఆయన పట్ట తమందు సదరు దావాలో 3 వ ప్రతివాదిని exparte గా కోర్టువారికి తీర్మానం చేయబడునని యిందుమూలము ప్రచురపర్చడ మైనది.

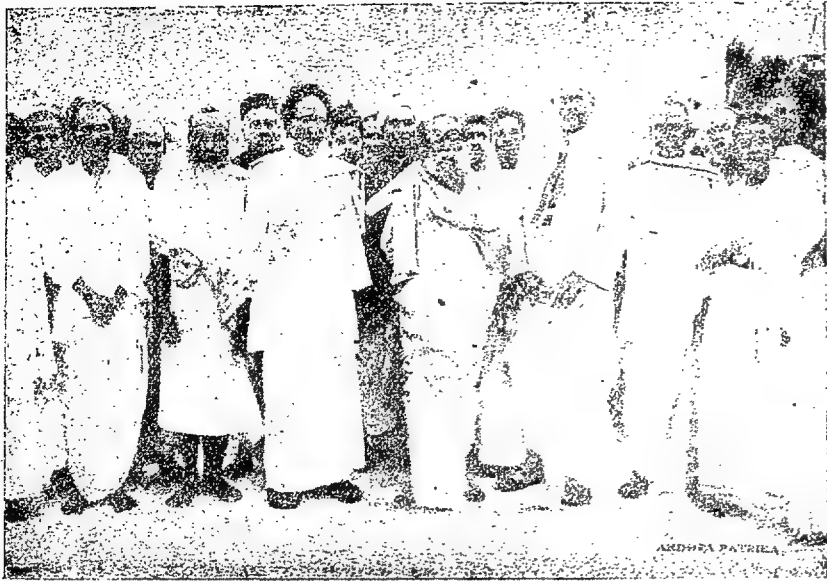
యం. వెంకటరావు,

25-11-29

వాదిస్తీ పం.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కాకా రాజ్యాలయము,
నెం 7, తంబునట్టిని, జగ్గిటపూర్, మదరాసు.

సనాతనధర్మ మహిళామహాసభ

ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులగురించి మొన్నటిదివసు తిరువల్లిక్కేటి సమద్రతీరమున పండిత శ్యామసుందర చక్రవర్తిగారు వ్యాసించిరి. ఈ వ్యాసములు సభకు అధ్యక్షత వహించిన ఎం. ఎన్. శుబ్రహ్మణ్యంగారు మధ్య నిలుచుకొనియున్నారు. (ఫోటో న్యూస్ ఏజెన్సీ.)

బరోడా దివానుగారు చెన్నపురికి వచ్చుట

బరోడా దివాను రా॥ బి. పి. టి. కృష్ణమాచారీగారు శేటికినము తడయకు చెన్నపురికి వెచ్చిరి. నెంట్లలు వైషమవద్ద ఈ వామాపటము తీసికొనబడెను. దివాను కృష్ణమాచారీగారు, ఆర్థికము ప్రస్తుత కార్యవర్గము, రావుబహదరు కృష్ణరావు భాష్యుడే, కె. గోవిందాచారీగారు, దివాను కార్యదర్శి రామకృష్ణగారు ఇందు గలరు. (వె. ఫో. టి.)

జర్మను వాయువిమానమునకు ప్రమాదము

సర్వే ప్రాంతములందు గాడ్ ఫ్లాను, గాట్లర్లను మధ్యనున్న మార్గముపాటునందు మంచి వల్ల ఒక చెట్టుకు తగిలి కాలిపోయిన జర్మనీవాయువిమానము. ఈ విమానమునందు తి మంచి ప్రయాణము చేయుచుండిరి అరుగురు మరణించిరి. ఇందు ప్రయాణము చేయుచున్న ప్రెస్బువానుఫుంబర్డుగారికినూడ బలమును గాయములు తగిలెను. (నెంట్లలు న్యూసు.)

విక్టోరియా క్రాసు పొందిన సామ్రాజ్యవాసులు

జేల్సు యువరాజు రిచ్ మందునందు, సామ్రాజ్యమునందు విక్టోరియా క్రాస్ పొందిన వారిని సత్కరించిరి. వీరిలో మజేదారు ఈషర్ సింగుగారున్నారు. (నెంట్లలు న్యూసు.)

సనాతనధర్మ మహిళామహాసభ

సనాతనధర్మ మహిళామహాసభ తి వ తేది సాయంకాలము గోవిందప్పనాయకు వీధియందలి కన్య 'కాపర మేళ్ళూరి సత్రమున శ్రీమతి సత్యవతిదేవిలమ్మగారి అధ్యక్షతన జరిగెను. ఇందు అధ్యక్షురాలు, శ్రీమతి శుబ్బలక్ష్మిలమ్మ, జెండుకురు నాగరత్నం, కృష్ణవేణిలమ్మ, పట్టన్నగారున్నారు. (వె. ఫో. టి.)

మద్రాసు షేరిఫ్

పి. ఎల్బుర్న్ హాకీముగారు రాజోవు సంవత్సరమునకు మద్రాసు షేరిఫ్ గ నియమింపబడిరి. (వె. ఫో. టి.)

కూచిడిగూరు మచిలీపట్ణగారు బహుమతుల నొసంగి బ్రాహ్మణుగారు భారతీయుల అలమగుచ్చి తమ అభిప్రాయము కల్పించి ఇండియాలో నుంచి అటగాండ్రుకలర. కానిని యూరపులలో నున్నంత గొప్పఅట యింటలేదు. మదనమోహ నునివంటివారు యూరోపుతోయి జాతీయయందు పాట్లానినవో వుచిప్రాంతకలరని నుడివెరి.

సర్ మాల్కంహాయిలిగారి సంయుక్తపరగణాల గవర్నరుగారి యువన్యాసము

అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయ స్నాతకులకు పిలోసన్యాసము

“పాశ్చాత్య పద్ధతులతో భారతదేశపు ప్రాచీన పద్ధతులనెట్లు సమన్వయము చేయవలయును?”

అలహాబాదు, నవంబరు 30:—అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయపు స్నాతకుల పట్టప్రదాన మహోత్సవ సభయందు పిలోసన్యాసముగా సంయుక్తపరగణాల గవర్నరుగారు సర్ మాల్కం హాయిలిగారికి నిర్వహించిరి:—

ఇప్పుడు ప్రపంచములో వెలసిన నాగరకతాభివృద్ధి యంతయును భౌతిక శాస్త్రపరిశోధనా ఫలితములైన నూతన సాధన సంపత్తివలననే కలిగినది. ఈనూతనయంత్ర సాధనసంపత్తి యంతయును ఆచరణములలోనే భారతీయులకు పరిపాటి కా కలదు. కాని యీ దేశములో పాశ్చాత్య సాధనము లుపయోగములోనికి వచ్చేయెడల భారత జాతియొక్క ప్రాచీన నాగరకతా సాంప్రదాయ ప్రభావములను అది కొంత పరివర్తనమును పొందకమానవు. భారతజాతియొక్క విశిష్టతత్వమునుబట్టి యీ ప్రాశ్చాత్యసంస్థాపనలను ఉన్నట్లుగా యీ దేశములో ప్రతిష్ఠింప బడుననుటకు వీలులేదు. ప్రాచీన నాగరకతావాసన కొంత వానికి తగులగలదు.

ప్రాచ్యపశ్చిమ విజ్ఞానములును, శ్రుతిస్థాపనలును, సాంప్రదాయములును ఆన్వేష్య సంఘర్షణమునకుంది సమన్వయములగునని తరచుగా ప్రముఖులు వైఖ్యించుచున్నారు. కాని యీ సమన్వయ మెట్టిదో పరిశీలించవలయును. ప్రాచ్యనాగరకత లోని యుత్తమ లక్షణములను పాశ్చాత్య నాగరకతలోని యుత్తమ లక్షణములను చేర్చి కూర్చుట చాల అనందజకమైన విషయమే. కాని, ఆసమన్వయ మెట్లు జరుగవలయును.

భారత దేశముయొక్క ఆధ్యాత్మికధోరణి వేదాంత తత్వముప్రసరితగా పాశ్చాత్యవాదుల భౌతిక సంపదాభిలాషావాద మోహమును మార్చివేయుగలదు? హిందువులు తమవర్ణ విభేదములను ఉన్నవి ఉన్నట్లుగానే యుంచెదరా లేక పాశ్చాత్య దేశములలోవలె సర్వసమన్వయమును అనుసరించెదరా? ఇట్టివి అనుశాసించబడిన కారదా శాసనములన్ని పూర్వాచార పరామర్శలకును అధునిక పాశ్చాత్య నాగరకతాభిమానులకును సంఘర్షణము వాటిల్లినది. బాల్యవివాహములే ఉండవలయునని వాదించు వారును ప్రాధానికాహములే ప్రత్యేకములని వాదించువారును పరస్పర వివాదములకు దిగిరి.

ఇక రాజకీయ పరిపాలనావిషయములో, గ్రామపంచాయితీలనే ప్రాతిపదికలుగా గ్రహించి గ్రామములను కలిపి తాలూకాలుగాను, తాలూకాలను జిల్లాలుగాను సంపుటికరించి, గ్రామములలో సర్వ స్వతంత్రాధికారములను పూర్వ సాంప్రదాయానుసారము కలుగ జేసెదరా? లేక పాశ్చాత్య పద్ధతుల ప్రకారముగా ప్రతి గ్రామముయొక్క యోగక్షేమములను ఏర్పరచుమునునూడ ఒక కేంద్రప్రభుత్వముగాని చేతులలో ఒప్పు గించి ప్రతి గ్రామమును కేంద్ర ప్రభుత్వముతో సరాసరి సంబంధమును కలిగియుండవలెనా?

ఇంక పరిశ్రమల విషయములో ఏమిచేయుదురు? ప్రతి కుటుంబమును కొన్ని కుటుంబపుత్రులుగా చేతిపనుల అవలంబించి సనివాండ్లు తమతమ యిండ్లలోనే ఎక్కువలను తయారుచేయు గృహపరిశ్రమలనే ప్రోత్సహించెదరా లేక పెద్దయంత్రాగారములను స్థాపించి కేంద్రీకరించి ఒక్క ప్యాక్టరీలో సమావేశ పరచి మిల్లు అధికారులు సాముదాయ పద్ధతిని సరుకు తయారుచేసి ఎటుయి చేసెదరా?

మీ చిత్రకళలు ఎట్లు పెంపొందించెదరు? మీ చిత్రపులు, మీ సంగీతము పూర్వపద్ధతిగానే యుండ నలెనందురా? లేక కవిత్వము, సాహిత్యము సంగీతము, చిత్రలేఖనము, నాటకాభినయము మున్నగు విషయములలో అధునిక పాశ్చాత్యపద్ధతులను స్వీకరించెదరా? మీదేశములో వెలసిన భిన్నభిన్న భాషలను ఉన్నవిఉన్నట్లుగానే యుంచెదరా? లేక దేశమంతటను ఏదో ఒకటిరెండుభాషలను న్యాయానికి తెచ్చెదరా?

ఆయుర్వేద సిద్ధాంతానాని నైద్యములనే దేశీయులతత్వములకు ఎక్కువ అనుమతియులని వాల్చుకొంచెదరా? లేక పాశ్చాత్య ఔషధ పద్ధతులనుగూడ అనుసరమునుబట్టి ఉపయోగించెదరా?

నేటివలె? ప్రాచీన భారతపద్ధతులనే యాల్పమునైనవిగా ప్రతిష్ఠించి పాశ్చాత్యపద్ధతులనుబట్టి వానిని విక్రేంతమున రించెదరా? లేక పాశ్చాత్యపద్ధతులను ఉన్నవిఉన్నట్లుగా గ్రహించి అనుసరించెదరా?

కాబట్టి, మా ప్రశ్న ముగిసినది ఆంధ్ర సామలని యున్నది.

ఈసంఘటన సమన్వయముచేయునట్లు ఎట్టి ప్రయత్న రూపము తయారుచేసినో మేము వర్ణనాచురు, కాని, యీసమన్వయము

యము కుల భ మైనది కాదని యు కొంచెముకష్టమైన పనియని మాత్రము చెప్పగలను. కాని, వివాదానికి దారితీయని సమన్వయము దానియంతట అదే జరుగుననియు చూచు విశేషము గురూలోచనల చేయుచు దిగులు పడవలసినపని లేదనియు భావించుచున్నాము. ప్రస్తుతావసర విషయములను సద్యః ప్రయోజనముగల పర్యవసరములను పరిష్కరించుటకు మాత్రమే శ్రద్ధ వహించుచున్నాము. కాని గురూలోచనతో యీ విషయములు ఆలోచించి మార్గ నిర్ణయము చేయుటకునూడ ధీమాలు బుద్ధిని వినియోగింప వలసియున్నది.

యూరోపీయనులును, అమెరికనులును కొందరు భారత జాతియ తత్వమును పరిశీలించి, భారతజాతియొక్క ప్రాచీన నాగరకతా పునర్వికాసమునకుగల అవకాశములు తెక్కువ యనియు ప్రతిబంధకములు హెచ్చనియు వాదించు చున్నారు. కాని, నేటికీ నిరుత్సాహ నాకృతిములను పల్కెను. ఇట్టి మాటలను జూచి భారతజాతి అగ్రహము జెందుట సహజము. భారత జాతియొక్క ప్రాచీన సాంప్రదాయములంతవరకు పునఃపరిష్కారము చేయు వీలున్నదో భారతీయ నాయకులను ప్రజ్ఞానిధులను తత్వజ్ఞులను నిర్ణయించవలసియున్నది. బుద్ధిశాలిగవారరు యిట్టి విషయములలో విధాంతములు చేయవలెను. అట్టి ధీమాలును బట్టియే దేశమందలి పాపరజవలొక్కము నడచుచుండును.

మీలోని బుద్ధిశాలిరు యీ ప్రాచీన ప్రతిష్ఠి సమన్వయము ని రీతిగా సాధించినను సరే మాకు ఆంతిగా అవసరము లేద

నియెడి నిర్దిష్టభావముతో నేనీ విషయములను ప్రస్తావించుట లేదు. ఈ సమన్వయ మెట్టిదో ముందుగా నిర్ధారణ కావలయునని మీకు తెలియజేయుచు, ఆ సమన్వయ నిర్ధారణమునకు మార్గములోగల ప్రతిబంధకములనుగూడ మీకు తెలియజేయవలెననియే యీ విషయములను మీకు శ్రద్ధాసక్తితో నివేదించును.

(శ్రీ. తె.)

అఖిలభారత విద్యార్థి మహాసభ

పంజాబురాష్ట్రీయ విద్యార్థి సమితివారు

యేర్పాటులు జరుపుచుండుట

లాహోరు, డిసెంబరు 3:—భారతదేశములోని వివిధ విద్యార్థిసంఘముల ప్రయత్నములను సమన్వయముచేయుటకై అఖిలభారత విద్యార్థిసభ జరుపుటకు పంజాబురాష్ట్రీయ విద్యార్థి సంఘమువారు యేర్పాటులు చేయుచున్నారు. తమప్రతినిధులను పంపవలసినదనియు, అధ్యక్షుని చేరును సూచించవలసినదనియు వివిధరాష్ట్రీయ విద్యార్థిసంఘములకు ఆహ్వానములను పంపుచున్నారు.

(శ్రీ తె.)

లండనులో భూగర్భమునపోవు రైల్వేను, నగరమునందు పోవు రైల్వేను, మోటారులు, ట్రాకులను ప్రభుత్వమువారు వ్యాపారమునందు ఆరేలేరవారే నడిపించు ఏర్పాటు చేయుచున్నారు.

ప్రపంచమంతటను వ్యాపించినది

“4711” ఎడికొలోన్ దానియొక్క పరిమళము, కీర్తితనము ప్రపంచమునందు నాగరికతకు, నాజాతుకు చిహ్నముగా నున్నది. దీనివలన, బంగారు రంగుల భావులను అన్ని తీరములందు, సప్తసముద్రతీరములందును ఎరుచున్నది. “4711” ఎడికొలోన్

4711 Eau de Cologne

ఈ పత్రికమున, ఆంధ్ర సామసంబంధములను చేయుచును. ఇది కొండవీడునందు ఆచారముననున్నది. దీనియందుగా దరిమిమునుబట్టి అధ్యక్షునివేసిన “4711” కు నీమము, బంగారు తెలుపువైన రక్తము నలెను. ప్రపంచమంతటను నామకలో నున్నది

ప్రతినిధి:— మొనమ్మ రాజుర్లు బ్లావ్ (అండియా)

సెంట్రల్ బ్యాంకి బిల్డింగ్, బొంబాయి.

లాహోరు కుట్ర కేసు

నిందితులకు 6 దినములు

ఏకాంతకారాగారవాసశిక్ష విధించబడుట

అక్రూరు హన్సరాజు వొహ్రాగారి సాక్ష్యము

లాహోరు, డిసెంబరు 2:—నేటిదినము ఉదయము 5 గంటలకును సుమారు 10 గంటలకును లాహోరు కుట్ర కేసు నిందితులకు ఒక్కరినిగ ప్రత్యేకముగ పిలువనంపిరి. నిందితులు విప్లవ ప్రాతినిధులకు కేసుల జేసినందున ఒక్కొక్కరికి 6 దినములు ఏకాంతకారాగారవాసశిక్ష విధించబడినవి సుమారు 10 గంటలకు వారికి చెప్పెను. కారాగృహమునందు వారట్టి కేసుల వేయలేదనియు, కోర్టునందుమాత్రమే అట్టి కేసుల వేసి తనియు నిందితులు చెప్పిరి. కాని, సుమారు 10 గంటలకు వారిచుట్ట గ్రహక ప్రాంత విధించిరి.

అక్రూరు హన్సరాజు

అక్రూరు హన్సరాజు వొహ్రాగారి అడ్డుపరీక్ష నేటిదిన ముగిసినది జరిగెను. హన్సరాజుగారిట్లు చెప్పిరి:—నన్ను పోలీసువారు నిర్బంధించగానే, నేను నాసహచరులపేర్లను పోలీసువారికి తెలుపలేదు. మా ఇంటికి వెళ్ళుచున్న నామిత్రులపేర్లను సూత్రంబు పోలీసువారికి తెలిపియుండవచ్చునని నేను తలచితిని.

గవలనాధ లేవారిగారికి జ్వరము తగలుట

మధ్యాహ్నము విచారణ ప్రారంభించుటకు పూర్వము నిందితులలో నొకరగు కమలనాథ లేవారిగారికి జ్వరముతగిలిన దనియు ఆతని చికిత్సకు తగు ఏర్పాటులు చేయవలయు ననియు భగత్ సింగుగారు మాజస్ట్రేటును కోరిరి. మాజస్ట్రేటు డాక్టరును పిలువనంపెను. డాక్టరు నిందితుని పరీక్షించి ఆతనిని వైద్యశాలకు పంపుట ఉచితమని సలహా యిచ్చెను. లేవారిగారు వైద్యశాలకు తీసికొనిపోయిరి. ఆంతటితో కోర్టుచాలింప బడినది.

లాహోరు, డిసెంబరు 3:—నేటిదినం అక్రూరు హన్సరాజుగారి అడ్డుపరీక్ష జరిగెను.

నిందితులలో నొకరగు విజయకుమార సిన్హాగారు హన్సరాజుగారిని అడ్డుపరీక్ష చేసిరి. సిన్హాగారి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర యిచ్చుచు హన్సరాజుగారిట్లు చెప్పిరి:—విప్లవోద్యమమువిషయమై ప్రచారముసలపుటకు నేను మాజనిగిరి బాల్డిగారిజీవిత గ్రంథములను, పెదవను కమిటివారి నివేదిక మున్నగు గ్రంథములను విరివిగ పంచిపెట్టెనుంటిమి. ఈ ప్రచారములన్ని విద్యార్థులలో పంపుట మా ఉద్యమముపట్ల సానుభూతిగల వారైరి. ఈ కేసు విచారణ ప్రారంభమైనది మొదలు కోర్టునకు కేసు విచారణ గమనించుటకు వెళ్ళుచున్నానని విద్యార్థుల సంఖ్యయు అధికముగ నున్నది.

విజయకుమార సిన్హాగారు:—నేనువిచారణ ప్రారంభమైనది మొదలు కోర్టునకు విద్యార్థుల లెక్కల ప్రేక్షకులుగ వచ్చియుండలేదు. ఈ విషయమును మాజస్ట్రేటుగారు గమనింపవలయునని కోరుచున్నాను.

అక్రూరు:—ఈ కేసునందలి నిందితులపై ప్రజలకు సానుభూతి అధికముగనున్నదనియు వీరెచ్చట కనుపడినను ప్రజలు ఉత్సాహము కనుపరచుచున్నారనియు నాతండ్రి నాకు చెప్పెను. 1928 సంవత్సరము డిసెంబరునెలకు పూర్వము పంజాబులో ఒక్క విప్లవకారికూడ లేకుండెనని చెప్పవచ్చును. నేను భారతదేశచరిత్రను చదితిని. ప్రస్తుతము భారతదేశము అనుభవించుచున్న శాంతి మరగతుల్యముగశాంతి యని నేను గ్రహించితిని. స్వశక్తిపై ఆధారపడియుండవలయునను పట్టుదల భారతీయులలో నరించుచున్నది. ప్రజలను భయపెట్టవలయునను ఉద్దేశము విప్లవపక్షమువారికి లేదు. లాహోరుగారి మరణమునకు ప్రతీకారము సలపవలయునను ఉత్సాహము ప్రజలయందు వ్యాపించియుండెను. విప్లవపక్షమువారు సాంఘికగారిని నంపి ఈ ఉత్సాహమును ఉపశాంతి కలుగజేసిరి.

విజయకుమార సిన్హాగారు:—సంప్రదాయబద్ధమగు సాధనములతో దేశవిముక్తికి పోరుపడటం అసాధ్యమని మీరు మేము ధృవపరచుట అభిప్రాయపడుచున్నారా?

పల్లి కుప్రసిన్హాగారు:—నాకుల ఆసక్తియునునుగించి ఎందుకొచ్చును ననునది ప్రశ్నలకు ఉడుగగూడదు. కావున నేను ఈ ప్రశ్నను అత్యవసరముగా వేస్తాను.

విజయకుమారసిన్హాగారు అక్రూరుగారు మారుట:—పూర్వము ఆక్రూరుగారు మానిన పిచ్చుట కిది రాజకీయ విషయములందు గల అభిప్రాయములలో ఏర్పడిన మార్పును తెలుపకొనుటకు నేనే ప్రశ్నను అడిగితిని.

పల్లి కుప్రసిన్హాగారు:—నిందితుని అణగారినదనిని కోర్టువారిని కోరుచున్నాను. నారాజ్యకలలో ఈ విషయమై

బెజవాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

అకాడమిక్ కౌన్సిలు సమావేశము

బెజవాడ, 4-12-29:—నిన్న సాయంత్రము 2 గంటల నుండి అకాడమిక్ కౌన్సిలుయొక్క ప్రత్యేక సమావేశము సి.యం. యన్. హాలునందు వైసుచాన్సెలరు ప్రేయోత సి. రామలింగా రెడ్డిగారి అధ్యక్షతన జరిగినది. దాదాపు ముప్పదిమంది సభ్యులు సభ కలుడెంచిరి.

సూతనముగ అకాడమిక్ కౌన్సిలుకు సభ్యులు అయిన వారి నభినందించుచు వైసుచాన్సెలరుగారు ముచ్చటించిరి. ఇది వరకు మహాన్నతమైన అధ్యయనాలతో అకాడమిక్ కౌన్సిలు పని చేసియుండెననియు, ఇకముందు కూడ అట్టి అధ్యయనాలతో పనిచేయగలదనియు తమ నమ్మకమును వెల్లడించిరి.

క్రొత్తగ యేర్పడనున్న ఫ్యాకల్టీలకును, ప్రొఫెసర్లకును సులభిద్దపండితులను, కాస్త్రజ్ఞులను యెన్నుకొనుట సహజము గ నుండుననిరి. అంతియేగాని ఎవరి కిష్టమైనవారిని వారు యీ ఫ్యాకల్టీలకు మున్నగువానిలో సభ్యులుగ నుండవలెనని కోరుట సరికాదనిరి.

యూనివర్సిటీ యొక్క పేరుప్రఖ్యాతి యంతయు అకాడమిక్ కౌన్సిలు మీద ఆధారపడియున్నదనే సంగతి సభ్యులు జ్ఞాపకమునందుచుకొనవలయునని వైసుచాన్సెలరుగారు కోరిరి.

ఫ్యాకల్టీలు

వైసు చాన్సెలరుగారు సిఫారుసు చేసినవారిని కొద్ది మార్పులతో అయా ఫ్యాకల్టీలలో సభ్యులుగ నుండి సభవారంగీకరించిరి.

ప్రొఫెసర్లు

బోర్డులో కూడ వైసుచాన్సెలరుగారి సిఫారుసు కొన్ని మార్పులతో అంగీకరింపబడినది. మల్లాది సూర్యనారాయణగారి కోరికపైని తెలుగు బోర్డునందు దుర్గా నుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు, అడిదం రామారావుగారు సభ్యులుగ చేర్చబడుట సంతోషకరము. మహమ్మదీయులలో ఆంధ్రభాషా ప్రజ్ఞులగు ఉమ్మర్ ఆలీషా కవిగారిని తెలుగు బోర్డునందు సభ్యులుగ చేర్చిన వైసు చాన్సెలరుగారి సిఫారుసు సభవారు సంతోషముతో అంగీకరించిరి.

సంస్కృత బోర్డులో వడలి లక్ష్మీనారాయణ శాస్త్రిలుగారు సభ్యులుగ నుండవలయునని మల్లాది సూర్యనారాయణగారు చేసిన సూచనను సభవారు, వైసుచాన్సెలరుగారు సంతోషముతో అంగీకరించిరి. లాహోరు విశ్వవిద్యాలయమునందున్న సి. వి. హనుమంతరావుగారిని గణితశాస్త్రబోర్డునందు సభ్యులుగ చేర్చుకొనెనారు. తత్వశాస్త్రసంఘమునకు యెం. వెంకటాచలగారిని అధ్యక్షులుగ నియమించెనారు. ఈ సంఘముననే డి. గురుమూర్తిగారు, టి. వి. కేశవగిరిరావుగారు సభ్యులుగ చేర్చుకొనబడినారు.

బోర్డుల అధ్యక్షుడవ

ప్రొఫెసర్లు అధ్యక్షుని ఆయాబోర్డులలో వెన్నుకొనవలెనా లేక అకాడమిక్ కౌన్సిలువారే నియమించవలెనా అను విషయమునుగూర్చి దీర్ఘచర్చ జరిగెను. అకాడమిక్ కౌన్సిలువారిదివరలో బోర్డులు తమ అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనవలయునని తీర్మానించివారు. ఈ తీర్మానము ఆయాబోర్డులకు విమర్శనార్థ మంపబడినది. 16 బోర్డులలో 11 బోర్డులు తీర్మానమున కనుకూలముగ అభిప్రాయ మొసంగెను. 4 వ్యతిరేకాభిప్రాయము లీచ్చెను. ఒకబోర్డులో చెరిసగముగ అభిప్రాయ పడిరి. సి. వి. కేశవుల వారు యీ విషయమై దీర్ఘాలోచనచేసి అకాడమిక్ కౌన్సిలు వారి బోర్డులకు అధ్యక్షుని నియమించుట సమంజసముగ నుండునని అభిప్రాయ మొసంగిరి.

జాన్ ఫ్రెంకోగారు సిండికేటువారి సూచన అంగీకరించవలయునని ఉపపాదించుచు వారిట్లు చెప్పిరి. ఒక్కొక్క బోర్డులో రిమండిమాత్రమే సభ్యులుండుదు. ఈస్వల్పసంఖ్యాకలలోమండి ఒక అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనటలో చాల చిగు...లు యేర్పడును. కుట్రలు, అభిమానములు బయలుదేరును. కాబట్టి అకాడమిక్ కౌన్సిలువారే అధ్యక్షునియొనక మొనర్పవలయుననిరి. డి. గురుమూర్తిగారు సంగతిని గావించు నను ఉద్దేశముతో సిండికేటుకు ఈ ప్రశ్నను అడుగుచున్నాడు.

విజయకుమార సిన్హాగారు:—పల్లి కుప్రసిన్హాగారుగారి మాటలను నేను అత్యవసరముగా వేస్తాను. నిందితుని అణగారినదనిని కోరుట న్యాయసాధారణమైనదని కోర్టువారికి సూచించుచున్నాను.

విజయకుమార సిన్హాగారు ప్రశ్నను మాజిస్ట్రేటు త్రోసి వేసిరి.

ఆంతటితో కోర్టువిచారణ చేపట్టినందునకు నాయుడా వేయబడినది.

మూర్తిగారు, యన్. వెంకటాచలగారు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ మాట్లాడిరి. ఫ్యాకల్టీలవారు తమ అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనవలెనని బోర్డులవారు తల యెన్నుకొనగూడదనిరి. కుట్రలు, అభిమానములు లేక ఎన్నికలు చక్కగ జరిగి పనిచుటకుగ జరగుననిరి.

వైసు చాన్సెలరుగారు తీర్మానమున కనుకూలముగ మాట్లాడిరి.

తీర్మానము గెలిచెను.

మూల్ ఫైనల్ పరీక్షావిధానము

సూతనముగ విద్యాశాఖాధికారిచే తయారు చేయబడి, ప్రభుత్వము వారిచే అంగీకరించ బడిన మూల్ ఫైనల్ పరీక్షా విధానమును అకాడమిక్ కౌన్సిలువారు ఆమోదించుచు విద్యావిధాన ప్రకాశికను వివర్ణించి బాబోవు అకాడమిక్ కౌన్సిలు సభ్యులును రిపోర్టును పెట్టుటకు యీ క్రింది యుపసంఘ మేర్పాటుచేయబడినది.

(1) యం. వెంకటరంగయ్యగారు అధ్యక్షులు, (2) యన్. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు, (3) శ్రీ శ్రీ పురుషోత్తం గారు, (4) డాక్టరు రాయప్రోలుగారు, (5) పి. జగన్నాథ స్వామిగారు, (6) జయంతి గంగన్నగారు.

తెలుగు పాఠ్యపుస్తకములు

వి.వి.పరీక్షకు తెలుగు పాఠ్యపుస్తకములు 10 నిర్ణయించబడి యుండెననియు, విద్యార్థులకు చాలకష్టముగ నున్నదనియు కాబట్టి యీ విషయమై తెలుగు బోర్డువారు పునర్విమర్శచేయు తగుననియు మల్లాది సూర్యనారాయణగారు చెప్పిరి.

జి. సాంబయ్యగారుకూడ వైవారిని బలపరిచిరి.

ఇదివరలో నుండిన బోర్డువారికి వ్యతిరేకముగ ఇప్పుడే చేయుట సరిగనుండదేమో నని వైసు చాన్సెలరు గారనిరి.

మూడువేలమంది విద్యార్థులయొక్క కష్టమును విచారించుట సమంజసముగనుండునని సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారనిరి.

మరల పాఠశాలలు పెట్టేలోపల మార్పులుగూర్చి ఆలోచించవలెగలదని వైసుచాన్సెలరు గారునుచే యీ విషయమునుగూర్చి చర్చ ఆపివేయబడినది.

నెలవససు గూర్చియు మరి యితర విషయములను గూర్చియు ఆలోచన జరిగిన పిమ్మట సభ ముగింపబడినది.

* * * *

విందులు

బెజవాడ, 4-12-29:—గడదినరాత్రి కమ్మపల్లెలవలదు ఆంధ్ర యూనివర్సిటీయొక్క సెనెటు మెంబర్లకు, అకాడమిక్ కౌన్సిలుసభ్యులకు, యూనివర్సిటీ ఉద్యోగస్థులకు, ఇతర పెద్దమునుష్యులకు జయపురం మహారాజుగారు భోజనవిందు చేర్పాటుచేసిరి. దాదాపు 300 అభియుల తృప్తికరముగ భోజనము చేసిరి. మహారాజుగారు అనారోగ్యములన రామన్నను వారి దివాన్ వి. రామకృష్ణగారు యేర్పాటునున్నటిని చక్కగ చేయించిరి.

నిన్న సాయంత్రం అకాడమిక్ కౌన్సిలు సభ్యులకు వైసు చాన్సెలరు రామలింగారెడ్డిగారి అల్పవారవిందు చేర్పాటు చేసివారు.

కాబూలువీరుడు

పెనావరు చేరుట

పెనావరు, డిసెంబరు 3:—లండను ప్రస్తుతాయుబాల్లియు, కాబూలు వీరుడును అగు పర్వారు సావర్కూసుగారు నేటిదినము పెనావరు చేరిరి. ఆఫ్ఘనిస్తాను, భారతదేశపుసరిహద్దు అగు టోరాముద్ద. భారతదేశపు సరిహద్దులు ఏజంటువారి స్వాగతమొసగిరి. వారి ఆగమన గౌరవార్థమై ఫీరంగీలు ప్రేల్పబడినది. జాతీయవాదులు పర్వారుగారికి స్వాగతమొసగి పుష్పమాలలను సమర్పించిరి. సుల్తాను సహమ్మదు, యూసఫ్, మహమ్మదు సాలిఖానుగార్లను పర్వారు వాలిఖానుగారు ఆలింగన మొనర్చుకొనిరి. వీరు పర్వారులు హావుసునందు బసచేయుచున్నారు.

(ప్రీ ప్రె.)

నాగపూరు యువజనసమితి

నాగపూరు, డిసెంబరు 3:—పండిత జవహర్లాలు. నెహ్రూగారి ఎదుట నాగపూరు యువజనసమితి అధికార సభ్యులు ఎన్నుకొనబడిరి. సాహిత్యముగారు అధ్యక్షులుగను జయ పంతుగారు కార్యదర్శులుగను, సలిదాను, టి.బారిగార్లు ఉపాధ్యక్షులుగను ఎన్నుకొనబడిరి.

(ఆ. ప్రె.)

నాగపూరు ఆరోగ్యప్రదర్శనము

గవర్నరు తంబిగారిభార్య బహుమతులు నిచ్చుట నాగపూరు, డిసెంబరు 3:—గవర్నరు తంబిగారి భార్య యగు రామాబాయి తంబిగారు ఆరోగ్యశుభప్రదర్శనమున బహుమతులను పొందినవారికి నేడు బహుమతుల నొసగిరి. గవర్నరు తంబి దంపతులకు రావుబహదరు డి. లక్ష్మీనారాయణగారు చేసినవిందు సాయంకాలము విం వోవగిరి.

(ఆ. ప్రె.)

మధ్యరాష్ట్రముల యువజన మహాసభ

శ్రీయుత సుభానుచంద్ర బోసుగారి అధ్యక్షోపన్యాసము

నవంబరు 29 వ తేదీన నాగపురమున సమావేశమయిన మధ్యరాష్ట్రముల యువజనమహాసభ కార్యక్రమ విహించిన శ్రీయుత సుభానుచంద్ర బోసుగారి యుపన్యాస వివరణ సం గ్రహింపబడినది:-

యువకోద్యమావశ్యకత

మనదేశ విప్లవాత్మక మహా సాహసరథాన్ని నున్నది. మన భావి కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు యువజనమే గలది యాలోచించి పనిచేయును. మధ్యరాష్ట్రముల యువకులు పెద్దల నాయకత్వము నపేక్షించక మన జాతీయజీవితము యొక్క ముఖ్య సమస్యలను తమంతట తాము పరిష్కరింప నెంచుట కొప్పు పుట్టినాడనునదియే నేను భావించుచున్నాను.

మన దేశనాయకులలో కొందరు యువకోద్యమము యొక్క యుద్దేశమును గ్రహింపనేరక దానిపట్ల కొంత దురభిమానమును జూపుచున్నారు. మరికొందరు యువకోద్యమము యొక్క యుద్దేశమును పూర్తిగా గ్రహింపకున్నను, తాము లేకుండా నెట్టి యుద్యమముగూడ యభివృద్ధి గాంచగూడదను భావముతో మాత్రమే యీ యుద్యమములో చేరియున్నారు.

భారతదేశములో నూతనవికాస ముదయించిన నాటినుండి నేటివరకు ననేకయుద్యమము లొకటివెనుక నొకటి లేచి యున్నవి. ఈ యుద్యమములకు దోడుగా నింకొక యుద్యమముగూడ యువకోద్యమ స్వరూపముతో తలయెత్తుటబట్టి యువకోద్యమము యొక్క యావశ్యకత స్పష్టపడుచున్నది. మనజాతియొక్కయు, వ్యక్తియొక్కయు, ఆత్మ్యాలోచన ప్రధానమున కొన్ని యుదయించియున్న దనుట నిశ్చయము. వ్యక్తి వికాసమునకు సంపూర్ణ స్వేచ్ఛను బడయుటయే యీ కోర్కె యయియున్నది.

మన జాతియొక్క వ్యక్తియొక్కయు సంపూర్ణ వికాసముకొరకు అవసరమును స్వేచ్ఛ స్వాతంత్ర్యములను సాధింపగల యుద్యమముకంటే నేడు అత్యంత అవశ్యకమయి యున్నది. భారత జాతీయ కాంగ్రెసు మహాసభ ముఖ్యముగా నొక రాజకీయ సంస్థ మాత్రమే యయియున్నది. అయినప్పటికిని యది సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యదర్శము నింకను ప్రకటింపలేదు. కాబట్టి, మన జీవితాభివృద్ధికి మాత్రముగాక మన యాత్మాభివృద్ధిగూడ సంపూర్ణ స్వేచ్ఛ యవసరమని భావించుచున్న మన యువకులీ పృథు కేవలము రాజకీయ సంస్థమాత్రమే యయియున్న కాంగ్రెసు మహాసభతో తృప్తిపొందజాలక, రాజకీయముతో మాత్రమేగాక రాజకీయేతర విషయములతోగూడ సంబంధముగల యువకోద్యమమును ప్రారంభించిరి.

యువకోద్యమముయొక్క ఆదర్శములు

చిరకాల దాస్యమునుండి పూర్తిగా విముక్తిబొంది మరియొకనూతన యుగమును స్థాపించుటయే యువకోద్యమముయొక్క ప్రధానాదర్శమయియున్నది. మానవజాతిని చిరకాలము నుండి బంధించియున్న శృంగులముల నన్నిటిని త్రొవ్వేసి, నిర్భాగతక్షిణికాసమునకు సంపూర్ణావకాశము నొసగుటకే యువకోద్యమము ప్రయత్నించుచుండును. కాబట్టి యువకోద్యమము నేటి యితర యుద్యమముల నుండి బుట్టిన యొక కాఖ యెంతమాత్రముగాదు. మానవస్వభావములో సంతృప్తి యయియున్న ముఖ్యాదర్శములనుండి బుట్టిన యొక స్వతంత్రోద్యమమిది. కాబట్టి యువకోద్యమముయొక్క ఆదర్శము బహువిధాల పంతులయినది. మన జీవితమునకు సంబంధించిన ఆదర్శములన్నియు నిండిమిడియున్నవి. అవి ముఖ్యముగా ఆయుధ విధములయి యున్నవి. అనగా రాజకీయ, సాంఘిక, ఆర్థిక, కారీరక, వైజ్ఞానిక, సంబంధములను గలిగియున్నవి. ఈ వివిధముల దాస్య శృంగులములను త్రొవ్వేసి, వ్యక్తివికాసమునకు సంపూర్ణావకాశము నొసగుటయే యువకోద్యమము యొక్క యుద్దేశము. కాబట్టి యీ యుద్యమము విధ్వంసమునకును, నిర్భాగమునకును గూడ నొక్కసారిగా నిలిచియున్నది. వివాదము లేకుండా నూతన పృష్టి యుండజాలదు. ఇది ప్రకృతిసిద్ధవిధ్వంసము గూడదనియు విధ్వంసము లేకుండా నిర్భాగము సాధ్యపడుననియు మనము భావించుట పొరబాటు. మనము కేవలము విధ్వంసమునే పరమావధిగా నుంచుకొనుటగూడ పొరబాటు.

స్వాతంత్ర్యోద్యమాభివృద్ధి కష్టపథము విధ్వంసము అవసరమయి యుండును, అసత్యము, మోసము, దాస్యము, అపమానత్యము, వీనితో సమాధాన మెన్నటికిని సాధ్యపడనేరదు. ఈ శృంగులములను త్రొవ్వేయుటకు మనమెన్నటికిని వెనుదీయగూడదు. మనలో జీవత్వమున్నను విధ్వంసము వెంట నిర్భాగము యొక్క పథము తప్పక నడిచుచుండును.

యువకోద్యమమునకును యితర యుద్యమములకును భేదము

భారతదేశమును, యితర దేశములందును మనవిప్లవము గాంచుచున్న యుద్యమము లన్నియును కేవలము సంస్కారోద్యమములమాత్రమే యయియున్నవి. ఈ యుద్యమము లన్నియు మన జీవితముయొక్క వై యంచును మాత్రమే యంటున్నవి. ఇవి మన జీవిత విధానమును మార్చజాలవున్నవి. మనము గోరుచున్నది పూర్తియగు పరిణామముగాని, కేవలము సంస్కారముగాదు. మన జీవితము యావత్తుగూడ వ్యక్తి జీవితము, సంఘజీవితముగూడ పున్నర్నిర్మింప బడవలసియున్నది. ఈ పునర్నిర్మాణము సాధ్యపడుటకు మనకు నొక నూతనాదర్శము ప్రోత్సహించవలసియున్నది. స్వాతంత్ర్యమున కర్థము చాల కాలముల నుండియు మారుచునేయున్నది. తుట్టతొడ కిప్పుడు స్వాతంత్ర్యమునగా సంపూర్ణ స్వేచ్ఛయే అర్థమయినది. ఇది స్వాతంత్ర్యముతో మనమొక నన్నటికిని తృప్తి పొందజాలదు. మన జీవితమునకు స్వాతంత్ర్యముయొక్క నిండు మోతాదును మన విప్లవము గోరుచున్నాము. రాజకీయవిషయములందేమి ఆర్థికవిషయములందేమి, సాంఘిక విషయములందేమి, అన్నిటి యందును గూడ స్వాతంత్ర్యమాత్రమును పూర్తిగా ననుసరించుటకే మనము సిద్ధపడవలెను. మానవు లెల్లరును జన్మముబట్టి సమానులే గావున, ప్రతిభురుషుడును, ప్రతిస్త్రీయును, వ్యక్తి వికాసమునకు సమానావకాశములను గలిగియుండవలెనను సర్వ మానవ సమానత్వ మాత్రము మిదనే మన మాధారపడవలెను. ఈ నూత్రమును బోధించుట సులభమేకాని దాని నాచరించుట కష్టసాధ్య మయినదని దాని నాచరించుటకు మన మనేక కష్టముల నెదుర్కొన వలసియుండును.

యువకుల కర్తవ్యము

యువకోద్యమాభివృద్ధికి తోడ్పడవలెనను రనుసరింపవలసిన కార్యక్రమముయొక్క వివరములను నేనిచ్చుట నూచించినవసరములేదు. యువకోద్యమముయొక్క ఆదర్శములను, నూత్రములను, ఉద్దేశములను నూచించుటతో నాపని ముగిసినది. మన ఆదర్శము బహువిధాలపంతులయినది. మన మాహింసగలగునంతవరకు దానిని పెంచియున్నాము. ఒక నూతన ప్రపంచ నిర్మాణమును, ఒకనూతన యువకోద్యమపునిర్మాణమును, మనము దలపెట్టుచున్నాము. దీనిని సాధించుటకు, మనలో దాగియున్న శక్తులన్నీటిని మనము పేల్చాల్సివలెను. మనలో దాగియున్న శక్తులను పేల్చాల్సివలెననునదియును, సంతృప్తికార్య చరణమునకు మనము ప్రేరేపింపగలగునదియును, స్వాతంత్ర్య తృప్తి యొక్కటిమాత్రమే యయియున్నది. ఈ స్వాతంత్ర్య తృప్తి మనలోను, మనదేశములోను, మనమెట్లు బుట్టింపగలమో యునునదియే మన ప్రధాన సమస్యయయియున్నది. ఈ స్వాతంత్ర్య తృప్తి మన పృథురంతరాళమునుండి యుద్యమింపవలెనన్నచో, దాస్యబంధములయొక్క కట్టవలన గలగు బాధలను మన మనుభవింపవలెను. ఈ యనుభవ మంతకంత కధికమును చున్న కొలది, మనము స్వేచ్ఛలేని జీవితముయొక్క నిరర్థకత్వమును అంతకంత కధికముగా గ్రహింపగలగుచుండుము. తుట్టతొడకు మన ఆత్మయావత్తును స్వాతంత్ర్య తృప్తితో నావరించుకొనుట తలస్థించును. మనమిట్టి స్థితికి వచ్చినపుడే మనము స్వాతంత్ర్య సందేశము నొసగుట కర్థులగుచుండుము. అప్పుడే మన నూతన స్వాతంత్ర్య సందేశమును యింటింటికిని, గ్రామ గ్రామమునకును, గొంపోవలెను. అంతటితో మానవ సంఘమున కంతకను స్వాతంత్ర్య తృప్తి వ్యాపించును. చిరకాల దాస్య శృంగులము లప్పుడొకసారిగా త్రొవ్వే వేయబడి, యొక నూతన సంఘము నిర్మాణము క్రమక్రమముగా నేర్పరుచు సర్వసాను సమానత్వ, సౌభ్రాతృత్వ, స్వాతంత్ర్యములపై వాధారపడునట్టి యీ నూతన సంఘ నిర్మాణమును మనము సాధింప గలిగినచో, మనమొక జాతీయ సమస్యను మాత్రమేగాక, యావత్తు ప్రపంచ సమస్యనుగూడ పరిష్కరించిన వారమగుచుండుము.

శ్రీ ప్రకాశం పంతులుగారికి

నగర విద్యార్థుల సన్మానము

శేపు 6వ తేదీని సాయంకాలము 5.౩౦ ఆర్యోదయన్ వీధిలోని గోకలే హాలునందు నగర విద్యార్థులు శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులు, యం. యల్. పి. గారికి సనాన్మును నొసగెదరు. శ్రీయుత, యస్. సత్యమూర్తిగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. శ్రీయుతులు దండు నారాయణరాజు, ఆల్బర్ట్ హమిద్ ఖాన్, కే. వి. ఆర్. స్వామి, జి. హరి సర్వోత్తమ రావు, డా. నటేశన్, టిక్కనాధదాస్, గార్లు ఉపన్యసించెదరు. చెన్నపురియందలి విద్యార్థులై విచ్చేసి, యీసభ జయప్రదము గావించవలెనని ప్రార్థన.

సమావేశ కర్తలు:- సి. హెచ్. ఎ. శర్మ, బాకాలేజి ప్రతినిధి సంఘాధ్యక్షులు. (2) పి. భీమలింగా రావు (3) డి. జనార్దన్ శాస్త్రి, (4) యం. పార్థసారథి, (5) ఇ. యల్. యస్. మూర్తి, (6) జి. కృష్ణమూర్తి, (7) యల్. వి. అచల పంతులు (8) వి. వి. శర్మ, (9) పి. యస్. రాజు.

కాంగ్రెసు మహాసభ యేర్పాటులు

ప్రతినిధి ప్రేక్షకులకు సలహాలు

లజపత్ నగర్, డిసెంబరు 3:- కాంగ్రెస్ సభాభవనము యెదుట జాతీయ పతాక స్తంభము 94 అడుగుల యెత్తుననుండును. రాత్రిపూట పతాక మందరకు కనబడునట్లు పెద్ద దీపములు పెట్టుబడును. లాహోర్ నగరమునందు మాత్రమే గాక 20 వైస్ల పర్యంతము ఈపతాక రాత్రిపూట కనబడును. కాంగ్రెస్ పందిరి వేయుచున్నాడు. పనులు చురుకుగా జరుగుచున్నవి. ఈయధ్యక్షము పోలీసు నూపరింపెండెంటు గారును, ఇతర ఉచ్యోగీయులును బజవతినగరమును (కాంగ్రెస్ జనకుస్థలము) దక్కించి బాప్తు నోపేరండుగారిగో ముచ్చటించి, బండ్ల రాకపోకలను సువుల్ల రాకపోకలను యెట్లుచిరుమించవలెనో వారు చర్చించిరి. ప్రదర్శనమునకు వచ్చు ప్రజలను నిమిమించుటకు నగరములో నొక పంలెన కట్టుటకు సంకల్పించుచున్నాడు.

ప్రేక్షకులకు టిక్కెట్లు

ప్రేక్షకులకు టిక్కెట్లు 10, 20, 50, 100, 250 రూపాయలకు అమ్ముబడును. రాజహాసకులకు 500, 1000 రూపాయలు విలువగలిగియుండును. 10, 20 రూపాయల టిక్కెట్లు కొద్దిగానే యున్నవి. ఈ టిక్కెట్లు కొనువారు ప్రతినిధులవెనుక గ్యాలరీలో కూర్చుండురు.

ఆహారసంఘాధ్యక్షుడు, ఆహారసంఘమువారు ఆహారము ననుసరించి చాపలమీద, అధ్యక్షుని నివేదికపై మహవిష్కలగుదురు. స్త్రీలకు కొన్ని 10 రూపాయల టిక్కెట్లు 7-8-0 కే అమ్ముబడును. ఇతర టిక్కెట్లలో తగ్గుదల యేదియు లేదు.

బసలు

బసయేర్పాటులవిషయమే యీ క్రింది సంగతులు తెలియుచున్నవి. గాలి, వానమారనటువంటి కుటీరములు కట్టబడును. చలికాలము గాన ఈ కుటీరములలో వెచ్చగానుండుటకు యేర్పాటులు చేయబడుచున్నవి.

వివిధరాష్ట్రములవారి కనువగు భోజనమును తయారు చేయుటకై వంటకాలలు కట్టబడుచున్నవి. కాకాహారమునకు 10 అణాలు పుచ్చుకొనబడును.

బసలు కావలసిన ప్రేక్షకులు 15 డిసెంబరులోపుగా తెలుపవలెను. ఒక్కొక్కరినుండి 6 రూపాయలు పుచ్చుకొన బడును. కుటుంబములతో నుండ నిచ్చుించు వారికి కొన్ని కుటీరములు కట్టబడుచున్నవి. వీనికి రు. 32,48 రూపాయలు ఛార్జి చేయబడును.

లాహూరులో చలికాలములో అపరిమితమైన చలిగనుక ప్రతినిధులును, ప్రేక్షకులును వెచ్చని ఉడుపులను, పరుపులను దుప్పట్లను తెచ్చుకొవలెను. (శ్రీ వెస్)

Advertisement for 'నవీన వాల్ కార్టు డీజెల్' (New Wall Cart Diesel) featuring an illustration of a machine and text describing its features and availability. The text mentions 'హరిజాంట్, 4 స్టోకుల కొల్లు ప్లాస్టింగు' and 'భారత దేశమునకు ప్రత్యేకముగా నిర్మించబడినది'.

బెజవాడ
(స్వకీయవిలేఖరి)

తిరువూరులోని జమీందారుల కేసులు

నవంబరు 29:—తిరువూరులోని జమీందారుల రాజా జెల్లంకి జగన్నాధరావు, జెల్లంకి సీతారామరావు రాజా జెల్లంకి శ్రీనివాస జగన్నాధరావు గారుల వ్యవహారములపై బెజవాడ జాయింటు మేజిస్ట్రేటుగారు 25-11-29 - తేదీన తీర్పుచెప్పినారు. ఇది వరలో హరిజనపుష్కరిణిని జమీన్ బాండులను ఖాయ పరిచినారు. సరిగ్గా వరకు ఆర్డరులేకుండా బాగ్దాన నుండేలానన యిమ్మవలను జమీందారులవద్దను, ఇతరముద్దాలవద్దను జమీన్ ముఫ్రమాలు, పెన్షన్లను పుచ్చుకొనే లాగున వుత్తరవులిచ్చి నారు. తీర్పునందు మేజిస్ట్రేటుగారు తీర్పుచెప్పినారు. "జెల్లంకి సీతారామరావు ఆయనపొదగుడు జగన్నాధరావు 1927 నుండి కొంత భూమిని పంచుకొనేవిషయమును గూర్చి ఒకోధ ముగా నుంటున్నారు. ఇద్దరుసోదరులకు బంధువు అగు రెండో రెస్సాండెంటు అనగా రాజా జెల్లంకి శ్రీనివాస జగన్నాధరావు అనేవారిని రాజాసీతారామరావుఅనే ఆయనవ్యవస్థిగా నుండేలానన కోరుకొనియుండిరి. రాజీనామలేదు. ఇరువురి ఆస్తులముగ్గులకు కక్ష పెరిగి తటమౌట్లాటలు జరుగుచుం డెను.

ఈకోట్లాటలనుగూర్చి అలాయిదాగా విచారణ జరుగు చున్నది. ఈకోట్లాటలపై ఇదివరలో తాత్కాలిక ముగ జామీన్ పత్రములు పుచ్చుకొనబడెను.

1925 నుండి తిరువూరులో నుమేజిస్ట్రేటులుగ నుండి నవారు (ప్రాసిక్యూటర్ జనరల్ 11, 12, 7 సాక్షిలుగ విచారించబడినారు-ఇరువురి జమీందారుల తగవులవలన తటమౌగ కోట్లాటలు జరుగుటకులది సాక్ష్యములో వారు చెప్పినారు. పన్నెండో సాక్షి నుమేజిస్ట్రేటుగారుండిన కాలములో తిరువూరులో ఈకోట్లాటల చాలకల్ల కోట్లాటలముగ నుండెనని యు, అందువలన ప్రత్యేకపోలీసుడళము కావలసియున్నదని యు యాజమించారును కావునలలో నుంచవలెననియు (ప్రాసి యండిమనియు) చెప్పినారు. రాజా జెల్లంకి జగన్నాధరావు అనేవారు మహమ్మదీయులతోచేరి రాజాజెల్లంకి శ్రీనివాసజగ న్నాధరావు అనేవారిని బాధపెట్టి అవమానపర్చుచుండెనని యు, శ్రీనివాసజగన్నాధరావు అనేవారు దానిని సహించి యూరకనుండెననియు ముద్దాయిలతరపున సాక్ష్యముచెప్పినారు. కాని యీసాక్ష్యమును నమ్మలేదు-కేవలము భూమితగాదా యాగంద్రగోళమున కంతయు మూలకారణము కావచ్చును. కాని ఇప్పుడు పగడియకొనుటకై గట్టిస్పర్ధ యేర్పడినది. ఇకముం డు ఆర్డరులేకుండా వుండగలందుకై వీరలవద్ద జామీన్ పత్రము లను పుచ్చుకొనుట తప్ప వేరుమార్గములేదు.

ధిల్లినార్లు

ధిల్లి, నవంబరు 20:—ప్రస్తుతము సర్ ఫజల్ హుస్సే నుగారు ధిల్లీకొన్నిసార్లు నాయకులుగ నున్నారు. త్వరలో సర్ మహమ్మదు హుస్సేన్ గారు వచ్చి తన నాయకసామమును ఆక్రమించుకొనెదనని తెలియుచున్నది. గాల్ పటేలుగారు నేటిదినము ధిల్లీచేరిరి. సూతన సంవత్సరపు విడుదలములు 2వవరి 1 వ తేదీనాడు ప్రకటింపబడును.

ఈ పర్యాయము భారతశాసనసభ సమావేశమున 8 దిన ములు ఆనధికారసభ్యుల బిల్లులు తీర్మానములపై చర్చను ప్రత్యేకింపబడినది తెలియుచున్నది. పక్ష జాగ్రత్తపాటగుగారు డిసెంబరు 18 వతేదీ బొంబాయి చేరెదరు. అప్పుడు 16, 17 వతేదీలయందు జరుగు సంద్యుక్త పక్ష సభ్యుల మహాసభను మానుకొని డిసెంబరు 18 వతేదీ ధిల్లీకి వచ్చెదరు. (ఆ. ప్రె.)

బెంగాలులో నిర్బంధము

144 సెక్షను ప్రయోగము

కూల్చా, డిసెంబరు 4:—గవర్నరుగారు పచ్చుటకు పూర్వము ఇచ్చుట 144 సెక్షను ప్రయోగించి యెట్టి ప్రభో ందూరాలందలాదని విశ్లేషించిరి. యువజనముని కార్యదర్శి బడులపరచునానిని 197 సెక్షను అనుసరించి ఆరెడ్డు తేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

శారదాగారి వివాహ వయోనిర్ణయ శాసనము

(స్వకీయవిలేఖరి)

గుంటూరు మహమ్మదీయుల అసమ్మతి
గుంటూరు 29-11-29:—నేటిసాయంకాలము ఆయిదు గంటలకు ఈదా తేల్తవంతయు మహమ్మదీయ సోదరులచే నిండియుండెను. సుమారు 600 మంది సమావేశమై-శారదాగారి చట్టమును నిరసించుటకై సభ కూర్చుబడెను. మాలనా మాల్వి అబ్దుల్ హాదీగారు (హైదరాబాదు వాస్తవ్యులు) అధ్యక్షత వహించిరి. ఉరుడుభాషలో ఉత్సాహ జనకములైన గంభీరోప న్యాయము లివ్వబడెను. ప్రభుత్వమున అబ్దుల్లాఖానుగారు మాట్లా డుచు శారదాగారి చట్టము దేశమున కలజడి గలగజేసెననియు మహమ్మదువారి మతమునకు వ్యతిరేకమనియు తెప్పి ధిల్లీలో జయిత్ యాల్ ఉల్లావారు జేసిన తీర్మానముల నమలులో బెట్ట వలయుననియు చెప్పిరి. హుమత్ ఖాన్ గారు రుపన్యసింపుచు గుంటూరు నగరమున నోక సంఘమేర్పడి ప్రెవారి యాజ్ఞల నను లులో బెట్టుటకు ప్రయత్నింపవలయుననిరి. తదుపరి ఓ. సంఘ మేర్పడెను. అప్పటికి నమాజు కాలముగలచే మహమ్మదీయులు పలువురు నమాజుచేసిరి. పిమ్మట మరల సభజరిగెను. అధ్యక్షు లగు అబ్దుల్ హాదీగారు రుపన్యసింపిరి. ప్రభుత్వమువారు ఎంతో విచారించియే శారదాచట్టము వైసాయిగారు సంతకము బెట్టి రని చెప్పిరి. వారేమి విచారించిరో తెలియదు. మహమ్మదీయ మత విషయములు వారి కెటుల తెలియును? మహమ్మదువారి మతము లో ఆడపిల్ల వ్యక్తురాలకాగానే యాలసింపక వివాహము జేయవలెనని యున్నది. అటులజేసిన వ్యభిచారము జరుగుటకు వీలుండదు. కాని ఈ సూతనవట్టము వ్యభిచారవృత్తిని యభివృద్ధి జేయునట్లుకు సందియములేదు. అందుచే మామతము ఈశాసన మును గర్హించుచున్నది. మహమ్మదుగారు తీవ్ర ఆయేషా సిద్ధి ఖాను 6 వ సంవత్సరమున వివాహము జేసికొనెను. 9 వ ఏట ఆమె కాపురమునకు వచ్చెను. అందుచే మా మతములో బాల్య వివాహములు నిషిద్ధములు కావు. ప్రభుత్వమువారు రీమెంబరెన్సు ములలో జోక్యము కలుగజేసికొనుట భావ్యముగలేదు. అటుల జోక్యము కలుగజేసికొనినయెడల జయిత్ ఉల్ ఉల్లావారు చెప్పిన ప్రకారము నడచుకొనుటకునిషిద్ధముగా నుండవలెను. కాస్త్రు మును కాపాడుటకై సనప్రాణములను బలియిచ్చుటకుగూడ సం నిధులుగా నుండుదు. శ్రీ మాల్విగారు పవిత్ర గ్రంథమున కొరా ను నుండి ఎన్నియో వచనముల జదివరి. అవి యన్నియు బాల్య వివాహమును ప్రేరేపించెడివే. మీరందరు మతావేషులై యీ చట్టమునకు ఎదురొడ్డక బోయిన మతము నశించి, మరొక మత ము బయలుదేరి మనల నందరిని యూడవగలదు. కాన మీరు మతముకొరకు ప్రాణముల నప్పించవలెను. అందులకు నిర్ధారెన వారు వారిపేర్ల డెల్పుదు. వెంటనే చాలమంది వారివారి పేర్ల నిచ్చిరి. సభ చాల యుత్సాహముతో జరిగెను.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

సెనేటు నిండికేటుసభల ఎన్నిక ఫలితములు
ఆకాడెమికు కాన్సిలువారివలన సెనేటుసభకును సిండికే టుసభకు యాక్రిందివారు ఎన్నుకొనబడిరి.
సిండికేటుసభకు
(1) యస్. కృష్ణస్వామిఅయ్యర్ బి. ఎ. యస్. టి. ప్రిన్సిపాలు విశాఖపట్టణం, ఎ. వి. యస్. కళాశాల, (2) డి. గురుమూర్తిగారు, యం. ఎ. (ఆనర్సు) మదనపల్లి ధియసాఫిక ల కళాశాల తెచ్చెరరు.

సెనేటుసభకు
(1) డి. యస్. దాన్ గప్తాగారు, యం. ఏ. బి. ఎల్. విజయనగరం, మహారాజాగారి కళాశాల, 2. పి. భద్రయ్యగారు యం. ఏ. యల్. టి. రాజమహేంద్రవరముకళాశాల తెచ్చెరరు. 3. యస్. వెంకట్రామన్ గారు విజయనగరం, మహారాజాగారికళాశాల తెచ్చెరరు.

మరల ఉపన్యాసము
కత్తు 6 వ తేదీన సాయంకాలము 6 గం. సామెకార్చే 6 రహితాభిషేకముపరమన ఉంకళాంకి 60 143-145 గృహ మన శ్రీయుత బి. వి శ్రీ రాజమహేంద్రవారి జీవితము, వారి సంవత్సరము అను పదమునుగూర్చి ఉపన్యాసించెను.

ఆవడి వనభోజనము

భారతయువకసంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత డా॥ ఏ లక్ష్మీపతిగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

ప్రాచీన భారతదేశములో వనభోజనములను తరుచుగా జరుపుట ఆచారమయి యుండెను. చెట్ల నీడలయందు పరిశుభ్ర వాయువును పీల్చుట హిందువులకు స్వభావికము కాబట్టి తమ సంతర్పణలను చెట్ల నీడలయందే జరుపుచుండిరి. పురజనలు అప్పు డప్పుడు నిర్వహింపవలసిన కార్యములలో యీ క్రింది యొరును ముఖ్యముగా విధింపబడి యున్నవి.

- 1. మత సంబంధమున సభల నేర్పాటుచేయుట.
- 2. పండితుల పరివ్రత్యుల నేర్పాటుచేయుట.
- 3. అల్పవ్యయ విందుల నేర్పాటుచేయుట.
- 4. వనసంతర్పణల నేర్పాటుచేయుట.
- 5. నానావిధముల క్రీడల నేర్పాటుచేయుట.

ఈ యొరువిధములగు కార్యములను నిర్వహింపగలగు టకు రాజకుటుంబములందు పిల్లలకు తగినశిక్షణ మొసగబడుచుం డెను. ఉన్నతజాతులకును తక్కువజాతులకును మధ్యగల భేద ములకు పరిహారముగా యీపైన జెప్పబడిన సమావేశము లుద్దే శింపబడినవి. వీనికి శాస్త్రసమ్మత మొసగబడుటకుగాను దేవా లయములనుండి విగ్రహము యూరేగింపుతో యివి జరుపబడు చుండెను.

ప్రస్తుతకాలమున మనయువకులు తమలోగల విభేదము లను మరచిపోయి, తామందర మొక్కసంఘమువారమే యను భావమేర్పడుటకుగాను, మనప్రాచీనాచారమున వనభోజనము పునరుద్ధరింపబడవలెనను కోరికతోనే యీవనభోజనము నేర్పా టుగా విం చుచు న్నాను. వానకాలము పోయిన వెంటనే నదీ తటాకము లన్నియును జల పూరితములయి పశుభ్రవాయువు తెల్లనొట్టకు వ్యాపించి యుండు చట్టని కార్తిక మాసమే యిట్టి వన భోజనమునకు తగిన కాలము.

ఈ వనభోజనమునకు అన్నిజాతులవారినిగూడ మే మాహ్వానించియున్నాము. కాని బ్రాహ్మణులు మాత్రమే వం డెదరు. ప్రత్యేక వంట ప్రత్యేక భోజనము కావలసినవారికి తగిన యేర్పాటులగుగూడ మేము గావించెదము. తమ భోజ నానంతరము తాముగూడ సమిప్తి సభలో చేరవచ్చును. ఆవడి ఆరోగ్యశ్రమముందు పరిశుభ్ర వాయువు, నిర్మలౌడకము, సుం దర వనములు, యీ మాడును పుష్కలముగా నున్నవి. మా ప్రయత్నముల కెల్లరును లోడ్చుడెదరు గాక.

గంజాం, విశాఖపట్నం, గోదావరి జిల్లాల, యూనియను బోర్డుల సమావేశము
28-11-29 తేదీన కళింగోలలో శ్రీయుత బి. యస్. రాజా (విశాఖపట్నం తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుడు) గారి యధ్యక్షత ను జరిగెను. కళింగోల యూనియనుబోర్డు అధ్యక్షులగు శ్రీయుత ఎం. కె. సుహాగారు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులుగా నుండిరి. సుహాగారు తమస్వాగతోపన్యాసముందు ప్రస్తుతలోక లోబోర్డు చట్టములోగల లోపములను బెలుపుచు అవియెట్లు సవ రింపబడవలెనో సూచించిరి. సభాధ్యక్షులగు శ్రీయుత బి.ఎస్. రాజాగారు ప్రస్తుతసవరణచట్టములోగల ప్రతినిబంధనను చదివి వినిపించి, అవియెట్లు సవరింపవలెనో సూచించిరి. యూనియను బోర్డులపక్షమున నోకరాయతారము పెత్తెట్టమిట్టి యెదుటకు పంపబడుటకు సభవా రేకగ్రీవముగా తీర్మానించిరి. రాయబా రము క్రింద పేర్కొనబడిన వారితో గూడియుండుటకు తీర్మా నింపబడినది:— శ్రీయుతులు బి. ఎస్. రాజా (బారిష్టరు) టి. బలరామయ్యగారు (బారువ యూనియనుకళా అధ్యక్షులు) మహమ్మదు బైరల్లా సుహా సాహెబు (కళింగోల యూనియ నుబోర్డు అధ్యక్షులు), బి. వి. సరసింహంపంతులు (ములగుపాక యూనియనుబోర్డు అధ్యక్షులు), గోపాలరావు (విశాఖరం) గార్లు.

ఘోరహత్య

70 సంవత్సరముల వృద్ధుడు 60 సంవత్సరముల వయస్సుగల భార్యను చంపుట
నెల్లూరు, డిసెంబరు 1:—నిన్నటిదినము ౭ గంటల తాలూకాయందలి కమ్మపాలెమువందు ఘోరమున హత్య జరిగెను. తిరువులము అను 70 వత్సరముల వయస్సుగలవాడు 60 సం వత్సరముల వయస్సుగల తన భార్యతో తగవు పులాడెను. ఆ నాడు ఆ తడు చెడ ప్రతాని యుండుటచే తగవు పెద్దదై ఒకరినొకరు తన్నుకొనిరి. అప్పు డుడు ప్రాణియుండుటచే కోపమును పట్టబాట గొడ్డరితో భా ర్య తలదెరికెను. పిమ్మట ఒక ప్రాణును చెట్టుకుట్టి ఉరిపొసేసిన యుద్ధించెను. కాని ఇరుగుపొరుగు వారలు వచ్చి ఆతడును కోసి వెదిరి. పిమ్మట అతడు పారిబాటలో దుమికెను కాని అం దులో నీర్లు లేవందున అరిచి గొడ్డరిమును చూత్రమే తగలెను. ఇందలలో పోలీసువారువచ్చి అరిచి నిర్వహించి పొదపూరు ప్రెజ్డెంటుకు తీసికొని పోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

వ్యవసాయము

విజయనగరం

(స్వకీయవిలేఖరి)

తొమ్మిదవ రోజు

విజయనగరం, నవంబరు 29 :—విజయనగరం తొమ్మిదవ రోజు

నాగపూరు, డిసెంబరు 2:—విజయనగరం తొమ్మిదవ రోజు

జిల్లాబోర్డు రెండు స్థానములకు బులుకు మంగయ్య పంతులుగారు, కె. కృష్ణయ్యనాయుడుగారు, నివ్వల శేషయ్య భుక్తగారు అధ్యక్షులుగా నిలిచిరి.

రాజమహేంద్ర వరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

వేపా రామేశంగారి ఉపన్యాసములు సంతాననిరోధము

నవంబరు 29:—27-11-29 తారీఖన వ్యాయమూర్తు లగు సో వేపా రామేశంగారు వీరేశలింగ పురమందిరములో "సంతాననిరోధమును" గూర్చి గంభీరప్రసాదమును గావించిరి.

ఆహారసంస్కారము

ది 28-11-29 తారీఖన వేపా రామేశం పంతులుగారు ఆహారసంస్కారమును గూర్చి పురమందిరములో సువస్థనించిరి.

దార భారతీయులకు ఎక్కువ ఆపకారము చేయుచున్నదనిరి

ఫిర్యా నభలు - రీసెటిల్మెంటు

రీసెటిల్మెంటును గూర్చియు, అధికభూమి పన్నునుగూర్చియు విచారించుటకు ది 28-11-29 తారీఖన గోకవరములో గొప్పసభ జరిగెను.

ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాజనసభ

ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాజనసభయొక్క ఉద్దేశములను, ఆదర్శములను తెలియజేయుటగాను నిన్న సాయంకాలము పెద్ద కాలేజీలో

శ్రీ దుమారక్క కేసు

మైసూరు సిటీమేజిస్ట్రేటు కోర్టులో

ఫిర్యాది:— కలియావార్ శ్రీకృష్ణ కంపెని మద్రాసు:— సులేమాన్ యూసఫ్ సెయిత్ ఫిర్యాది, మద్రాసులచేత దాఖలుచేయబడిన రాజీనామా పిటిషను యీ క్రింది పొందుపరచబడినది.

ఫిర్యాదియును, మద్రాసుయును నేడు కోర్టునుదుట హాజరయి రాజీనామా పిటిషనును దాఖలుచేసిరి. ఫిర్యాది మద్రాసులలో రాజీనామా కుదుర్చుకొంటినని తెల్పి, అందుకొరకు కోర్టు యనుమతిని నిగోరెను.

వ్యాయస్థాన తిరస్కారము

వ్యాయస్థానకు 6 నెలలు శిక్ష

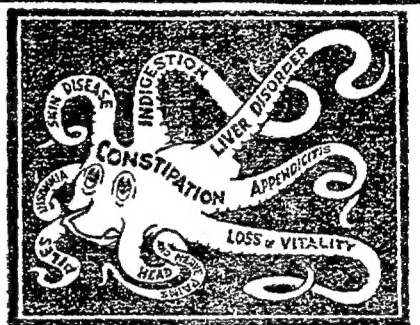
ఆలహాబాదు, డిసెంబరు 2:—మిర్జాపూరునందు ప్రకటించబడుచున్న హిందూపత్రికయందు మిర్జాపూరునందలి స్త్రీ డెరు మారజ్ నారాయణ గారికి వ్యాసము వ్రాసిరి.

వస్త్రపరిశ్రమ కార్మికులు

ప్రత్యేకసంఘ మేర్పడుట

నాగపూరు, డిసెంబరు 4:—వస్త్రపరిశ్రమ కార్మికుల సంఘ ప్రతినిధులు సమావేశ మయి ఆఖిలభారత జాతీయవస్త్ర పరిశ్రమసమాఖ్య నొంటి ఏర్పాటు జేయ నిశ్చయించిరి.

ప్రతిపరిశ్రమల ప్రతినిధులందరిని డిల్లీలో సోకడకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఆహ్వానించిరి.

మలబద్ధకమును యీ విష జంతువును సంహరింపుడు వ్యాధిని పెంచును

మలబద్ధక మనుదానిని దక్షిణమున నున్న పసిఫిక్ మహాసముద్రములో నున్న ఆక్టోపస్ అను అసహ్యమైన రాక్షసునకు పోల్చుచున్నాడు.

KUTNOW'S POWDER

భారతీయగవిన కాక్స్ బ్రాడ్ మూర్ మందులం కల్పి టియందును సీసా 1-కి రు 2-4 వరకును.

